

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

EKONOMICZNE I SPOŁECZNE UWARUNKOWANIA
ROZWOJU POLSKIEJ GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PO WSTĄPIENIU POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ

Publikacja zrealizowana w ramach tematu:

Monitorowanie oraz analiza zmian polskiego łańcucha żywnościowego.

W zadaniu:

Analiza wzajemnych relacji ekonomicznych między poszczególnymi elementami łańcucha żywnościowego.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

MARZEC 2006

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	22
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka Tomasz Smoleński	26
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka Irena Strojewska	35
8. Rynek mleka	Zygmunt Smoleński Teresa Zdziarska	44
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	49
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski Danuta Zawadzka	52
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Mira Kobuszyńska Grzegorz Dybowski	56
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	62
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	66
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	72
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
16. Rynek usług dla rolnictwa	Albin Klementowski Lucyna Mieszkowska	81

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Roman Urban (z-ca redaktora naczelnego), Krzysztof Hryszko (sekretarz redakcji),
Lech Goraj, Jan Małkowski, Bożena Nosecka, Leszek Ślipski (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Maria Serwińska - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Koniunktura w rolnictwie

Jadwiga Seremak-Bulge

Pogarszają się rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej. W lutym syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) spadł o 0,9 punktu procentowego (pp) i wyniósł 99,5 punktu. Wpłynęło na to zarówno pogorszenie wyrównanego wskaźnika nożyc cen jak i obniżka wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu. Wyrównany wskaźnik nożyc cen po styczniowych obniżkach cen skupu produktów zwierzęcych, w warunkach utrzymujących się wzrostowych tendencji cen środków produkcji zmalał do 98,6 punktu. Wyrównany wskaźnik zmian cen koszyka skupu zmalał do 98,8 punktu pod wpływem znaczących obniżek cen żywca wieprzowego, drobiu i mleka, których nie zniwelowały podwyżki cen zbóż oraz żywca wołowego. Systematycznie, chociaż wolno drożęją środki do produkcji rolniczej. Wyrównany wskaźnik wzrostu cen detalicznych środków do produkcji rolniczej od wielu miesięcy utrzymuje się w granicach 100,2 punktu. Wskaźnik potencjalnego popytu w lutym obniżył się o 1,1 pp pod wpływem sezonowego spadku indeksu przemysłu spożywczego, który wyniósł za ledwie 98,3 punktu, podczas gdy w czwartym kwartale 2005 r. przekraczał 100 punktów. Był on jednak o 0,4 pp wyższy niż przed rokiem. Do spadku wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu przyczynił się także znaczny spadek wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw jaki nastąpił w styczniu, w warunkach malejącej inflacji i nieco szybszego sezonowego wzrostu cen żywności. W najbliższym miesiącu oczekiwać należy kontynuacji spadkowych tendencji cen skupu produktów zwierzęcych, w warunkach drożących zbóż. Jednocześnie przyspieszenia wzrostu cen można spodziewać się na rynku środków produkcji, wobec zbliżającego się nowego sezonu produkcyjnego. Wskazuje to, że rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej mogą ulec dalszemu pogorszeniu.

Rozwijający się eksport zbóż z Polski, a także zakupy interwencyjne prowadzone przez ARR doprowadziły do zmniejszenia presji podaży i wzrostu cen zbóż. W 2005 r. po raz pierwszy od wielu lat nadwyżka eksportu nad importem ziarna zbóż wyniosła około 900 tys. ton. Jeśli wziąć pod uwagę nadwyżkę eksportu w handlu produktami zbożowymi (zarówno wstępnego przerobu, jak i przerobu wtórnego) nadwyżka ta w ekwiwalencie ziarna znacznie przekroczyła 1,2 mln ton. Nadwyżkę tą uzyskano mimo ponad 10% spadku zbiorów w 2005 r. Może to wskazywać, że Polska stopniowo przestaje być krajem niedoborowym w produkcji zbożowej.

W styczniu podobnie jak przed rokiem rozpoczął się sezonowy spadek cen skupu mleka. Mimo to skup nadal rośnie, jakkolwiek dynamika skupu w styczniu znacznie zmniejszyła się. W części jest efekt statystyczny (wyższa podstawa odniesienia), w części jednak rolnicy, którzy przekroczyli kwoty i nie mają możliwości powiększenia indywidualnych kwot mlecznych zaczynają hamować produkcję i nie maksymalizują sprzedaży.

Kolejny miesiąc spadają ceny drobiu. W styczniu ceny skupu kurcząt – brojlerów spadły do bardzo niskiego poziomu z pierwszego kwartału 1999 r. Podstawową przyczyną jest bardzo wysoka podaż drobiu, której nie wchłania eksport przeżywający kolejny regres. Sytuację pogarsza odkrycie przypadków ptasiej grypy w Europie, w tym także w Polsce. W najbliższym czasie liczyć się należy ze spadkiem spożycia drobiu, chociaż nie tak głębokim jak w krajach Europy Zachodniej. Pogorszy to i tak trudną sytuację branży drobiarskiej.

Maleją ceny żywca wieprzowego postępujące wraz z rosnącą podażą. Towarzyszą im rosnące ceny zbóż, co pogarsza opłacalność chowu trzody chlewnej i zainteresowanie jej chowem. Zmniejszenia presji podaży można oczekiwać tylko poprzez eksport nadwyżek, co będzie możliwe przy niskich cenach. Ekonomiczne warunki chowu trzody chlewnej będą stopniowo pogarszać się aż do nowych zbiorów, kiedy ustalony zostanie poziom cen zbóż na następny sezon.

Realny wzrost dochodów jaki nastąpił w 2005 r. tworzy przesłanki do wzrostu popytu na żywność, zwłaszcza, że tzw. efekt unijny został zniwelowany na wielu rynkach pod wpływem obniżek cen postępujących od początku 2005 r. Sytuacja może ulec dalszej poprawie pod wpływem spodziewanego spadku bezrobocia i utrzymania wysokiego tempa rozwoju gospodarczego kraju. Może to stanowić dobrą podstawę do poprawy koniunktury w rolnictwie w nieco dalszej przyszłości.

Wraz z nowym sezonem oczekiwać można kolejnego ożywienia na rynku środków produkcji. Sprzyjać temu będą dopłaty bezpośrednio wypłacane rolnikom oraz wzrost cen zbóż obserwowany od grudnia 2005 roku.

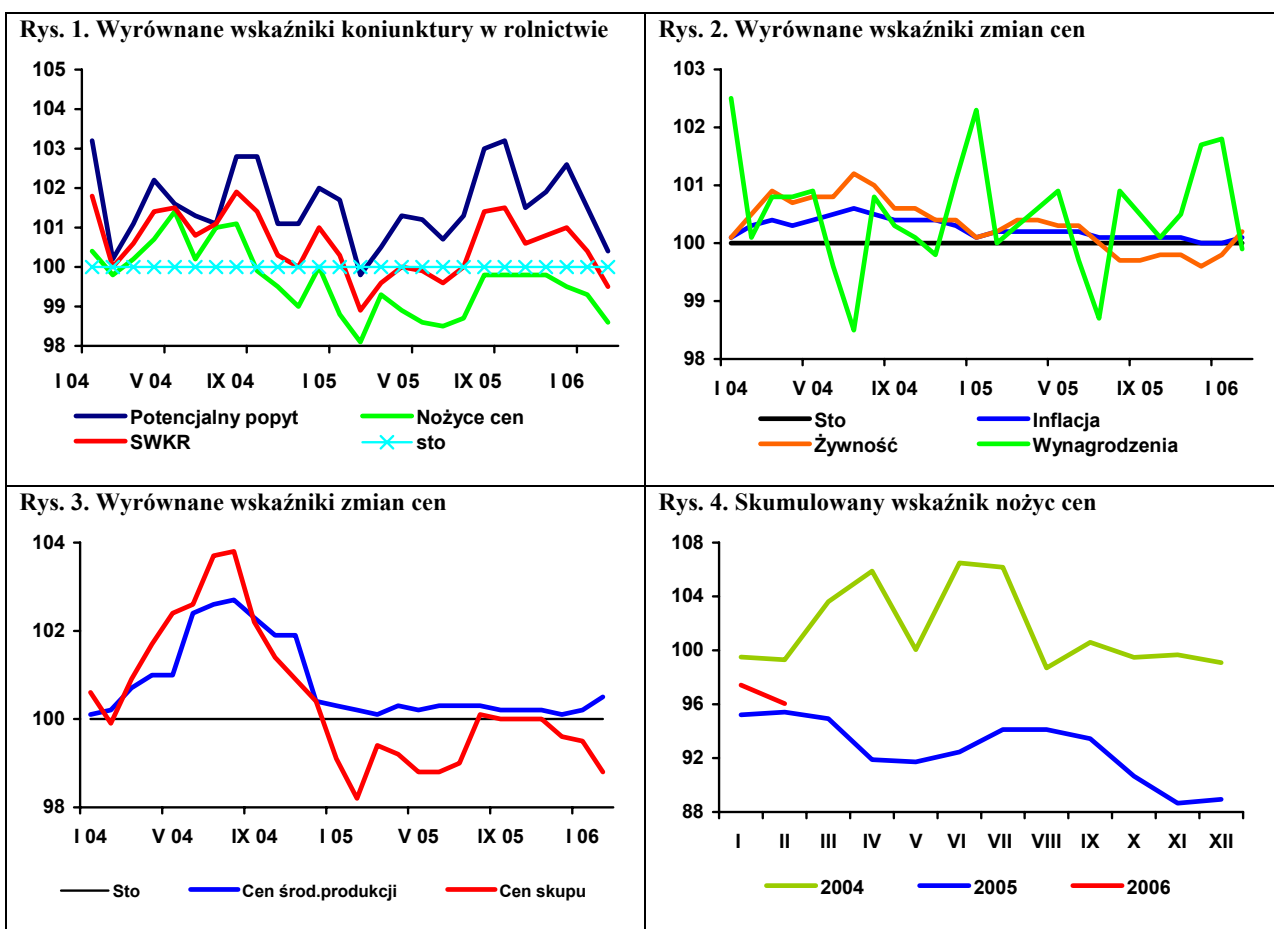
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	II 06	I 06	XII 05	XI 05	X 05	IX 05	II 05
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	99,5	100,4	101,0	100,8	100,6	101,5	98,9
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	100,4	101,5	102,6	101,9	101,5	103,2	99,8
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	98,6	99,3	99,5	99,8	99,8	99,8	98,1
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	98,8	99,5	99,6	100,0	100,	100,0	98,2
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,2	100,2	100,1	100,2	100,2	100,2	100,2
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	99,9	100,2	100,4	100,3	100,4	100,4	100,0
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	99,8	102,0	102,1	100,7	100,3	100,8	99,8
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	98,3	99,7	101,1	100,8	100,3	104,2	97,9

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Rynek zbóż

Marcin Krzemiński

Produkcja zbóż w 2005 r. była o ok. 10% niższa niż w rekordowym roku 2004. Łączna wielkość skupu zbóż w 2005 r. wyniosła 3,81 mln ton i była o ok. 22% niższa niż w 2004 r. W pierwszym miesiącu 2005 r. skupiono 323,1 tys. ton zbóż tzn. o 34% więcej niż w styczniu 2004 r. Skup pszenicy w styczniu 2006 r. był o 29%, natomiast skup żyta o 13% wyższy niż przed rokiem. Łączna wielkość skupu była o 13% niższa niż w grudniu, a o 24% niższa niż w listopadzie 2005 r. Przeciętne ceny skupu wzrosły: pszenicy o 4%, a żyta o 9% w porównaniu z grudniem. Poziom ceny skupu pszenicy jest niższy o 13% niż przed rokiem. Ceny żyta w styczniu były najwyższe od 12 m-cy i wyniosły 312,8 zł/tonę. Poziom cen targowiskowych także zwiększył się: w styczniu br. były one o 1% wyższe niż w grudniu, ale nadal były niższe niż w pierwszej połowie 2005 r. W analizowanym miesiącu nieznacznie obniżyła się jedynie cena targowiskowa owsa.

Produkcja głównych wyrobów zbożowych w styczniu br. była wyższa niż przed miesiącem: wytworzono 147 tys. ton mąki pszennej tzn. więcej o 23% niż w grudniu, o 5% wzrosła produkcja mąki żytniej. Spadła nieznacznie produkcja makaronu. W całym 2005 r. wytworzono 656,2 tys. ton pieczywa świeżego, czyli nieznacznie przekroczone poziom z 2004 roku.

Rok 2005 był rekordowy pod względem obrotów zagranicznych zbożem. Z kraju wywieziono 445 tys. ton pszenicy, tzn. prawie 2,5-krotnie więcej niż w 2004 r. Odbiorcami pszenicy były m.in. Algieria, Jordania i Zjednoczone Emiraty Arabskie. Eksport żyta wyniósł 347 mln ton, tzn. 4,5-krotnie więcej niż w 2004 r. a jego głównymi odbiorcami były kraje UE-15. Kraje UE-15 były w 2005 r. także głównymi odbiorcami polskiego jęczmienia, owsa i kukurydzy. Poziom importu był niższy niż w 2004 r. Do kraju sprowadzono 244 tys. ton pszenicy, 2,7 tys. ton żyta, 117 tys. ton jęczmienia oraz 22 tys. ton kukurydzy. Głównymi krajami pochodzenia sprowadzanego do Polski zboża były Czechy, Słowacja, Włochy, Niemcy i Kazachstan. W sumie nadwyżka eksportu nad importem ziarna zbóż w 2005 r. po raz pierwszy od wielu lat wyniosła prawie 900 tys. ton.

Wyższe niż w 2004 r. były także obroty produktami pierwotnego przetwórstwa zbóż. Prawie 3-krotnie zwiększył się eksport mąk, ponad 2-krotnie wyższy był poziom eksportu kasz, grysków i granulek. Spadł jedynie eksport słodu, który w drugim półroczu 2005 r. był minimalny. Głównymi odbiorcami tej grupy produktów były Niemcy, Litwa, Kazachstan, Rosja i Białoruś. Zwiększył się także poziom importu. Do Polski sprowadzono 2-krotnie więcej mąk, niższy był jedynie import słodu. Produkty z tej grupy sprowadzono do Polski głównie z sąsiadujących krajów UE.

Handel produktami wtórnego przetwórstwa także wzrósł w porównaniu do 2004 r. Eksport ciasta makaronowego był o 4%, pieczywa o 28%, a wyrobów pochodzących ze spęczniania i prażenia zbóż o 47% wyższy. Produkty te eksportowano głównie do krajów UE i WNP. Wyższy niż w 2004 r. był też poziom importu: ciasta makaronowego o 34%, pieczywa o 13%, a wyrobów pochodzących ze spęczniania i prażenia zbóż o 175%. Głównym źródłem pochodzenia tych wyrobów były kraje UE (Włochy, Niemcy, Czechy).

Grudzień był kolejnym miesiącem spadku cen pasz. Były one o ok. 5-12% niższe od cen w końcu 2004 r. Przewiduje się, że w 2006 r. poziom cen mieszanek przemysłowych nieznacznie się zwiększy. Sytuacja będzie uwarunkowana poziomem zbiorów wysokobiałkowych surowców paszowych w Ameryce Południowej i ich cenami oraz zmianami cen zbóż na rynku krajowym. Większe zmiany cen pasz mogą nastąpić, jeżeli zostaną wprowadzone nowe wymagania jakościowe na sprowadzane do Polski wysokobiałkowe surowce paszowe.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień paszowy	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies
	Skup				Targowiska			
2004 I-XII	481,5	363,4	459,8	485,0	590,8	444,0	510,7	439,9
2004/05	415,0	312,2	b.d.	b.d.	509,0	384,6	460,2	391,7
2004 XII	416,8	314,9	352,7	399,9	495,6	373,8	435,3	368,0
2005 I	412,2	306,1	395,1	395,5	500,9	381,3	474,1	392,7
II	405,9	302,8	394,4	398,7	499,1	380,1	472,5	395,1
III	396,1	301,5	393,8	385,5	496,9	381,6	463,6	392,6
IV	382,8	293,0	386,0	367,8	487,1	369,5	464,1	387,2
V	382,1	288,3	390,0	359,7	467,1	351,3	440,9	376,5
VI	367,0	281,2	373,4	344,7	451,7	340,8	420,9	370,0
VII	375,4	253,0	433,9	312,6	417,3	318,2	388,7	351,5
VIII	345,2	260,8	408,8	365,0	427,8	324,9	399,3	360,5
IX	356,3	271,7	402,9	386,3	428,9	318,5	395,3	357,5
X	357,5	274,0	323,8	371,1	429,6	332,3	397,7	355,4
XI	359,6	280,8	327,1	365,3	424,4	330,0	401,2	348,2
XII	361,2	287,1	344,3	369,3	428,4	331,6	407,0	354,8
2006 I	375,9	312,8			432,0	335,1	413,0	353,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Zboża ogółem
2004 I-XII	3497,6	707,1	4 898,7
2005 I-XII	2776,0	393,4	3 813,8
VII 2004 – VI 2005	4003,0	715,2	5 460,4
2004 XII	190,0	31,6	262,2
2005 I	182,3	25,9	240,9
II	187,6	19,8	234,6
III	213,4	21,8	268,3
IV	228,5	34,5	299,1
V	250,7	29,3	319,7
VI	231,9	34,8	306,7
VII	179,7	25,4	260,0
VIII	879,9	159,6	1 288,3
IX	672,0	101,4	902,6
X	440,7	43,7	566,3
XI	335,9	34,4	427,4
XII	267,8	28,9	369,3
2006 I	235,1	29,2	323,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Wyszczególnienie	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony
2004 I-XII	1617,5	125,4	653,2	83,0
2005 I-XII	1547,7	129,2	656,2	99,8
2004 I-VI	776,4	63,3	325,5	41,1
2005 I-VI	765,8	66,9	322,9	50,3
2004 XII	131,7	9,0	56,1	7,1
2005 I	131,8	11,5	52,3	7,3
II	122,8	10,8	50,3	7,8
III	137,0	11,6	55,5	9,2
IV	123,1	11,5	55,2	8,2
V	119,1	9,6	54,5	8,0
VI	132,0	11,9	55,1	9,8
VII	124,9	10,6	55,2	7,6
VIII	138,2	10,1	55,8	7,4
IX	137,8	10,0	54,8	8,2
X	126,0	10,1	56,5	9,2
XI	135,0	11,3	54,1	9,6
XII	120,0	10,2	56,8	7,5
2006 I	147,0	10,7	.	7,4

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Pszenica ^a	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszenżyto	Pszenica ^a	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszenżyto
2004 I-XII	190,3	78,5	0,1	9,5	4,1	249,3	15,5	196,2	264,9	6,6
2004 I-VI	1,3	1,3	0,1	3,1	0,4	97,6	12,7	141,8	251,4	3,0
2005 I-VI	35,2	121,9	8,0	55,9	14,2	144,3	0,8	58,8	13,2	4,0
2005 I-XII	445,2	346,9	112,7	255,0	94,1	243,6	2,7	117,4	21,9	5,5
2004 XII	1,3	18,9	0,0	3,9	0,0	8,6	0,0	2,2	3,6	0,6
2005 I	0,3	26,3	0,0	3,7	0,5	16,3	0,0	3,7	3,5	0,6
II	0,3	7,1	0,3	3,5	0,3	29,5	0,0	9,2	3,8	0,9
III	0,5	8,5	0,7	7,0	0,4	35,5	0,1	10,7	1,9	1,0
IV	3,4	20,9	0,4	8,8	3,3	24,2	0,5	9,2	1,6	0,8
V	1,2	19,6	1,1	12,8	3,7	19,9	0,0	11,1	1,4	0,6
VI	29,5	39,7	5,4	20,1	6,0	19,0	0,2	14,8	0,8	0,1
VII	47,9	27,7	19,8	35,5	6,2	17,1	0,4	13,8	1,2	0,5
VIII	23,6	47,0	15,3	26,7	6,6	26,9	0,1	6,7	1,2	0,2
IX	85,8	56,6	21,6	11,9	8,9	15,3	0,4	11,2	1,6	0,1
X	143,5	46,8	33,2	14,5	16,6	13,2	0,3	6,7	1,4	0,2
XI	42,4	30,6	9,7	80,7	27,6	13,6	0,2	9,2	1,8	0,2
XII	66,8	16,3	5,0	30,0	14,0	13,1	0,5	11,1	1,6	0,3

^a razem z pszenicą durum

Źródło: Dane MF i GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze grysiaki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze grysiaki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód
2004 I-XII	6,8	0,2	2,3	0,1	38,0	19,9	9,6	35,1	17,3	187,4
2004 I-VI	1,0	0,0	0,9	0,0	12,2	7,7	5,2	14,0	8,8	83,4
2005 I-VI	6,1	0,6	1,9	1,1	17,7	18,4	9,3	21,7	14,8	97,5
2005 I-XII	17,0	1,9	5,1	5,8	18,4	35,6	19,0	41,1	29,2	180,2
2004 XII	1,4	0,0	0,3	0,0	9,8	2,1	0,7	3,5	1,0	16,7
2005 I	0,9	0,0	0,2	0,0	3,9	3,2	1,4	3,9	0,9	11,9
II	0,5	0,0	0,3	0,2	2,4	3,2	1,7	3,0	0,9	13,8
III	0,9	0,0	0,3	0,2	4,5	3,3	1,5	3,6	1,4	16,9
IV	1,0	0,1	0,3	0,1	2,3	2,8	1,7	3,1	5,0	15,7
V	1,5	0,4	0,5	0,2	3,2	3,1	1,5	4,0	3,9	16,5
VI	1,3	0,1	0,3	0,3	1,4	2,8	1,5	4,2	2,7	22,7
VII	1,2	0,1	0,4	0,1	0,0	3,3	1,4	4,0	4,4	20,4
VIII	2,1	0,2	0,8	0,2	0,0	4,0	1,6	3,5	3,3	18,3
IX	1,7	0,1	0,8	0,5	0,0	3,7	1,4	3,2	0,7	12,5
X	1,3	0,3	0,6	2,2	0,0	2,8	1,6	3,1	2,9	14,6
XI	2,4	0,3	0,4	1,0	0,0	2,1	1,9	2,8	1,7	11,6
XII	2,2	0,3	0,3	0,7	0,6	1,3	1,7	2,8	1,4	5,3

Źródło: Dane MF i GUS.

Tab. 6. Eksport i import produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport			Import		
	Ciasto makaronowe	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze	Ciasto makaronowe	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze
2004 I-XII	8,1	22,6	123,9	23,8	3,2	38,9
2004 I-VI	3,4	11,2	52,5	11,1	1,7	17,0
2005 I-VI	4,1	15,5	70,7	14,9	2,8	22,9
2005 I-XII	8,4	32,7	157,8	31,9	8,8	51,0 ^b
2004 XII	0,4	1,6	11,3	2,1	0,5	3,3
2005 I	0,6	2,0	10,1	2,1	0,4	3,1
II	0,8	2,4	10,5	2,1	0,5	3,4
III	0,7	3,3	12,6	2,4	0,6	3,8
IV	0,6	2,7	11,2	2,7	0,4	4,2
V	0,7	2,6	12,8	2,7	0,3	3,8
VI	0,7	2,7	13,4	2,9	0,7	4,6
VII	0,8	2,9	12,7	2,9	0,8	4,3
VIII	0,6	3,8	15,7	2,7	1,1	4,3
IX	0,6	2,1	15,5	3,0	1,2	5,0
X	0,8	2,9	14,1	2,9	1,1	5,4
XI	0,8	3,0	16,1	3,2	0,9	5,5 ^b
XII	0,8	2,4	12,9	2,2	0,9	3,5

^a uzyskane przez specznięcie lub prażenie ziarna zbóż, ^b dane niepewne

Źródło: Dane MF i GUS.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Miesiące	Mąka poznańska			Kasza jęczmienna „Mazurska”			Chleb mieszany zwykły		
	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna
2005 I-XII	0,68	1,52	0,84	1,08	2,38	1,30	2,29	2,70	0,41
2004 XII	0,79	1,64	0,85	1,22	2,38	1,16	2,28	2,74	0,46
2005 I	0,75	1,62	0,87	1,24	2,40	1,16	2,30	2,74	0,44
II	0,74	1,60	0,86	1,19	2,38	1,19	2,29	2,72	0,43
III	0,72	1,59	0,87	1,18	2,38	1,20	2,29	2,70	0,41
IV	0,70	1,57	0,87	1,17	2,38	1,21	2,28	2,70	0,42
V	0,68	1,56	0,88	1,17	2,38	1,21	2,28	2,70	0,42
VI	0,66	1,54	0,88	1,06	2,38	1,32	2,28	2,70	0,42
VII	0,66	1,50	0,84	1,03	2,40	1,37	2,28	2,68	0,40
VIII	0,67	1,49	0,82	1,02	2,40	1,38	2,28	2,68	0,40
IX	0,68	1,47	0,79	1,02	2,38	1,36	2,30	2,68	0,38
X	0,68	1,45	0,77	1,02	2,38	1,36	2,30	2,68	0,38
XI	0,68	1,43	0,75	1,02	2,38	1,36	2,30	2,68	0,38
XII	0,68	1,42	0,74	1,02	2,36	1,34	2,31	2,66	0,35

Źródło: Dane GUS, obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Miesiące	Mieszanka „B” sypka dla bydła dorosłego	Mieszanka „L” sypka dla loch	Mieszanka „P” sypka dla prosiąt	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt	Mieszanka „DJ-1” sypka dla kur niosek	Koncentrat „Provit” sypki dla tuczników
2005 I-XII	810	946	1467	826	1173	1031	1633
2004 XII	838	1009	1541	904	1262	1099	1695
2005 I	836	999	1531	879	1247	1085	1682
II	825	983	1515	860	1226	1064	1669
III	811	965	1500	847	1195	1046	1642
IV	805	959	1499	837	1171	1034	1632
V	803	953	1503	828	1161	1036	1630
VI	798	939	1493	821	1144	1030	1623
VII	800	934	1473	814	1138	1024	1621
VIII	815	926	1471	812	1163	1017	1624
IX	810	930	1464	807	1158	1010	1620
X	808	923	1465	806	1159	1008	1617
XI	805	920	1464	803	1155	1007	1617
XII	802	920	1461	802	1155	1006	1617

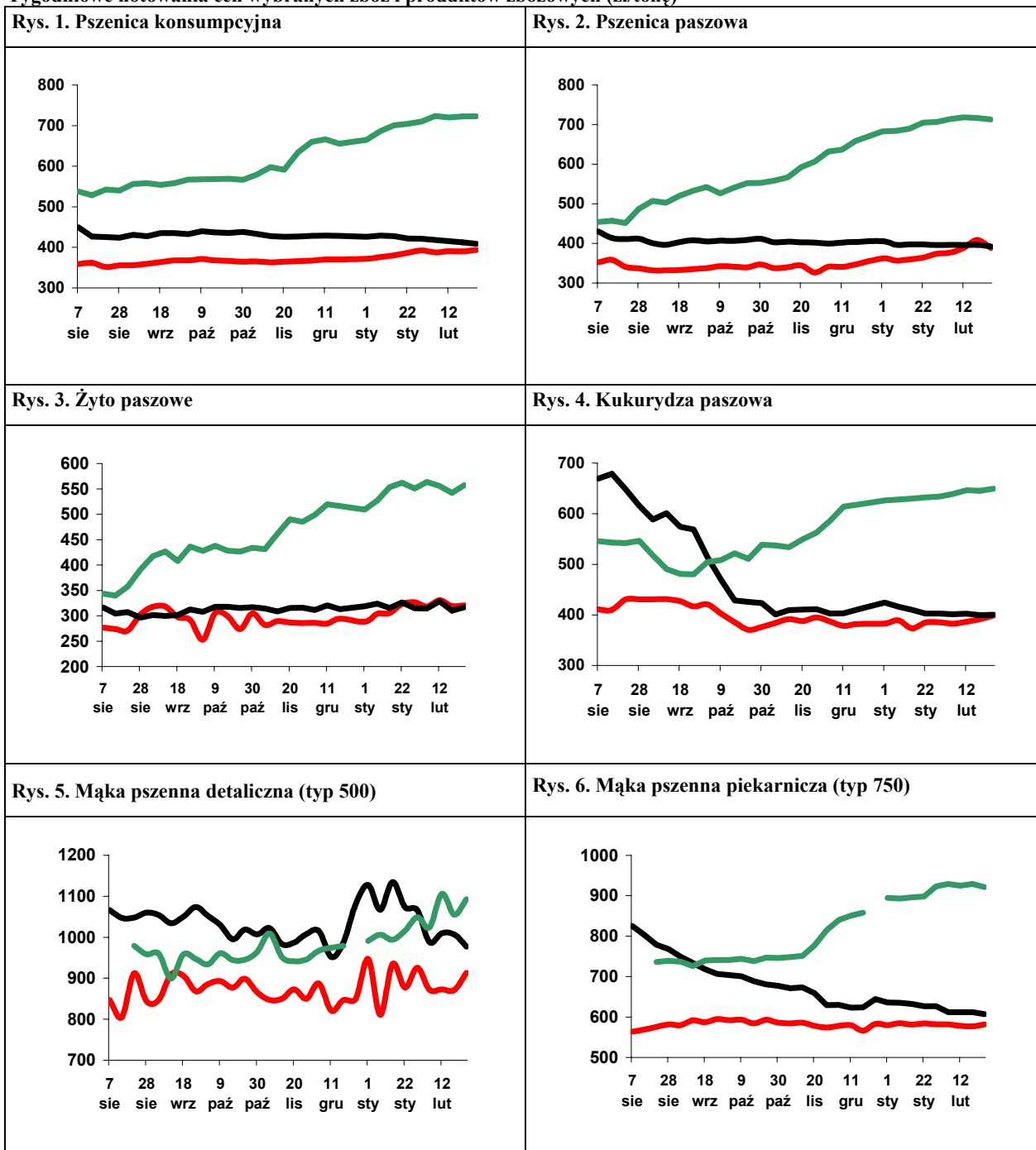
Źródło: GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka

Miesiące	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników / ceny targowiskowe żyta	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt / ceny targowiskowe pszenicy	Koncentrat „Provit” sypki dla trzody / ceny targowiskowe żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka „B” sypka dla bydła	Ceny skupu trzody / koncentrat „Provit” sypki dla tuczników	Ceny skupu trzody / mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Ceny skupu drobiu / mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt
2004 XII	2,42	2,55	4,53	1,17	2,60	4,88	2,55
2005 I	2,31	2,49	4,41	1,16	2,29	4,39	2,42
II	2,26	2,46	4,39	1,17	2,37	4,59	2,46
III	2,22	2,40	4,30	1,17	2,41	4,66	2,54
IV	2,27	2,40	4,42	1,16	2,21	4,30	2,56
V	2,36	2,49	4,64	1,13	2,20	4,32	2,80
VI	2,41	2,53	4,76	1,14	2,27	4,48	2,93
VII	2,56	2,73	5,09	1,12	2,46	4,89	3,03
VIII	2,50	2,72	5,00	1,10	2,58	5,16	3,01
IX	2,53	2,70	5,09	1,11	2,55	5,12	3,01
X	2,43	2,70	4,87	1,14	2,41	4,84	2,67
XI	2,43	2,72	4,90	1,17	2,23	4,48	2,49
XII	2,41	2,70	4,88	1,21	2,23	4,49	2,37

Źródło: GUS

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Legenda:
 2005/06 ——— (red)
 2004/05 ——— (black)
 2003/04 ——— (green)

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2005, 2004, 2003; ZSRIR, MRiRW.

Rynek cukru

Piotr Szajner

Produkcja cukru w sezonie 2005/2006 wyniosła ok. 2060 tys. ton i była o 3% większa niż w poprzedniej kampanii. Produkcja przewyższyła o ok. 480 tys. ton obniżone przez Komisję Europejską kwoty produkcyjne A-1495 tys. ton i B-86,9 tys. ton. Nadwyżki te określane jako cukier C są eksportowane do krajów trzecich bez subwencji.

Ceny skupu buraków determinowane są przez poziom cen minimalnych w UE, które dla buraków standardowych (zawartość cukru 16%) kwoty A i B wynoszą odpowiednio A-46,37 EUR/tonę i B-32,42 EUR/tonę. Dodatkowo na poziom cen uzyskiwanych przez plantatorów wpływa kurs przeliczeniowy waluty unijnej na złote oraz zawartość cukru w korzeniach. W kampanii 2005/2006 buraki charakteryzowały się bardzo wysoką zawartością cukru. Według wstępnych danych średnia cena skupu wyniosła 175-180 zł/tonę i była o 4-6% niższa niż w sezonie 2004/2005.

W pierwszym półroczu 2005 r. średnie miesięczne spożycie cukru w gospodarstwach domowych wyniosło 1,41 kg/osobę i było o 9% mniejsze niż w analogicznym okresie roku przedniego. W trzecim kwartale ubiegłego roku nastąpił wzrost spożycia do 1,65 kg/osobę. Ocenia się, że spożycie cukru w gospodarstwach domowych w skali całego 2005 r. wyniesie ok. 710 tys. ton i będzie o 3% mniejsze niż w 2004 roku. W przemyśle przetwórczym wzrasta produkcja artykułów spożywczych, do produkcji których zużywa się dużych ilości cukru. W 2005 r. w dużych i średnich przedsiębiorstwach wzrosła produkcja wyrobów ciastkarskich o 15,9%, czekolady o 4,5%, dżemów owocowych o 3,3% oraz wyrobów czekoladowanych o 1,3%. Produkcja cukierków i słodzonych napojów bezalkoholowych uległa zmniejszeniu. Zużycie cukru we wtórnym przetwórstwie żywności w 2005 r. szacowane jest na ok. 850 tys. ton.

W 2005 r. według wstępnych danych eksport cukru osiągnął rekordowy poziom 658,6 tys. ton. Zdecydowała o tym duża produkcja cukru C, który eksportowany jest poza obszar UE. Głównymi odbiorcami były kraje WNP – 275 tys. ton, państwa Europy Środkowo-Wschodniej – 104 tys. ton oraz kraje rozwijające się – 164 tys. ton. Na rynku UE sprzedano ok. 114 tys. ton. Według danych ARR w 2005 r. do eksportu wypłacono ok. 181 mln zł z tytułu refundacji do wywozu 102 tys. ton cukru, a w styczniu 2006 r. odpowiednio 15,1 mln zł refundacji do 9,7 tys. ton. Ceny w eksporcie do krajów trzecich w listopadzie i grudniu wynosiły ok. 230 EUR/tonę, o czym decydowały wysokie ceny na giełdach światowych. Ceny eksportowe na rynku unijnym nieznacznie przekraczały poziom ceny interwencyjnej (631,9 EUR/tonę). Import cukru utrzymuje się na niskim poziomie ok. 48 tys. ton. Najwięcej cukru sprowadzono z krajów UE-25 – 33 tys. ton, w tym z UE-10 – 27 tys. ton.

Na rynku światowym ceny cukru gwałtownie wzrosły. Zdecydowały o tym dwa czynniki: zmniejszenie eksportu z UE i Brazylii oraz wzrost popytu w krajach azjatyckich. Wysokie ceny ropy na rynku światowym powodują, że Brazylia duże ilości cukru zużywa do produkcji alkoholu, który jest wykorzystywany jako materiał pędny. W styczniu i lutym br. ceny cukru białego i surowego na rynku światowym wynosiły ok. 430 USD/tonę, tj. poziom nie notowany od początku lat 90.

Tab. 1. Produkcja wybranych artykułów spożywczych zawierających cukier (tys. ton, mln hl)

Miesiące		Czekolada	Wyroby czekoladowane	Cukierki	Marmolada dżemy i powidła	Wyroby ciastkarskie	Słodzone napoje bezalkoholowe
2004	XII	13,0	6,9	4,1	5,3	9,8	2,2
	I	12,3	6,7	3,9	5,6	10,0	1,5
2005	II	11,2	6,2	4,1	6,3	10,4	1,5
	III	11,5	6,4	4,5	6,9	11,3	2,2
	IV	10,1	5,3	4,1	6,8	10,3	2,9
	V	9,7	4,5	4,7	6,8	10,0	2,5
	VI	10,8	4,6	5,7	6,7	11,1	2,6
	VII	8,7	3,2	4,1	7,2	10,9	2,9
	VIII	13,0	6,0	4,1	6,0	11,8	2,2
	IX	15,3	9,2	4,5	5,0	12,6	2,1
	X	15,7	9,5	4,1	5,8	12,6	1,5
	XI	16,0	9,0	4,2	5,5	12,4	1,6
	XII	11,8	8,3	3,6	5,6	13,0	1,9
	I-XII 2004		139,8	77,6	57,3	72,0	117,7
I-XII 2005		146,1	78,6	51,5	74,4	136,3	25,2
$\frac{I - XII 2005}{I - XII 2004} \cdot 100$		104,5	101,3	89,9	103,3	115,9	89,7

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane GUS z przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 50 pracowników.

Tab. 2. Ceny w handlu zagranicznym cukrem i melasą (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import			
	Ogółem	UE-25	Kraje trzecie	Ogółem	UE-25	Kraje trzecie	
2004	I-XII	376,54	571,04	192,81	458,66	462,63	390,71
	XII	336,96	677,55	174,68	578,79	593,21	310,54
2005	I-XII	282,84	632,36	209,94	584,53	597,87	436,61
	I	407,74	597,53	191,69	516,71	598,36	293,21
	II	276,89	613,03	190,05	524,34	599,02	311,62
	III	266,24	651,69	190,39	542,39	609,94	406,78
	IV	250,97	648,06	188,19	539,12	593,74	456,44
	V	237,76	646,27	187,13	548,01	612,04	365,92
	VI	257,77	603,25	197,57	539,64	570,91	508,09
	VII	291,86	619,40	211,88	570,42	651,43	461,84
	VIII	326,24	606,94	233,57	552,29	575,35	318,06
	IX	297,29	607,19	225,61	527,56	573,97	326,80
	X	296,19	646,13	225,36	562,61	592,99	358,38
	XI	294,51	641,77	231,75	593,75	636,64	473,82
XII	285,34	655,00	230,61	597,34	650,62	459,73	

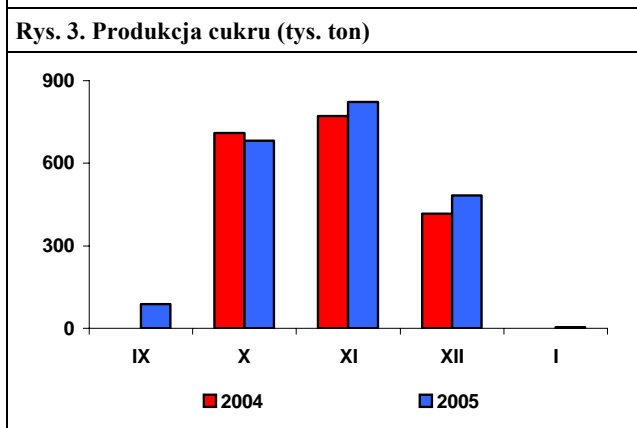
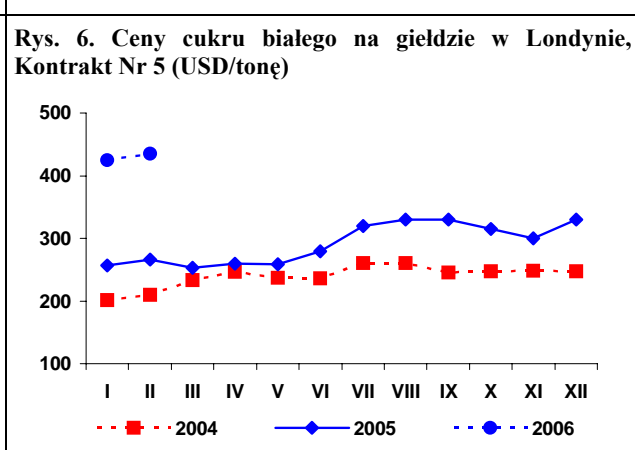
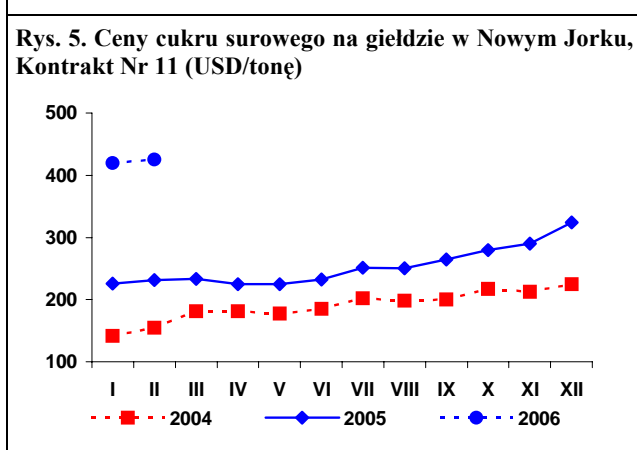
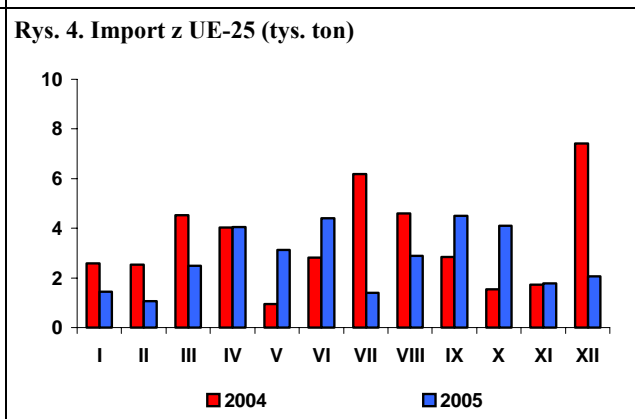
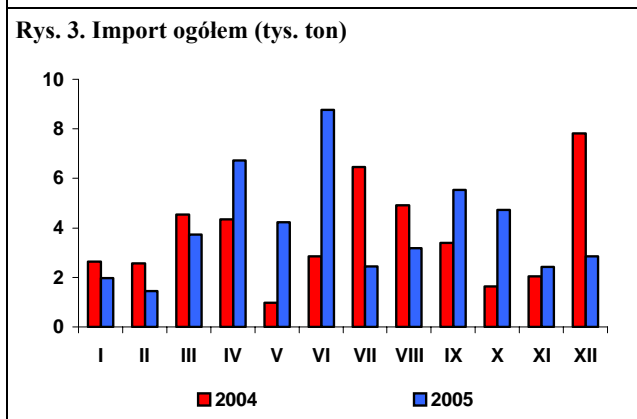
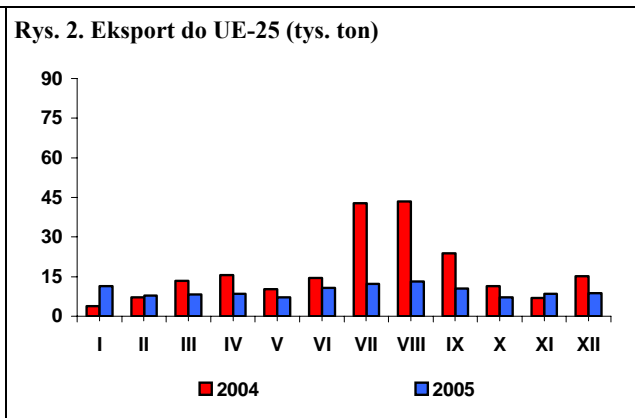
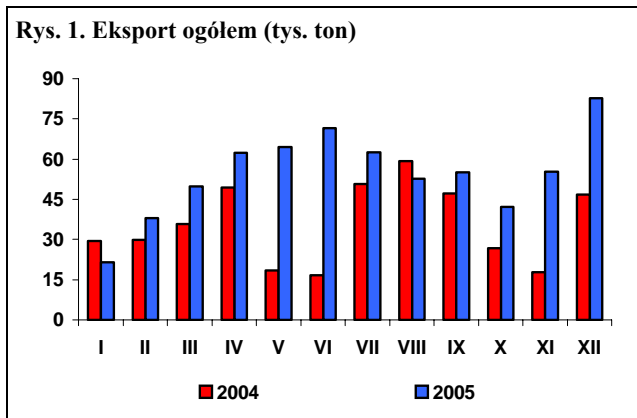
Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane CIHZ, MRiRW.

Tab. 3. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena interwencyjna ^a	Cena detaliczna
	workowany	paczkowy		
2004	I-XII	-	-	3,14
	XI	2,87	2,95	2,69
	XII	2,80	2,87	2,62
2005	I	2,69	2,77	2,58
	II	2,58	2,65	2,52
	III	2,58	2,65	2,54
	IV	2,63	2,73	2,62
	V	2,53	2,59	2,64
	VI	2,58	2,68	2,57
	VII	2,56	2,59	2,59
	VIII	2,53	2,55	2,56
	IX	2,62	2,69	2,48
	X	2,55	2,66	2,48
	XI	2,52	2,59	2,51
	XII	2,53	2,61	2,44

^a cenę interwencyjną 631,9 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Rynek rzepaku

Ewa Rosiak

Dynamiczny rozwój produkcji biopaliw przyczynia się do wzrostu cen olejów roślinnych wykorzystywanych w jego produkcji. Dotyczy to przede wszystkim oleju rzepakowego i palmowego. W styczniu średnia cena holenderskiego oleju rzepakowego wyniosła 733 USD/t (fob ex-mill Hamburg) i była o 22 USD/t wyższa niż przed miesiącem, o 52 USD/tonę wyższa niż przed rokiem i o 59 USD/tonę wyższa niż dwa lata wstecz. Według Oil World produkcja biodisla w Unii Europejskiej wzrosła z 2 mln ton w 2002 r. do 3,7 mln ton w 2005 roku. W latach 2006-2007 przewiduje się dalszy jej wzrost odpowiednio do 4,5 i 5,7 mln ton. W sezonie 2005/06 po raz pierwszy odnotowano we Wspólnocie większe zużycie oleju rzepakowego na cele nieżywnościowe (3,3 mln ton, w tym 3,1 mln ton na produkcję estrów metylowych) niż na cele spożywcze (2,6 mln ton). Liderem w produkcji biodisla są Niemcy (1,9 mln ton – 2005 r.). Kolejne miejsce w tej produkcji zajmują Włochy (0,6 mln ton) i Francja (0,5 mln ton). W grupie nowych państw członkowskich najlepiej rozwinięty przemysł agrorafineryjny mają Czechy.

Na rynku krajowym obroty handlowe rzepakiem w dalszym ciągu są niewielkie. W lutym przemysł tłuszczowy kupił ok. 30 tys. ton rzepaku. Przeciętna jego cena (ok. 835 zł/tonę) była o 1% niższa niż przed miesiącem i o 7% niższa niż przed rokiem. Podrożał natomiast olej rzepakowy. W lutym za olej rzepakowy rafinowany niekonfekcjonowany płacono ok. 2400 zł/tonę, tj. o 4% więcej niż w styczniu i tyle samo co przed rokiem. Cena śrutu rzepakowego (ok. 360 zł/tonę) niewiele wzrosła w porównaniu ze styczniem i nadal była niższa niż przed rokiem.

W grudniu, podobnie jak w dwóch poprzednich miesiącach, krajowy przerób rzepaku (ponad 120 tys. ton) i produkcja oleju rzepakowego (ok. 50 tys. ton) były bardzo wysokie. W 2005 r. zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące co najmniej 50 osób stałej załogi) przerobiły ponad 1,1 mln ton rzepaku, tj. o 14% więcej niż w 2004 r. cała branża olejarska. Produkcja oleju rze-

pakowego surowego wyniosła ok. 450 tys. ton, z tego rafinowano ok. 370 tys. ton, tj. o 14% więcej niż 2004 roku. Znacząco zmalała produkcja olejów rafinowanych: sojowego (o 57% do 11,7 tys. ton) i słonecznikowego (o 37% do 24,6 tys. ton). Nieco niższa też była produkcja margaryn (spadek o 2,5% do 348,2 tys. ton).

W grudniu utrzymały się wysokie obroty handlu zagranicznego surowcami i produktami olejnymi, zarówno po stronie eksportu, jak i importu.

W skali całego 2005 r. wyeksportowano ok. 113 tys. ton oleju rzepakowego (ponad trzykrotnie więcej niż w 2004 r.), ok. 320 tys. ton śrutu rzepakowego (ponad dwukrotnie więcej) i ok. 34 tys. ton margaryn (o 74% więcej). Eksport rzepaku był natomiast niższy niż przed rokiem (spadek o ok. 35% do 184 tys. ton).

W imporcie olejnych odnotowano rekordowy import śrut olejnych; wyniósł on ok. 2 mln ton (wzrost o 21% w porównaniu z rokiem poprzednim). Ponadto zaimportowano ok. 280 tys. ton olejów roślinnych (o 7% więcej niż przed rokiem), ok. 140 tys. ton nasion olejnych (o 49% więcej) i ok. 22 tys. ton margaryn (o 73% więcej).

Deficyt handlu zagranicznego surowcami i produktami olejnymi w 2005 r. wyniósł ok. 466 mln EUR, tj. był tylko o ok. 7 mln EUR wyższy niż przed rokiem. Wzrost wpływów z eksportu olejnych (ze 117 mln EUR w 2004 r. do 171 mln EUR w 2005 r.) był bowiem niewiele niższy od wzrostu wydatków na ich import (z 582 mln EUR w 2004 r. do 643 mln EUR w 2005 r.).

Głównym partnerem w handlu olejnymi, zarówno w ich eksporcie i imporcie, pozostały dla Polski kraje Unii Europejskiej.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2004 I-XII	392 679	266 530	34 409	624 800	16,36	8,8	62,8
2005 I-XII	447 532	284 896	116 580	615 848	16,13	26,0	72,7
2004 XII	45 326	23 030	7 039	61 317	1,61	15,5	73,9
2005 I	33 247	24 914	4 978	53 183	1,39	15,0	62,5
II	38 031	19 213	4 568	52 676	1,38	12,0	72,2
III	38 389	22 381	7 826	52 944	1,39	20,4	72,5
IV	36 643	20 836	8 645	48 834	1,28	23,6	75,0
V	31 859	22 673	7 765	46 767	1,22	24,4	68,1
VI	36 170	17 143	11 659	41 654	1,09	32,2	86,8
VII	31 807	24 729	4 135	52 401	1,37	13,0	60,7
VIII	32 275	17 216	10 561	38 930	1,02	32,7	82,9
IX	23 444	27 082	12 116	38 410	1,01	51,7	61,0
X	47 587	25 902	14 831	58 658	1,54	31,2	81,1
XI	48 149	29 183	15 539	61 793	1,62	32,3	77,9
XII	49 931	33 625	13 957	69 599	1,82	28,0	71,7
Wskaźnik zmian w %							
XII 2005 / XI 2005	103,7	115,2	89,8	112,6	112,6	x	x
XII 2005 / XII 2004	110,2	146,0	198,3	113,5	113,5	x	x
I-XII 2005 / I-XII 2004	114,0	106,9	338,8	98,6	98,6	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe
 Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2004 I-XII	392 679	18 956	33 431	378 204	9,91	8,5	103,8
2005 I-XII	447 532	17 737	113 053	352 216	9,23	25,3	127,1
2004 XII	45 326	1653	6 901	40 078	1,05	15,2	113,1
2005 I	33 247	878	4 908	29 217	0,77	14,8	113,8
II	38 031	1 363	4 514	34 880	0,91	11,9	109,0
III	38 389	2 449	7 758	33 080	0,87	20,2	116,0
IV	36 643	1 225	8 516	29 352	0,77	23,2	124,8
V	31 859	638	7 591	24 906	0,65	23,8	127,9
VI	36 170	479	11 046	25 603	0,67	30,5	141,3
VII	31 807	592	3 696	28 703	0,75	11,6	110,8
VIII	32 275	975	10 299	22 951	0,60	31,9	140,6
IX	23 444	1 576	11 873	13 147	0,34	50,6	178,3
X	47 587	2 175	13 957	35 805	0,94	29,3	132,9
XI	48 149	3 318	15 371	36 096	0,95	31,9	133,4
XII	49 931	2 069	13 523	38 477	1,01	27,1	129,8
Wskaźnik zmian w %							
XII 2005 / XI 2005	103,7	62,4	88,0	106,6	106,6	x	x
XII 2005 / XII 2004	110,2	125,2	196,0	96,0	96,0	x	x
I-XII 2005 / I-XII 2004	114,0	93,6	338,2	93,1	93,1	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe
 Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2004 I-XII	589 019	1 642 467	140 784	2 090 702	23,9	28,2
2005 I-XII	671 298	1 989 342	320 418	2 340 222	47,7	28,7
2004 XII	67 989	155 511	25 014	198 486	36,8	34,3
2005 I	49 871	140 867	32 164	158 574	64,5	31,4
II	57 047	142 024	28 068	171 003	49,2	33,4
III	57 584	164 487	33 050	189 021	57,4	30,5
IV	54 965	188 878	30 524	213 319	55,5	25,8
V	47 789	167 642	18 717	196 714	39,2	24,3
VI	54 255	166 810	21 688	199 377	40,0	27,2
VII	47 711	132 784	18 249	162 246	38,2	29,4
VIII	48 413	145 183	21 373	172 223	44,1	28,1
IX	35 166	159 623	16 947	177 842	48,2	19,8
X	71 381	199 625	26 775	244 231	37,5	29,2
XI	72 224	201 700	31 914	242 010	44,2	29,8
XII	74 897	179 721	40 949	213 669	54,7	35,1
Wskaźnik zmian w %						
<u>XII 2005</u> <u>XI 2005</u>	103,7	89,1	128,3	88,3	x	x
<u>XII 2005</u> <u>XII 2004</u>	110,2	115,6	163,7	107,6	x	x
<u>I-XII 2005</u> <u>I-XII 2004</u>	114,0	121,1	227,6	111,9	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śrut rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2004 I-XII	589 019	3 761	139 966	452 814	23,8	130,1
2005 I-XII	671 298	3 480	319 728	355 050	47,6	189,1
2004 XII	67 989	185	25 014	43 160	36,8	157,5
2005 I	49 871	130	32 128	17 873	64,4	279,0
II	57 047	81	28 068	29 060	49,2	196,3
III	57 584	24	32 978	24 630	57,3	233,8
IV	54 965	226	30 488	24 703	55,5	222,5
V	47 789	348	18 680	29 457	39,1	162,2
VI	54 255	149	21 421	32 983	39,5	164,5
VII	47 711	281	18 075	29 917	37,9	159,5
VIII	48 413	219	21 352	27 280	44,1	177,5
IX	35 166	360	16 945	18 581	48,2	189,3
X	71 381	839	26 749	45 471	37,5	157,0
XI	72 224	605	31 914	40 915	44,2	176,5
XII	74 897	218	40 931	34 184	54,7	219,1
Wskaźnik zmian w %						
<u>XII 2005</u> <u>XI 2005</u>	103,7	36,0	128,3	83,5	x	x
<u>XII 2005</u> <u>XII 2004</u>	110,2	117,8	163,6	79,2	x	x
<u>I-XII 2005</u> <u>I-XII 2004</u>	114,0	92,5	228,4	78,4	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2004 I-XII	348 164	12 473	19 635	341 002	8,93	5,6	102,1
2005 I-XII	339 377	21 595	34 155	326 817	8,56	10,1	103,8
2004 XII	27 922	1 523	1 688	27 757	0,73	6,0	100,6
2005 I	25 635	1 791	1 782	25 644	0,67	7,0	100,0
II	28 227	2 269	2 242	28 254	0,74	7,9	99,9
III	31 143	1 841	2 324	30 660	0,80	7,5	101,6
IV	26 142	1 174	2 133	25 183	0,66	8,2	103,8
V	27 482	1 144	1 909	26 717	0,70	6,9	102,9
VI	28 877	1 498	2 239	28 136	0,74	7,8	102,6
VII	24 379	970	3 010	22 339	0,59	12,3	109,1
VIII	25 783	1 744	2 453	25 074	0,66	9,5	102,8
IX	29 573	2 384	3 324	28 633	0,75	11,2	103,3
X	31 332	2 322	3 748	29 906	0,78	12,0	104,8
XI	33 765	2 381	5 496	30 650	0,80	16,3	110,2
XII	27 039	2 075	3 497	25 617	0,67	12,9	105,6
Wskaźnik zmian w %							
<u>XII 2005</u> XI 2005	80,1	87,1	63,6	83,6	83,6	x	x
<u>XII 2005</u> XII 2004	96,8	136,2	207,2	92,3	92,3	x	x
<u>I-XII 2005</u> I-XII 2004	97,5	173,1	173,9	95,8	95,8	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenica	Relacja cen
2004 I-XII	864,7	471,9	1,83
2005 I-XII	x	367,3	1,80
2005 II	898,1	405,9	2,21
III	869,8	396,1	2,20
IV	867,8	382,8	2,27
V	840,2	382,1	2,20
VI	814,6	367,0	2,22
VII	769,5	375,4	2,05
VIII	778,6	345,2	2,26
IX	809,5	356,3	2,27
X	829,8	357,5	2,32
XI	839,5	359,6	2,33
XII	841,4	361,2	2,33
2006 I	842,0	375,9	2,24
II	835,1	x	x
Wskaźnik zmian w %			
<u>II 2006</u> I 2006	98,9	x	x
<u>II 2006</u> II 2005	92,7	x	x
<u>II 2006</u> XII 2005	90,3	x	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny zbytu śrut oleistych^a (zł/tonę)

Okres	Śruta sojowa	Śruta rzepakowa	Relacja cen
2004 I-XII	1148	533	2,15
2005 I-XII	889	370	2,40
2005 II	850	370	2,30
III	965	377	2,56
IV	945	397	2,38
V	910	386	2,36
VI	940	369	2,55
VII	930	391	2,38
VIII	915	369	2,48
IX	860	347	2,48
X	830	351	2,36
XI	825	359	2,30
XII	850	359	2,37
2006 I	810	356	2,28
II	790	357	2,21
Wskaźnik zmian w %			
<u>II 2006</u> I 2006	97,5	100,3	x
<u>II 2006</u> II 2005	92,9	96,5	x
<u>II 2006</u> XII 2005	92,9	99,4	x

^a śruta sojowa (cena giełdowa) – szacunki IERiGŻ - PIB w oparciu o notowania giełdy Rol-petrol, śruta rzepakowa (cena producenta) – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, MRiRW i giełdy Rol-petrol.

Tab. 8. Ceny olejów roślinnych konfekcjonowanych (zł/litr)

Okres	Ceny zbytu			Ceny detaliczne		
	Olej rzepakowy	Olej sojowy	Olej słonecznikowy	Olej rzepakowy	Olej sojowy	Olej słonecznikowy
2004 I-XII	3,38	4,16	4,34	4,78	5,39	6,07
2005 I-XII	3,23	3,92	4,27	4,72	5,40	5,90
2004 XII	3,46	4,04	4,49	4,75	5,49	6,01
2004 I	3,30	4,02	4,38	4,76	5,49	5,99
2005 II	3,24	3,93	4,32	4,78	5,47	5,99
III	3,21	3,99	4,36	4,76	5,46	5,97
IV	3,17	3,98	4,33	4,74	5,44	5,94
V	3,11	3,93	4,30	4,74	5,42	5,92
VI	3,25	3,88	4,26	4,74	5,42	5,90
VII	3,29	3,88	4,35	4,73	5,41	5,87
VIII	3,21	3,87	4,18	4,72	5,39	5,86
IX	3,28	3,90	4,17	4,70	5,35	5,86
X	3,19	3,85	4,25	4,67	5,34	5,86
XI	3,16	3,92	4,15	4,63	5,32	5,84
XII	3,31	3,91	4,14	4,64	5,29	5,83
Wskaźnik zmian w %						
<u>XII 2005</u> <u>XI 2005</u>	104,7	99,7	99,8	100,2	99,4	99,8
<u>XII 2005</u> <u>XII 2004</u>	95,7	96,8	92,2	97,7	96,4	97,0
<u>I-XII 2005</u> <u>I-XII 2004</u>	95,6	94,2	98,4	98,7	100,2	97,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/kg)

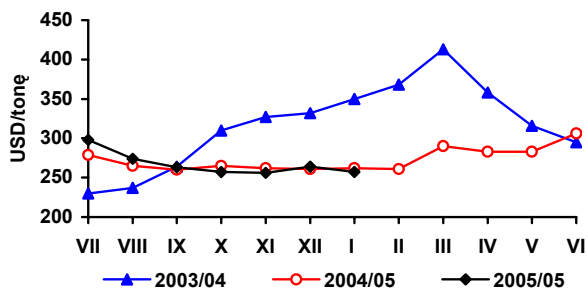
Okres	Ceny zbytu					Ceny detaliczne				
	Margaryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 250 g	Masmix za 1 kg	Masło w op. 200 g ^a	Smalec w op. 250 g	Margaryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 500 g	Masmix w op. 400 g	Masło w op. 200 g ^b	Smalec w op. 250 g
2004 I-XII	3,60	4,24	7,39	12,09	3,47	5,04	6,40	12,68	15,80	4,72
2005 I-XII	3,68	4,68	7,20	12,01	3,70	4,96	6,44	12,50	15,75	5,56
2004 XII	3,72	4,24	7,58	12,63	4,69	5,04	6,50	12,73	16,30	6,12
2005 I	3,68	4,36	7,44	12,38	4,30	5,04	6,50	12,73	16,35	6,16
II	3,64	4,48	7,30	12,23	4,20	5,04	6,50	12,68	16,15	6,08
III	3,68	4,52	7,26	12,00	4,12	5,00	6,48	12,63	15,95	6,00
IV	3,68	4,56	7,18	11,87	3,89	5,00	6,48	12,58	15,80	5,88
V	3,68	4,72	7,23	11,87	3,76	4,96	6,50	12,53	15,70	5,72
VI	3,68	4,76	7,09	11,88	3,65	4,96	6,46	12,45	15,70	5,60
VII	3,68	4,76	7,06	11,99	3,54	4,96	6,46	12,48	15,60	5,48
VIII	3,72	4,76	7,14	11,94	3,50	4,92	6,42	12,43	15,60	5,28
IX	3,72	4,80	7,15	11,98	3,49	4,92	6,40	12,40	15,60	5,20
X	3,72	4,84	7,16	11,99	3,42	4,88	6,40	12,38	15,60	5,12
XI	3,76	4,84	7,20	12,00	3,30	4,88	6,40	12,38	15,55	5,04
XII	3,72	4,80	7,21	11,93	3,25	4,88	6,36	12,35	15,50	4,92
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2005</u> XI 2005	98,9	99,2	100,1	99,4	98,5	100,0	99,4	99,8	99,7	97,6
<u>XII 2005</u> XII 2004	100,0	113,2	95,1	94,5	69,3	96,8	97,8	97,1	95,1	80,4
<u>I-XII 2005</u> I-XII 2004	102,2	110,4	97,4	102,4	106,6	98,4	100,6	98,6	103,6	117,8

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

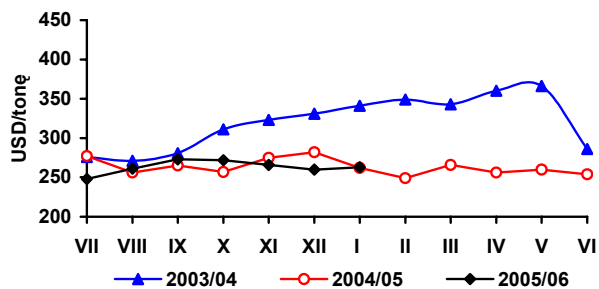
^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

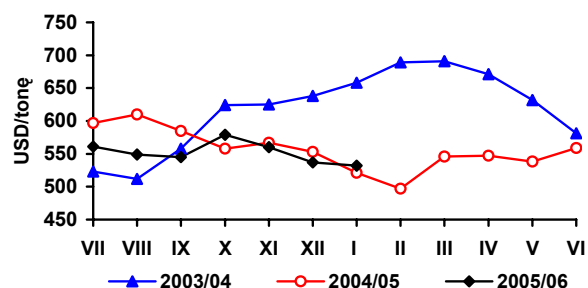
Rys. 1. Ceny amerykańskiej soi (cif Rotterdam)

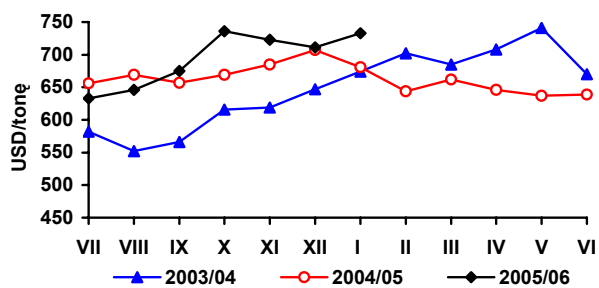
Rys. 2. Ceny europejskiego rzepaku (cif Rotterdam)

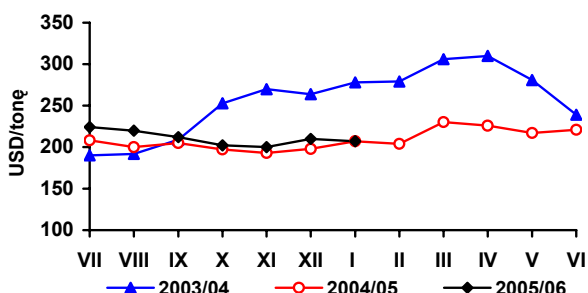
Rys. 3. Ceny holenderskiego oleju sojowego (fob ex-mill)

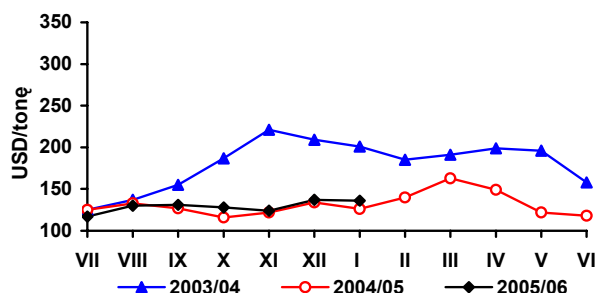
Rys. 4. Ceny holenderskiego oleju rzepakowego (fob ex-mill)

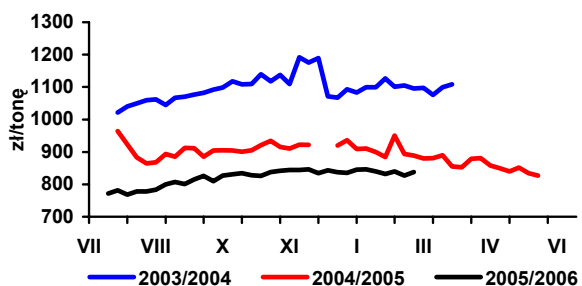
Rys. 5. Ceny argentyńskiej śruty sojowej 44/45% białka (cif Rotterdam)

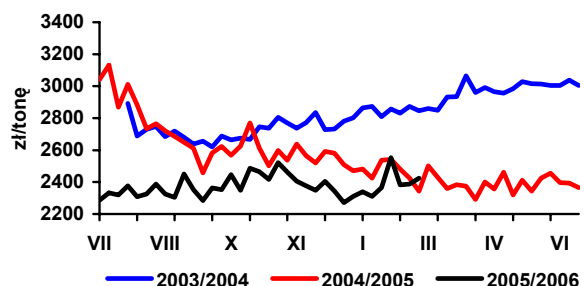
Rys. 6. Ceny niemieckiej śruty rzepakowej 34% białka (fob Hamburg)

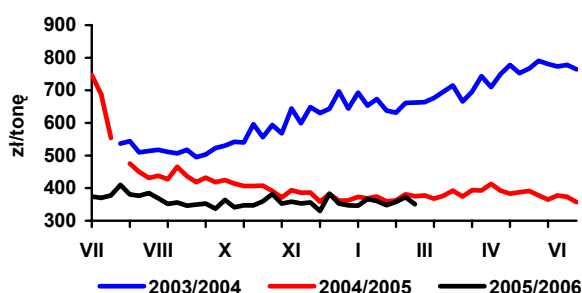
Rys. 7. Ceny skupu rzepaku (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

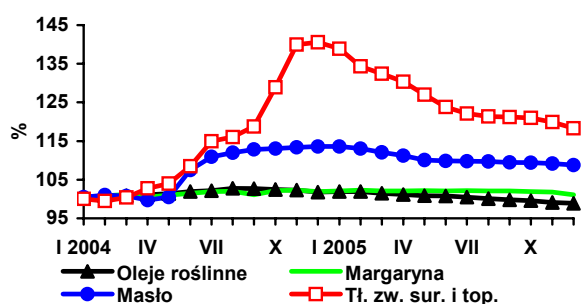
Rys. 8. Ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 9. Ceny zbytu śruty rzepakowej (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 10. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2003 = 100)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Rynek ziemniaków

Wiesław Dzwonkowski

W bieżącym sezonie, ze względu na ograniczoną podaż ziemniaków jadalnych dobrej jakości, ich ceny są wysokie i systematycznie rosną z miesiąca na miesiąc. W styczniu 2006 r. na targowiskach kształtowały się one na przeciętnym poziomie 693 zł/tonę i w skali kraju były średnio o 63% wyższe niż w styczniu 2005 r. Najwyższy poziom cen, przekraczający 750 zł/tonę, notowano w województwach: opolskim, kujawsko-pomorskim, mazowieckim i podkarpackim. Najtaniej zaś, bo w cenie 600-620 zł/tonę można było kupić ziemniaki w województwach: podlaskim, świętokrzyskim, lubelskim i lubuskim. W ostatnich miesiącach zimy i w okresie wczesnej wiosny ceny te zapewne jeszcze bardziej wzrosną, natomiast w końcu sezonu, wraz z rosnącymi dostawami ziemniaków wczesnych (zarówno krajowych, jak i z importu), powinny się obniżyć.

Dużo droższe są również ziemniaki w sprzedaży detalicznej i na przełomie roku były one o ponad 50% wyższe niż rok wcześniej. Natomiast prawie nie zmieniają się ceny przetworów spożywczych z ziemniaków, dotyczy to zarówno skrobi ziemniaczanej, jak również frytek, chipsów i pozostałych przetworów.

Według danych GUS produkcja skrobi ziemniaczanej w okresie VIII-XII 2005 r. wyniosła 102,3 tys. ton, wobec 136,8 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku, czyli o ponad 25% mniej w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Oznacza to, że w sezonie 2005/06 krochmalnie nie wykorzystają kwoty produkcyjnej na skrobię (wynoszącą niespełna 145 tys. ton), gdyż kampania produkcyjna ma miejsce głównie jesienią, a zimą i wiosną przerobu ziemniaków na skrobię nie prowadzi się, względnie jest on bardzo niewielki.

W handlu zagranicznym 2005 r. charakteryzował się bardzo niskim eksportem ziemniaków nieprzetworzonych oraz dynamicznie rosnącą sprzedażą na rynki zagraniczne przetworów

spożywczych. W imporcie notowano duży wzrost obrotów zarówno w odniesieniu do ziemniaków konsumpcyjnych, jak też i ich przetworów, w tym zwłaszcza produktów skrobiowych.

Sprzedaż ziemniaków nieprzetworzonych na rynki zagraniczne wyniosła 25,3 tys. ton i była 2,5-krotnie niższa niż w 2004 r. Natomiast ich import wyniósł 97,8 tys. ton, wobec 39 tys. ton w roku poprzednim. Ziemniaki te sprzedawano głównie na rynki WNP, a sprowadzano je z krajów UE-15.

Utrzymuje się wzrostowa tendencja w eksporcie przetworów spożywczych z ziemniaków. W ostatnim okresie miesięczny eksport frytek wynosi ok. 7,5-8,5 tys. ton, a chipsów ok. 1,7 tys. ton. W ciągu całego 2005 r. sprzedaż tych produktów na rynki zagraniczne wyniosła: 90,2 tys. ton frytek i 18,0 tys. ton chipsów, wobec odpowiednio: 74,4 i 12,3 tys. ton w 2004 r. Wysoki jest również eksport mąki i skrobi ziemniaczanej oraz syropów skrobiowych. W 2005 r. wyniósł on odpowiednio 63,4 i 44,7 tys. ton, wobec 65,8 i 12,0 tys. ton w poprzednim roku. Jednocześnie zanotowano rekordowy import produktów skrobiowych, który wyniósł 230,7 tys. ton i był o 71,5 tys. ton wyższy niż w roku 2004 r. W jego strukturze, podobnie jak w latach poprzednich dominowały modyfikaty skrobiowe, głównie syropy i dekstryny, chociaż również stosunkowo wysoki był import skrobi nieprzetworzonych. W minionym roku również znacząco wzrósł także import pozostałych przetworów z ziemniaków, tj. frytek, chipsów i suszu. W ostatnich miesiącach 2005 r. był on już w miarę stabilny wynosił odpowiednio: 1,5, 0,1 i 0,3 tys. ton w skali miesiąca.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej	
	2003	2004	2005	2004	2005
I	-	-	-	185	-
II	-	-	-	-	-
III	99 000	-	-	109	-
IV	39 000	43 300	38 600	-	-
V	36 500	30 000	29 100	486	-
VI	18 300	25 100	24 900	-	-
VII	17 100	29 400	25 800	-	-
VIII	108 000	76 700	44 500	7 935	791
IX	358 100	311 000	238 900	44 078	29 175
X	368 900	336 600	319 600	48 752	43 834
XI	209 900	178 100	144 600	34 566	23 623
XII	44 600	34 100	49 900	1 454	4 864
RAZEM	1 180 600 ^a	1 104 000 ^b	823 300 ^c	137 565	102 287

^a okres VII-XI 2003, ^b okres VII-XII 2004, ^c okres VII-XII 2005

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	Wczesne	sadzeniaki	pozostałe	Skrobia ziemn.	Skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2004 I-XII	2 913	742	60 663	65 750	13	11 983	13 681	74 388	12 347	6 345
2005 I-XII	1 643	858	22 848	63 657	72	44 662	9 530	90 180	17 978	8 912
2004 XII	84	0	1 718	6 965	0	2 589	8 006	7 447	1 477	597
2005 I	4	0	769	2 725	1	3 242	685	6 378	1 487	667
II	4	0	2 288	3 170	0	2 966	689	6 631	1 259	708
III	105	0	2 927	4 646	0	3 077	1 156	7 472	1 586	765
IV	119	301	4 755	4 822	0	4 315	705	6 564	1 838	768
V	93	360	1 272	3 954	0	3 241	852	6 995	1 440	739
VI	511	0	916	6 507	15	2 796	599	7 419	1 448	904
VII	560	0	4 720	6 246	29	3 824	681	8 592	1 265	543
VIII	204	0	754	6 631	3	4 469	744	8 854	1 676	927
IX	25	0	191	5 313	5	4 203	613	7 891	1 761	822
X	6	6	721	4 926	8	3 784	897	7 478	1 775	891
XI	5	191	1 682	7 838	11	4 785	1 179	7 577	1 301	567
XII	7	0	1 853	6 878	0	3 962	728	8 328	1 142	611

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2004 I-XII	21 193	9 119	8 341	1 594	13 899	45 401	83 454	7 352	428	1 303
2005 I- II	45 566	7 988	44 205	6 967	29 735	94 745	80 414	18 621	1 481	3 112
2004 XII	202	402	165	139	3 081	6 903	5 825	649	40	120
2005 I	96	162	1 310	303	2 964	3 992	4 821	737	82	177
II	480	0	2 376	349	2 374	5 539	5 910	722	137	203
III	1 180	557	4 155	116	3 219	6 249	5 940	883	73	195
IV	4 988	6 148	7 801	206	2 080	8 067	7 287	1 570	127	211
V	20 469	209	10 425	1 075	1 791	9 736	7 133	3 462	176	340
VI	15 307	206	10 873	1 095	2 170	10 728	6 216	2 556	112	222
VII	446	0	1 796	379	2 299	9 274	6 547	1 397	130	219
VIII	663	594	250	540	2 011	9 116	6 538	1 053	99	348
IX	482	21	352	703	2 180	8 292	7 542	1 440	156	364
X	351	0	922	328	2 592	7 871	7 760	1 435	103	297
XI	447	92	1 998	1 159	2 925	8 776	7 716	1 612	84	241
XII	657	0	1 948	714	3 129	7 105	7 002	1 755	200	296

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj ceny	XII	X	XI	XII	Wskaźnik zmian cen	
		2004	2005	2005	2005	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	Skupu	29,3	19,7	19,7	27,5	93,9	139,6
	Targowiskowa	36,4	60,5	62,5	66,0	181,3	105,6
	Detaliczna	0,59	0,83	0,85	0,89	150,8	104,7
	Importowa	157,6	71,4	76,0	74,0	46,9	106,4
	Eksportowa	24,9	45,7	47,4	34,3	137,8	103,9
Relacje cen	Skup / targowisko	0,80	0,33	0,32	0,42	-	-
	Targowisko / detal	0,62	0,73	0,74	0,74	-	-
	Skup / detal	0,50	0,24	0,23	0,31	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	Skupu (zł/t)	161,0	150,1	150,1	145,7	90,5	97,1
Skrobia ziemniaczana	Zbytu (zł/kg)	1,76	1,55	1,48	1,50	85,2	101,4
Skrobia ziemniaczana	Detaliczna (zł/kg)	3,10	2,91	2,87	2,86	92,3	99,7
Frytki	Detaliczna (zł/kg)	7,92	7,84	7,84	7,84	99,0	100,0
Chipsy	Detaliczna (zł/kg)	33,60	32,90	32,90	32,90	97,9	100,0
Pyzy ziemniaczane	Detaliczna (zł/kg)	6,38	6,36	6,36	6,40	100,3	100,6
Kopytka	Detaliczna (zł/kg)	7,00	7,20	7,20	7,18	102,6	99,7

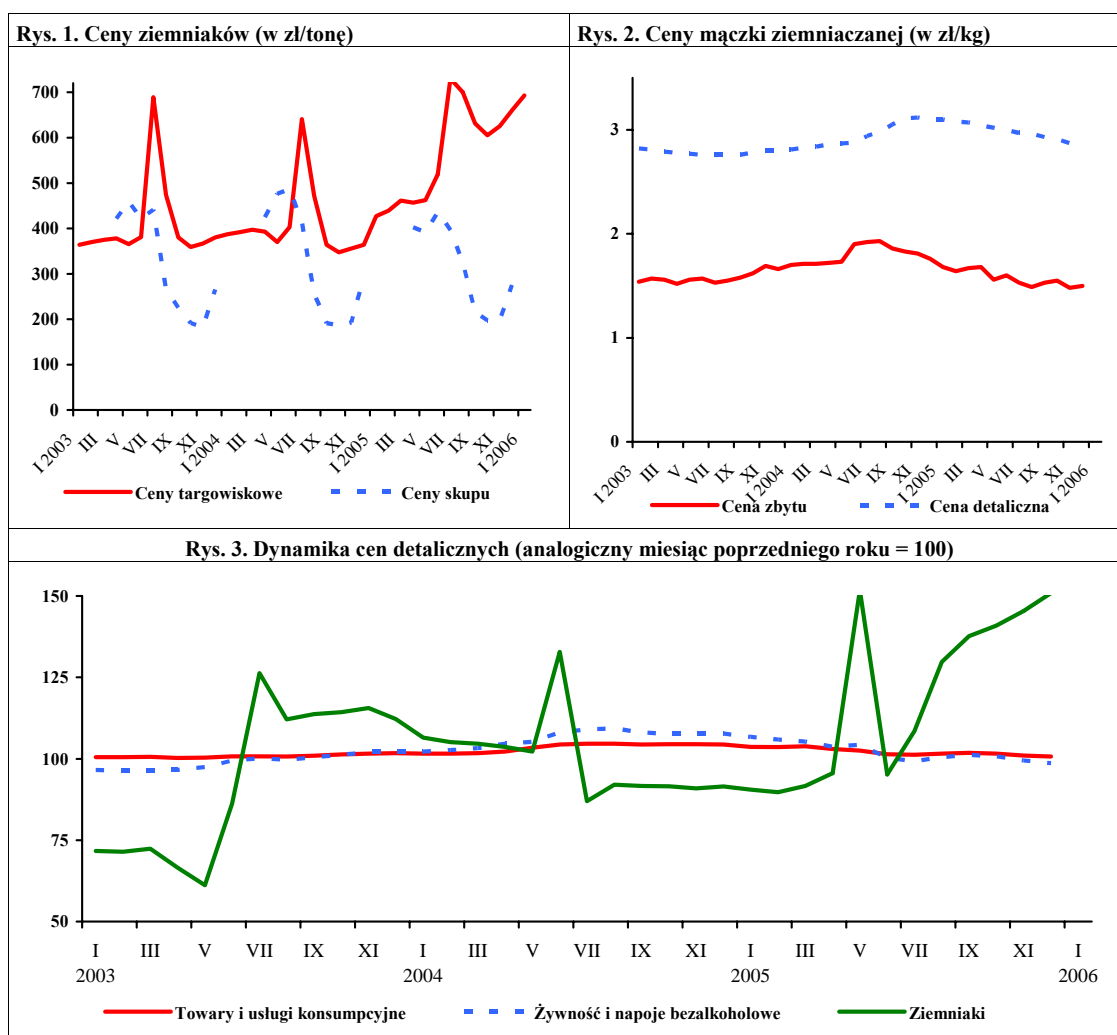
^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Województwa		styczeń	listopad	grudzień	styczeń	Wsk. zmian cen	
		2005	2005	2005	2006	roczny	miesięczny
		zł/tonę	zł/tonę	zł/tonę	zł/tonę	%	%
1	Dolnośląskie	461	592	661	709	153,7	107,2
2	Kujawsko-pomorskie	451	724	728	777	172,2	106,6
3	Lubelskie	368	509	559	619	168,2	110,7
4	Lubuskie	435	600	655	608	139,8	92,9
5	Łódzkie	399	654	697	701	175,5	100,5
6	Małopolskie	444	541	591	628	141,3	106,2
7	Mazowieckie	373	724	725	775	207,9	106,9
8	Opolskie	478	692	753	793	166,1	105,4
9	Podkarpackie	477	672	675	756	158,4	111,9
10	Podlaskie	373	526	544	608	162,9	111,7
11	Pomorskie	462	650	690	736	159,3	106,7
12	Śląskie	452	631	683	693	153,5	101,5
13	Świętokrzyskie	338	549	588	609	180,4	103,6
14	Warmińsko-mazurskie	474	595	633	673	142,0	106,3
15	Wielkopolskie	449	651	681	722	161,0	106,1
16	Zachodniopomorskie	443	613	655	660	148,9	100,7
maksimum		478	724	753	793	x	
minimum		338	509	544	608		
różnica w %		29,3	42,1	38,3	30,4		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: GUS

Rynek warzyw

Grażyna Stępa
Tomasz Smoleński

W grudniu 2005 r. w porównaniu z grudniem roku poprzedniego duże i średnie zakłady przetwórcze zmniejszyły produkcję konserw warzywnych (o 12%), soku pomidorowego (o 9%), marynat (o 7%) i mrożonych warzyw (o 6%). W tym czasie wzrosła także produkcja soków warzywnych pozostałych (o 82%) i gotowych dań mrożonych (o 7%). W 2005 r. w stosunku do 2004 r. wzrosła produkcja soków warzywnych pozostałych o 58%. Zwiększyła się też produkcja gotowych dań mrożonych, marynat oraz mrożonych warzyw. Niższa w tym czasie była produkcja konserw warzywnych i soku pomidorowego.

W grudniu 2005 r. wyeksportowano 27,5 tys. ton warzyw świeżych o wartości 7,6 mln EUR, co oznacza spadek ilości w stosunku do grudnia 2004 r. o 16% i wartości o 24%. Wśród warzyw świeżych dwukrotnie zwiększył się eksport kapusty i o 35% kalafiorów. Natomiast o 87% zmniejszył się eksport ogórków, o 51% pomidorów i o 36% marchwi. Mniej też sprzedano cebuli. Eksport przetworów warzywnych wyniósł w tym czasie 37,3 tys. ton i 19,4 mln EUR (wzrost w stosunku do grudnia 2004 r. odpowiednio o 4% i 10%). Więcej sprzedano marynat, konserw i mrożonek, natomiast mniej suszy. W 2005 r. w stosunku do 2004 r. eksport warzyw świeżych wzrósł o 33% (do 485,8 tys. ton), a jego wartość o 44% (do 139,2 mln EUR), w tym najbardziej kapusty (trzykrotnie). Sprzedano w tym czasie o 5% więcej przetworów warzywnych (440,5 tys. ton) o wartości o 10% wyższej (219,3 mln EUR), w tym o 25% więcej marynat.

Import warzyw świeżych w grudniu 2005 r. wyniósł 21,1 tys. ton, a jego wartość 16,1 mln EUR. W porównaniu z grudniem 2004 r. wolumen importu warzyw świeżych wzrósł się o 22%, a wartość przywozu obniżyła się o 6%. Wzrósł import większości warzyw świeżych, a najbardziej – bo ponad trzykrotnie – marchwi i kapusty. Natomiast mniej sprowadzono ogórków. Import przetworów warzywnych na poziomie 7,0 tys. ton był o 22% niższy niż rok temu, a jego wartość obniżyła się o 13% do 6,0 mln EUR. Spośród przetworów najwyższy był spadek importu konserw warzywnych (o 58%) i koncentratu pomidorowego (o 32%). Natomiast o 41% więcej sprowadzono ma-

rynat i o 18% mrożonek. Ujemne saldo w handlu świeżymi warzywami, wynoszące w grudniu 2004 r. 7,3 mln EUR, zwiększyło się w grudniu 2005 r. do 8,5 mln EUR. Natomiast w handlu przetworami warzywnymi saldo było dodatnie i zwiększyło się z 10,7 mln EUR do 13,4 mln EUR. W 2005 r. w porównaniu z rokiem poprzednim import warzyw świeżych zmniejszył się o 7% (do 183,5 tys. ton), natomiast jego wartość wzrosła o 26% (do 140,1 mln EUR). Najbardziej obniżył się import cebuli (o 63%). Zakup przetworów warzywnych w 2005 r. zwiększył się o 29% (do 108,2 tys. ton), a jego wartość o 25% (do 85 mln EUR). Największy wzrost nastąpił w imporcie mrożonych warzyw (79%) i koncentratu pomidorowego (53%). W sumie saldo obrotów handlowych warzywami i ich przetworami w 2005 r. wyniosło 4,9 mln EUR i było o 1,5 mln EUR większe niż w 2004 r.

W grudniu 2005 r. w porównaniu z listopadem najbardziej wzrosły ceny detaliczne papryki (o 44%) i kalafiorów (o 18%). Ponadto zdrożały: pory, pieczarki i marchew. Spośród przetworów warzywnych najbardziej wzrosły ceny detaliczne mrożonych kalafiorów (o 5%), a obniżyły się kukurydzy konserwowej (o 2%). W stosunku do grudnia 2004 r. zwiększyły się ceny detaliczne większości warzyw świeżych, a najbardziej kapusty białej (o 66%), marchwi (o 20%) i porów (o 16%). Tańsza była papryka. O wiele mniej zdrożały w tym czasie przetwory warzywne, np. koncentrat pomidorowy o 4%, a kalafiory mrożone, ogórki konserwowe i mrożonej fasoli szparagowej o 3%. Groszek konserwowy potaniał o 2%.

W lutym br. w porównaniu ze styczniem wzrosły ceny skupu wszystkich warzyw gruntowych do bezpośredniego spożycia, do przetwórstwa i na eksport (oprócz pieczarek na rynku świeżym, których cena obniżyła się o 6%) oraz ceny hurtowe warzyw. W stosunku do lutego 2005 r. warzywa również zdrożały, a najbardziej kapusta biała przeznaczona na eksport (pięciokrotnie). Nie zmieniła się w stosunku do ub. roku cena skupu pieczarek do bezpośredniego spożycia.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pomidory gruntowe	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szt.)	Pieczarki
2004 I-XII	0,80	1,21	0,21	0,50	0,42	1,52	1,07	1,20	4,09	1,05	4,34
2005 I	0,27	0,71	0,20	0,43	0,36	-	-	-	5,67	-	4,22
II	0,26	0,70	0,20	0,45	0,36	-	-	-	-	-	4,09
III	0,22	0,70	0,27	0,40	0,37	-	-	-	6,97	-	4,24
IV	0,23	0,68	0,37	0,48	0,44	-	-	-	6,53	-	4,14
V	0,32	0,70	0,58	0,85	0,59	-	-	-	4,74	-	4,00
VI	0,40	0,92	1,04 ^c	1,14	0,72	-	-	-	3,80	-	4,22
VII	0,92	1,39	1,50 ^c	1,43	0,74	1,14	0,65	3,33	2,63	-	4,52
VIII	0,72	1,31	1,00	0,77	0,53	1,04	0,82	1,36	2,02	1,48	4,82
IX	0,61	1,16	0,54	0,63	0,48	1,12	0,82	1,12	1,37	1,19	4,56
X	0,50	0,94	0,39	0,54	0,47	-	-	1,31	2,01	1,23	4,31
XI	0,43	0,89	0,39	0,49	0,43	-	-	-	2,77	-	4,29
XII	0,43	0,89	0,40	0,49	0,44	-	-	-	3,34	-	4,41
2005 I-XII	0,40	0,92	0,49	0,61	0,47	1,10	0,76	1,78	3,80	1,54	4,32
2006 I	0,51	0,92	0,55	0,56	0,49	-	-	-	4,77	-	4,39
II	0,55	0,96	0,66	0,69	0,61	-	-	-	-	-	4,11
Wskaźnik zmian w %											
<u>II 2006</u> I 2006	108	104	120	123	124	x	x	x	x	x	94
<u>II 2006</u> II 2005	212	137	330	153	169	x	x	x	x	x	100

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSiR MRiRW, ^c ceny za sztukę
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag.	Brokuly różyczk.	Kalafiori różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2004 I-XII	0,81	0,26	0,21	0,21	0,63	0,71	1,01	0,75	1,45	0,51	0,25
2005 I	0,44	0,23	0,21	0,22	-	-	-	-	-	-	-
II	0,45	0,24	0,21	0,22	-	-	-	-	-	-	-
III	0,37	0,26	0,19	0,23	0,80	-	-	-	-	-	-
IV	0,36	0,36	0,20	0,27	-	-	-	-	-	-	-
V	0,35	0,39	-	0,25	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,37	0,55	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	-	-	-	-	-	0,69	-	0,93	-	-	-
VIII	0,70	0,53	0,20	-	-	0,70	1,32	0,85	0,87	0,44	0,25
IX	0,65	0,42	0,20	0,21	-	0,75	1,45	1,02	1,00	0,49	0,24
X	0,60	0,39	0,21	0,20	0,66	-	1,44	0,99	-	0,45	0,24
XI	0,59	0,35	0,21	0,20	0,66	-	1,63	-	-	-	-
XII	0,60	0,35	0,21	0,22	0,67	-	-	-	-	-	-
2005 I-XII	0,52	0,37	0,20	0,22	0,70	0,71	1,46	0,95	0,93	0,46	0,24
2006 I	0,59	0,38	0,34	0,26	0,80	-	-	-	-	-	-
II	0,61	0,58	0,55	0,35	1,25	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
<u>II 2006</u> I 2006	103	153	162	135	156	x	x	x	x	x	x
<u>II 2006</u> II 2005	136	242	262	159	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2004 I-XII	2,34	2,20	1,27	0,20	0,50	2,38	0,46	1,50	1,12	0,68	1,21	0,38	0,38
2005 I	-	-	0,55	0,15	0,35	-	0,27	0,69	0,66	0,12	0,75	0,28	0,22
II	-	-	0,79	0,14	0,35	-	0,29	0,70	0,69	0,11	0,72	0,28	0,22
III	-	-	1,44	0,29	0,37	-	0,38	0,83	0,72	0,11	0,87	0,30	0,23
IV	-	-	1,80	0,32	0,33	-	0,39	0,92	0,69	0,10	0,95	0,34	0,31
V	3,58	-	1,95	0,71	0,38	-	0,84	-	-	0,15	1,80	0,58	-
VI	3,63	1,83	1,52	0,46	2,00 ^a	-	0,90	-	1,00 ^a	0,20	1,00 ^a	0,95	0,32
VII	2,69	1,01	1,21	0,74	1,31 ^a	-	1,52	-	3,00	0,83	0,75 ^a	0,74	0,38
VIII	2,27	0,94	1,30	0,80	1,42 ^a	2,98	0,66	-	1,54	0,63	1,80	0,49	0,43
IX	2,27	0,89	1,01	0,47	0,90 ^a	2,23	0,51	1,58	1,12	0,41	1,45	0,43	0,53
X	2,89	2,00	0,73	0,41	0,60	2,26	0,49	1,73	0,92	0,30	1,14	0,41	0,55
XI	3,01	-	0,54	0,42	0,69	2,63	0,48	1,22	0,80	0,38	1,10	0,36	-
XII	-	-	0,53	0,46	0,65	-	0,50	1,19	0,79	0,30	1,25	0,35	-
2005 I-XII	2,91	1,33	1,11	0,45	0,47	2,53	0,60	1,11	1,09	0,30	1,18	0,46	0,35
2006 I	-	-	0,76	0,55	0,70	-	0,53	1,10	1,02	0,30	1,68	0,43	-
II	-	-	0,97	0,72	0,90	-	0,72	1,73	1,30	0,40	2,20	0,45	-
Wskaźnik zmian w %													
<u>II 2006</u> I 2006	x	x	128	131	129	x	136	157	127	133	131	105	x
<u>II 2006</u> II 2005	x	x	123	514	257	x	248	247	188	364	306	161	x

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Soki warzywne pozostałe	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Dania mrożone gotowe	Marynaty
2004 X	2 225	698	50 087	6 197	1 556	5 462
XI	2 541	857	42 082	5 743	1 291	5 106
XII	2 437	680	34 969	4 963	1 274	4 041
2004 I-XII	35 034	8 339	384 977	84 156	12 125	53 375
2005 I	2 413	921	33 662	4 307	1 625	2 606
II	2 732	1 083	32 191	4 716	2 359	3 042
III	2 855	1 383	30 392	4 779	1 401	3 567
IV	3 074	1 261	30 028	3 244	1 104	2 527
V	3 310	1 359	23 263	2 286	779	1 669
VI	2 414	1 021	18 417	3 737	849	1 329
VII	1 992	960	14 883	11 605	547	8 247
VIII	2 768	953	32 385	11 117	939	12 983
IX	5 428	955	61 437	14 504	1 039	7 988
X	1 875	1 200	57 315	7 735	1 274	5 850
XI	2 528	881	46 868	4 133	1 152	4 225
XII	2 206	1 238	32 719	4 375	1 362	3 744
2005 I-XII	33 595	13 215	413 560	76 538	14 430	57 777
Wskaźnik zmian w %						
<u>XII 2005</u> XII 2004	91	182	94	88	107	93

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2003		2004		2004		2005											2005		XII 2005 XII 2004 (%)
	I-XII	XI-XII	XI	XII	I-XII	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	
Warzywa ogółem	386459	31167	32891	366292	28176	41816	57162	57818	42073	38123	32824	43375	41681	42246	33080	27472	485845	84		
Cebula	169355	17252	16143	175113	15367	18726	15388	14982	15277	14308	8022	11198	10953	15579	14774	14649	169222	91		
Kapusta	72617	2007	1803	32425	2698	12460	24162	27016	9604	4323	1787	1536	1822	3246	6160	3556	98370	197		
Marchew	13447	748	1147	14994	1132	2129	3804	5257	3796	1724	819	500	620	960	898	735	22375	64		
Ogórki	15273	209	676	16934	159	60	366	859	1743	3187	6919	11128	3777	2391	515	89	31194	13		
Pomidory	41253	2704	2688	46069	164	191	207	711	4853	7614	9217	12807	14924	10573	3343	1322	65927	49		
Kalafior	12205	1101	312	14862	123	89	103	74	217	2883	2502	2127	4358	3183	792	421	16871	135		
Przetwory ogółem	359321	40486	35958	420019	39032	40061	44879	43219	30950	30777	23176	25599	40635	40675	44249	37296	440547	104		
Susze	11380	1374	1275	14271	1311	971	1220	1377	1017	1046	1017	1309	1175	1493	1644	905	14485	71		
Marynaty	23464	2360	2630	25262	1775	2020	2902	2697	2047	2133	1661	2290	3857	3563	3759	3019	31722	115		
Konserwy	34469	4753	3900	41257	2795	2827	3257	3142	2525	2435	1886	1978	4057	4043	4161	4043	37150	104		
-kapusta kwasz.	19181	1112	1478	15892	1214	1215	1553	1040	1294	1251	702	710	796	1424	1142	1376	13715	93		
Mrożonki	279826	30577	26423	324756	31834	32383	35254	34125	23551	23452	16935	17940	29088	29665	32440	27407	334073	104		
Pieczarki i ich przetwory	99835	12420	11810	128428	12690	11809	14839	14102	12042	9221	8168	8300	9486	12541	12085	10194	135477	86		
Warzywa ogółem	84626	7212	9907	96760	6076	6962	9919	9550	13888	13849	15246	17059	15068	14747	9328	7550	139242	76		
Cebula	27462	3040	3453	34828	3144	2932	2196	2159	2250	2249	1815	2029	2860	3628	3790	3431	32482	99		
Kapusta	7869	173	168	2633	174	964	2029	2530	1129	725	333	288	238	415	739	486	10050	289		
Marchew	1586	138	190	1723	154	263	448	662	596	358	247	143	138	188	202	163	3560	86		
Ogórki	5007	125	403	7284	108	97	393	730	1180	1421	2674	3466	1162	714	167	47	12160	12		
Pomidory	21690	1533	1636	22367	156	175	138	1070	5629	5766	7644	8472	7507	6384	1916	671	45530	41		
Kalafior	2599	285	145	3285	44	28	29	20	69	909	795	735	1016	847	191	155	4838	107		
Przetwory ogółem	172727	20391	17605	199908	18425	18919	21337	21187	14816	14569	11311	13586	21383	21396	22965	19383	219276	110		
Susze	18971	2244	2037	23084	1986	1638	1924	2116	1534	1596	1607	1989	2042	2837	2725	1583	23577	78		
Marynaty	15179	1632	1763	16436	1236	1399	2046	1896	1468	1424	1131	1611	2584	2519	2658	2046	22019	116		
Konserwy	13204	3084	1899	22700	1524	1540	1769	1918	1352	1284	1068	1327	2436	1834	2195	2157	20404	114		
-kapusta kwasz.	4520	397	491	4257	409	396	511	361	355	338	204	279	275	405	418	496	4447	101		
Mrożonki	119910	12566	10997	128867	12871	13278	14216	13960	9238	9014	6327	7240	12748	12525	13894	12028	137339	109		
Pieczarki i ich przetwory	124138	14879	13624	154851	15038	13435	18038	16975	15369	11502	10751	10765	11790	15922	16198	13704	169487	101		

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHŻ, MRiRW i MF.

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2003		2004		2004		2005											2005		XII 2005 XII 2004 (%)	
	I-XII	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	XII 2005 XII 2004 (%)			
Warzywa ogółem	181098	13330	17316	197597	18086	15590	21976	22637	16607	20302	12048	5703	5451	6594	17415	21086	183496	122			
Cebula	56393	649	978	53706	1045	1183	830	791	640	3331	3073	2036	1780	1344	1832	1747	19632	179			
Kapusta	1239	20	26	805	7	18	101	473	1317	205	55	7	5	5	53	90	2335	310			
Marchew	20472	239	310	15452	463	1350	2636	2496	4335	5050	1877	263	230	252	350	1061	20362	342			
Ogórki	7552	2760	3351	11997	3344	1403	1142	1361	598	141	47	50	68	1580	3905	2680	16319	80			
Pomidory	36535	4530	6838	54896	6972	5619	8672	8653	2509	7763	3361	1069	284	733	5228	8582	59446	126			
Papryka	17556	1579	2146	17522	1614	1731	2256	1908	1908	2037	2105	470	1099	635	2505	2326	20593	108			
Czosnek	16156	805	483	8260	973	547	766	513	697	231	343	813	970	494	737	692	7776	143			
Przetwory ogółem	71297	9445	8999	83608	8111	9475	9922	10937	8040	10390	8603	7309	9133	10060	9202	7005	108189	78			
Mrożonki	12186	1299	1361	11968	1144	1611	2350	3225	1790	1620	1496	1633	1436	1449	2040	1612	21406	118			
Susze	8181	463	635	7642	507	533	934	930	990	1018	586	592	577	806	624	589	8686	93			
Marynaty	6008	866	650	7123	717	711	732	676	326	544	392	469	752	915	855	919	8008	141			
Konserwy	20805	3734	2855	26456	2028	2928	2381	2066	1571	2189	2000	1657	2436	2608	2686	1196	25746	42			
-kukurydza																					
konserw.	14651	2083	1933	13931	280	1744	1541	1259	520	416	1045	998	1352	1513	1334	287	12289	15			
Koncentrat pomid.	15560	2437	2768	22424	3207	3100	2634	3085	2520	4175	3304	2394	2917	3241	1917	1877	34369	68			
Warzywa ogółem	88416	10563	17224	110836	18591	16520	22331	18218	10878	10614	5798	3048	2811	3934	11202	16143	140088	94			
Cebula	4429	169	217	5204	232	213	218	206	62	120	129	152	147	233	217	211	2140	97			
Kapusta	266	17	19	285	4	9	51	256	304	36	13	3	4	4	11	21	716	111			
Marchew	2731	150	131	2340	101	184	551	526	1161	1624	547	105	67	67	102	292	5327	223			
Ogórki	6513	1583	2098	8477	3374	2213	1136	762	448	81	43	44	57	742	2103	2222	13227	106			
Pomidory	26736	3713	8000	39749	8207	6580	11013	9743	2784	5144	2258	828	297	631	3855	6736	58076	84			
Papryka	27880	2218	3860	29015	2740	3146	3811	2549	3030	2321	1629	407	555	453	2133	2792	25566	72			
Czosnek	5878	731	511	5426	553	480	710	419	519	238	407	695	764	520	722	687	6714	134			
Przetwory ogółem	61055	7746	6876	68144	6321	7014	7845	8451	6377	7948	6457	5985	7098	8085	7505	5953	85039	87			
Mrożonki	8216	999	1008	8412	1070	1300	1609	2131	1337	1180	1208	1196	1057	1041	1417	1078	15625	107			
Susze	12338	742	806	10813	770	709	1310	1332	1318	1507	910	1114	1108	1282	1005	875	13240	109			
Marynaty	3974	561	422	4545	420	475	440	450	246	369	272	347	517	671	617	724	5547	172			
Konserwy	19155	3372	2503	24312	1861	2460	2296	2013	1538	2055	1821	1530	2109	2523	2527	1508	24239	60			
-kukurydza																					
konserw.	10865	1429	1317	9525	186	1157	1152	906	330	253	747	715	984	1130	1027	222	8809	17			
Koncentrat pomid.	12004	1499	1615	14077	1843	1659	1513	1857	1384	2251	1708	1308	1641	1854	1184	1153	19355	71			

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ. MRIRW i MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioiry	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2003 I-XII	0,16	0,11	0,12	0,33	0,53	0,21	1,14	0,58	0,24	0,46
2004 XI	0,18	0,09	0,18	0,60	0,57	0,26	1,12	0,69	0,36	0,45
XII	0,21	0,09	0,17	0,60	0,61	0,47	1,14	0,70	0,33	0,44
2004 I-XII	0,20	0,08	0,11	0,43	0,49	0,22	1,16	0,60	0,27	0,44
2005 I	0,20	0,06	0,14	0,62	0,95	0,36	1,24	0,68	0,34	0,43
II	0,16	0,08	0,12	1,63	0,92	0,32	1,19	0,67	0,33	0,45
III	0,14	0,08	0,12	1,07	0,66	0,28	1,24	0,70	0,33	0,44
IV	0,14	0,09	0,13	0,88	1,51	0,27	1,22	0,67	0,35	0,46
V	0,14	0,12	0,16	0,68	1,16	0,32	1,29	0,70	0,27	0,48
VI	0,16	0,17	0,21	0,45	0,76	0,32	1,26	0,65	0,27	0,47
VII	0,22	0,19	0,30	0,39	0,83	0,32	1,37	0,67	0,29	0,47
VIII	0,18	0,18	0,29	0,31	0,66	0,34	1,34	0,71	0,39	0,46
IX	0,26	0,13	0,22	0,31	0,50	0,23	1,33	0,62	0,35	0,48
X	0,23	0,13	0,20	0,30	0,60	0,27	1,31	0,65	0,28	0,47
XI	0,26	0,12	0,22	0,32	0,57	0,24	1,39	0,68	0,37	0,48
XII	0,23	0,14	0,22	0,52	0,51	0,37	1,47	0,65	0,36	0,47
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2005</u> <u>XI 2005</u>	88	117	100	163	89	154	106	96	97	98
<u>XII 2005</u> <u>XII 2004</u>	110	156	129	87	84	79	129	93	109	107

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ. MRiRW i MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioiry gruntowe
2004 I-XII	0,75	0,59	0,26	0,53	2,11	1,00	4,75	5,46	1,53
2005 I	0,35	0,26	0,61	0,45	-	-	9,10	5,25	-
II	0,32	0,31	0,65	0,48	-	-	10,00	7,40	-
III	0,30	0,34	0,68	0,49	-	-	5,46	12,33	-
IV	0,27	0,42	0,73	0,45	-	-	3,80	7,46	-
V	0,28	0,56	1,02	0,52	-	-	3,67	6,00	-
VI	0,41	1,10 ^a	1,67	0,74	2,65	-	2,65	3,76	1,49
VII	0,69	1,17 ^a	1,13	0,62	1,22	-	1,22	3,11	2,05
VIII	0,92	2,02 ^a	0,96	0,61	1,07	1,43	1,53	2,03	2,00
IX	0,74	1,51 ^a	0,75	0,57	1,29	0,63	1,49	1,65	1,52
X	0,99	0,83	1,10	0,93	5,13	1,50	3,81	3,75	2,94
XI	0,56	0,50	0,64	0,59	-	-	3,72	2,79	-
XII	0,53	0,51	0,68	0,59	-	-	7,77	3,74	-
2005 I-XII	0,53	0,47	0,89	0,59	2,27	1,19	4,52	4,94	1,86
2006 I	0,57	0,61	0,85	0,64	-	-	9,45	5,40	-
II	0,65	0,78	1,03	0,79	-	-	10,81	7,98	-
Wskaźnik zmian w %									
<u>II 2006</u> <u>I 2006</u>	114	128	121	123	x	x	114	148	x
<u>II 2006</u> <u>II 2005</u>	203	252	158	165	x	x	108	108	x

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2004 XII	2,97	8,50	2,63	2,94	2,63	5,85	2,10
2004 I-XII	2,61	8,08	2,66	2,89	2,62	5,22	2,00
2005 I	2,99	8,29	2,61	2,88	2,59	5,79	2,12
II	2,97	8,07	2,63	2,87	2,59	5,73	2,16
III	2,99	8,21	2,69	2,83	2,60	5,78	2,19
IV	3,06	8,20	2,69	2,86	2,60	5,81	2,23
V	3,06	8,22	2,69	2,80	2,57	5,82	2,30
VI	3,06	8,10	2,79	2,81	2,55	5,82	2,36
VII	3,06	8,34	2,71	2,75	2,52	5,82	2,34
VIII	3,01	8,23	2,70	2,84	2,59	5,82	2,32
IX	3,02	7,89	2,75	2,83	2,57	5,77	2,32
X	2,97	7,88	2,84	2,84	2,67	5,93	2,47
XI	2,96	7,85	2,86	2,85	2,70	5,98	2,54
XII	2,93	7,92	2,89	2,84	2,72	5,15	2,50
2005 I-XII	3,01	8,10	2,74	2,83	2,61	5,77	2,32
Wskaźnik zmian w %							
<u>XII 2005</u> XI 2005	99	101	101	100	101	86	98
<u>XII 2005</u> XII 2004	99	93	110	97	103	88	119

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory gruntowe	Ogórki gruntowe	Kalafiory	Pieczarki
2003 I-XII	1,52	1,01	1,53	1,28	3,12	4,78	10,36	2,38	2,11	4,02	6,02
2004 XII	1,07	0,53	1,12	1,01	2,54	2,88	12,64	-	-	3,84	6,10
2004 I-XII	1,65	0,61	1,35	1,16	3,19	3,63	12,08	2,61	2,63	4,05	5,93
2005 I	1,04	0,53	1,12	1,01	2,50	2,92	13,20	-	-	6,15	6,00
II	1,01	0,54	1,11	1,01	2,48	3,16	14,18	-	-	6,48	5,86
III	1,00	0,58	1,16	1,03	2,56	3,79	13,55	-	-	6,95	5,80
IV	0,99	0,73	1,26	1,05	2,74	4,48	12,07	-	-	6,17	5,71
V	1,00	0,88	1,53	1,11	2,98	4,41	12,31	-	-	5,09	5,72
VI	1,31	1,28	2,63	1,59	3,92	4,33	11,70	-	3,67	2,61	5,71
VII	1,84	2,37 ^a	2,65	1,89	4,80	1,37 ^a	7,30	4,17	2,13	2,92	6,11
VIII	1,74	2,86 ^a	1,89	1,45	4,51	3,87	-	2,94	1,72	2,94	6,73
IX	1,51	1,05	1,49	1,22	3,53	3,57	3,66	2,14	1,77	2,45	6,36
X	1,28	0,91	1,34	1,15	2,99	3,31	3,43	2,43	2,89	2,29	5,99
XI	1,21	0,87	1,31	1,14	2,82	3,18	5,01	-	-	3,38	5,87
XII	1,20	0,88	1,34	1,13	2,80	3,34	7,22	-	-	4,00	6,09
2005 I-XII	1,26	0,83	1,57	1,23	3,22	3,67	9,42	2,92	2,44	4,29	6,00
Wskaźnik zmian w %											
<u>XII 2005</u> XI 2005	99	101	102	99	99	105	144	x	x	118	104
<u>XII 2005</u> XII 2004	112	166	120	112	110	116	57	x	x	104	100

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy	Fasola szparag. mrożona	Szpinak mrożony	Kalafior mrożony	Mieszanki warzywne mrożone	Kecup	Sok pomidorowy	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny
2003 I-XII	3,79	13,86	6,66	4,92	7,10	5,58	8,30	3,69	5,30	7,89	3,78
2004 XII	4,18	14,71	6,26	5,12	6,80	5,38	8,45	3,57	5,30	7,69	3,73
2004 I-XII	3,78	14,41	6,38	5,04	6,90	5,43	8,34	3,61	5,32	7,86	3,75
2005 I	4,26	14,57	6,22	5,10	6,78	5,38	8,40	3,57	5,18	7,77	3,72
II	4,34	14,71	6,20	5,08	6,76	5,38	8,40	3,58	5,18	7,77	3,73
III	4,34	14,86	6,18	5,08	6,74	5,34	8,45	3,57	5,20	7,75	3,72
IV	4,36	15,00	6,16	5,08	7,44	5,22	8,45	3,56	5,23	7,74	3,74
V	4,38	15,00	6,14	5,06	6,70	5,30	8,50	3,57	5,23	7,77	3,74
VI	4,38	15,14	6,12	5,06	6,68	5,28	8,50	3,56	5,25	7,83	3,73
VII	4,39	15,14	6,10	5,06	6,70	5,30	8,55	3,57	5,25	7,86	3,74
VIII	4,41	15,29	6,12	5,06	6,72	5,30	8,55	3,57	5,28	7,94	3,74
IX	4,41	15,14	6,12	5,04	6,70	5,30	8,60	3,56	5,30	7,94	3,74
X	4,38	15,14	6,12	5,06	6,68	5,30	8,55	3,56	5,30	7,91	3,73
XI	4,36	15,29	6,10	5,06	6,68	5,30	8,60	3,56	5,25	7,86	3,76
XII	4,32	15,29	6,10	5,08	7,00	5,30	8,56	3,54	5,18	7,69	3,76
2005 I-XII	5,18	15,05	6,14	5,07	6,80	5,31	8,51	3,56	5,24	7,82	3,74
Wskaźnik zmian w %											
XII 2005 XI 2005	99	100	100	100	105	100	100	99	99	98	100
XII 2005 XII 2004	103	104	97	99	103	99	101	99	98	100	101

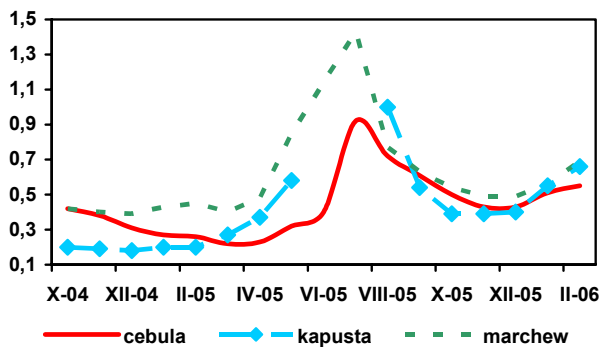
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych warzyw w Polsce i w Niemczech (%)

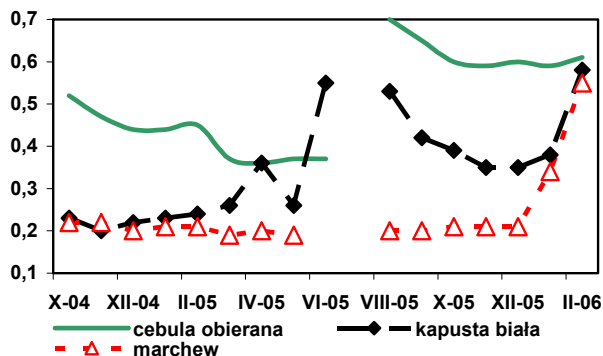
Miesiące	Ceny hurtowe						Ceny detaliczne						
	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafior	Cebula	Kapusta biała	Kapusta pekińska	Marchew	Buraki	Pory	Kalafior
2004 XI	50	72	20	23	-	-	42	21	50	45	43	62	53
XII	41	74	16	24	-	-	42	22	51	45	32	60	53
2005 I	53	32	48	24	-	-	111	24	55	49		62	112
II	47	42	50	27	-	-	60	24	45	46	33	68	106
III	45	41	50	27	-	-	54	27	42	44	33	59	115
IV	42	46	44	24	-	-	34	29		41	47	70	133
V	-	58	57	27	-	-	28	33	-	43	72	66	92
VI	41	56	62	25	-	-	36	-	-	67	101	53	73
VII	44	55	60	26	-	-	49	-	-	73	118	-	89
VIII	43	43	59	25	43	54	62			67	94	56	84
IX	46	63	56	24	45	49	65	36	-	63	78	65	95
X	55	72	28	25	-	-	55	35	67	61	71	70	79
XI	52	73	27	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	48	75	35	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2006 I	46	74	37	28	-	-							

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i ZMP der Markt Obst und Gemüse i dla Niemiec ceny detaliczne na podstawie "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

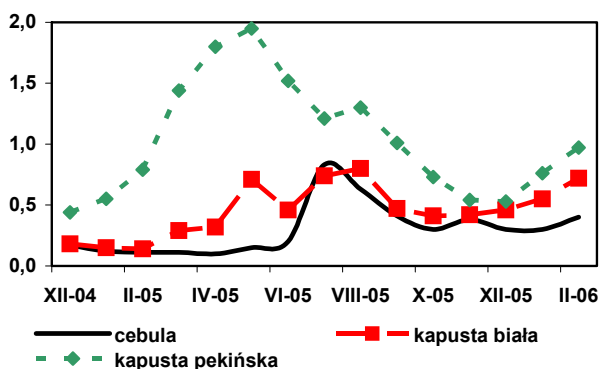
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

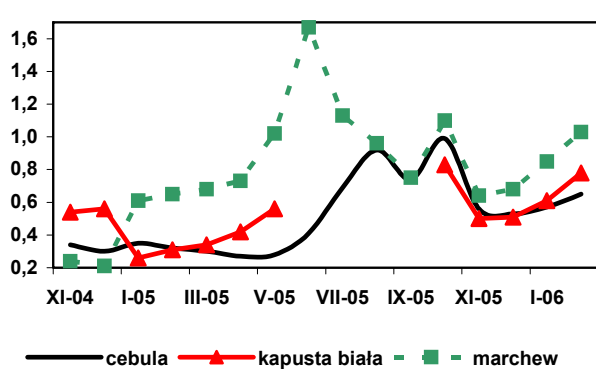
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

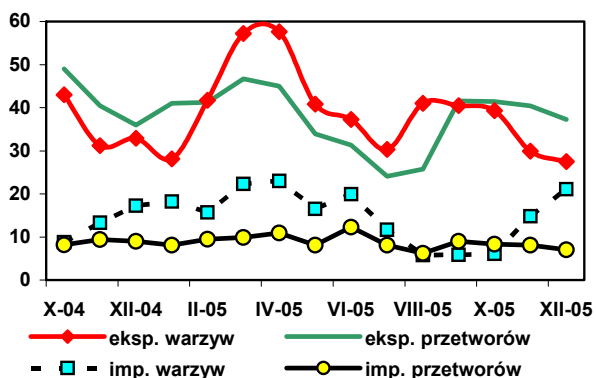
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

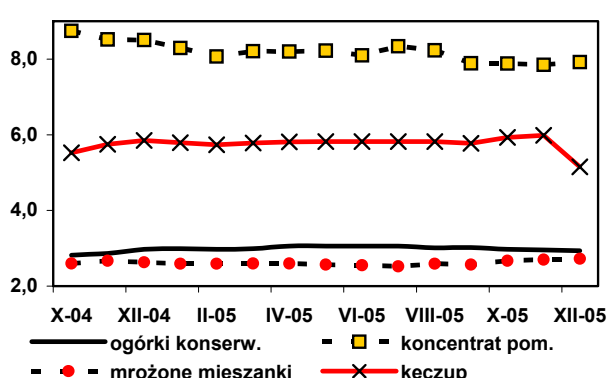
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

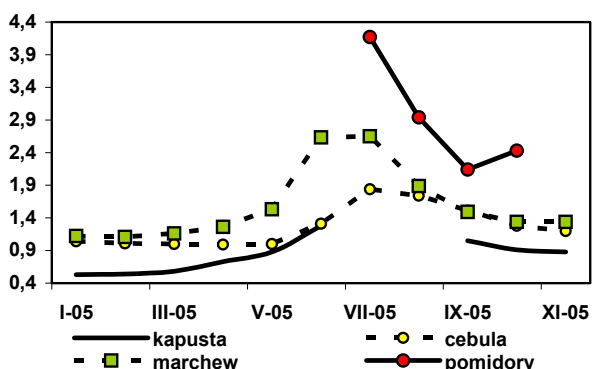
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

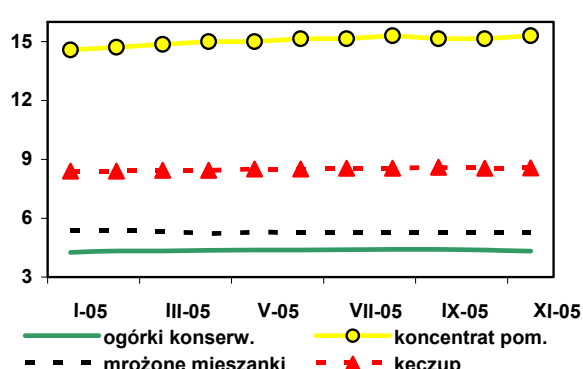
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

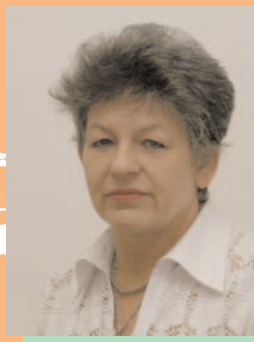

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Rynek owoców

Bożena Nosecka
Irena Strojewska

W grudniu 2005 r. obniżyła się w porównaniu z grudniem roku poprzedniego produkcja zagęszczonych soków owocowych oraz wszystkich rodzajów soków pitnych¹. Wzrosła produkcja owoców mrożonych, dżemów i kompotów. W całym 2005 r. produkcja wszystkich tych artykułów (poza dżemami) była niższa niż w 2004 r. z powodu mniejszej podaży surowca. Produkcja kompotów spadła o 34%, owoców mrożonych o 15%, a soków zagęszczonych o 17%. Produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych była niższa o 4,5%.

W grudniu 2005 r. w stosunku do grudnia 2004 r. obniżyły się rozmiary eksportu jabłek (o 15%), gruszek (aż o 95%), a także dżemów (o 38%). Wzrósł natomiast wolumen eksportu zagęszczonego soku jabłkowego i mrożonych owoców. W wyniku wyższych cen wpływy z eksportu mrożonek i soku jabłkowego zwiększyły się bardziej niż jego wolumen. Wyższa była także wartość eksportu jabłek. Łączna wartość eksportu owoców i ich przetworów wzrosła o 12% do 62,8 mln EUR. W grudniu 2005 r. większa niż w grudniu 2004 r. była wartość importu niemal wszystkich produktów (poza arbusami oraz puszkowanymi ananasami i brzoskwiniami). Wzrost wydatków na import wynikał przede wszystkim ze zwiększenia cen transakcyjnych w przywozie. W całym 2005 r. (wg wstępnych danych) wyższe niż w roku poprzednim były rozmiary i wartość eksportu większości przetworów owocowych (poza dżemami). Spośród owoców świeżych zwiększyły się jedynie wpływy z eksportu jabłek (średnie ceny tych owoców przekraczały notowane w 2004 r. o ponad 15% i wyniosły 0,22 EUR/kg). W 2005 r. łączna wartość eksportu owoców i ich przetworów wyniosła 838,5 mln EUR, wobec 732,4 mln EUR w roku poprzednim. Import zwiększył się o 33% do 882,9 mln EUR. W 2005 r. ujemne saldo obrotów całą tą grupą towarową wyniosło 44,4 mln EUR wobec dodatniego na poziomie 66,6 mln EUR w roku poprzednim.

W 2005 roku ceny detaliczne owoców pochodzących z produkcji krajowej były wyższe niż w roku poprzednim o 18,3%, a owoców południowych o 0,9%. Przetwory owocowe potaniały średnio o 1,5%. Przeciętne ceny owoców i ich przetworów

zwiększyły się bardziej niż średnie ceny całej żywności. W całym 2005 r. zwiększyły się ceny zbytu soków produkowanych z krajowego surowca oraz dżemów wytwarzanych z porzeczek czarnych i truskawek. Nie zmieniły się ceny soku pomarańczowego, a obniżyły się ceny zbytu dżemów śliwkowych.

W lutym 2006 r. ceny jabłek deserowych i gruszek, z powodu niższych zbiorów w roku poprzednim, były znacznie wyższe niż w lutym roku poprzedniego. Ceny skupu (płacone przez spółdzielnie ogrodnicze) zwiększyły się odpowiednio o 42% i 52%. Ceny hurtowe jabłek wzrosły o 33%, a gruszek o 21%. Ceny oferowane za jabłka przez firmy eksportowe były wyższe o 44% (najbardziej podrożała w eksporcie odmiana Idared). Ceny skupu i hurtowe jabłek i gruszek były w lutym 2006 r. wyższe niż w styczniu. Wzrosły też w lutym w porównaniu z poprzednim miesiącem ceny eksportowe wszystkich odmian jabłek. W lutym w porównaniu ze styczniem obniżyły się ceny skupu jabłek kierowanych do przetwórstwa, jednakże w relacji do lutego 2005 r. jabłka przemysłowe były droższe o 48%. Wyższe w lutym w porównaniu z analogicznym miesiącem roku poprzedniego były ceny hurtowe większości owoców południowych (poza cytrynami). W porównaniu ze styczniem 2006 r. obniżyły się w lutym ceny hurtowe cytryn, pomarańczę i winogron, a wyższe były ceny mandarynek i bananów. W lutym ceny hurtowe jabłek w Polsce stanowiły 52% cen w Niemczech. Gruszki były w Polsce tańsze o 3%, a banany o 31%. W lutym ceny hurtowe tych owoców stanowiły odpowiednio 58, 114 i 67% cen hurtowych w Niemczech.

¹ W firmach zatrudniają cych ponad 50 osób.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Porzeczki czerwone	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2004 I-XII	1,03	1,85	0,92^a	1,43^a	1,77	1,57	1,08^a
2005 I	0,83	1,73	-	-	-	-	-
II	0,81	1,67	-	-	-	-	-
III	0,84	2,23	-	-	-	-	-
IV	1,01	-	-	-	-	-	-
V	1,11	-	-	-	-	-	-
VI	1,13	-	-	-	-	-	-
VII	1,36	-	0,84	2,44	3,88	2,74	2,37
VIII	1,19	1,94	1,00	2,44	4,77	2,50	1,82
IX	1,06	1,69	-	-	-	1,77	1,66
X	1,05	1,83	-	-	-	-	2,79
XI	1,00	2,14	-	-	-	-	-
XII	0,98	2,14	-	-	-	-	-
2005 I-XII	1,03	1,92	0,84^a	2,44^a	4,33	2,34	2,03^a
2006 I	1,01	2,43	-	-	-	-	-
II	1,15	2,54	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>II 2006</u> I 2006	114	105	x	x	x	x	x
<u>II 2006</u> II 2005	142	152	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Jablka przemysłowe	Jeżyny	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2004 I-XII	0,23	2,34^a	1,03^a	0,48^a	1,72^a	0,50	1,06^a	0,61^a	0,44^a
2005 I	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,27	-	0,79	0,61	1,82	-	1,99	1,29	-
VIII	0,26	2,54	0,70	0,65	2,08	0,58	2,77	2,11	0,81
IX	0,36	3,33	-	-	2,31	0,82	-	-	1,03
X	0,43	3,85	-	-	1,75	-	-	-	1,00
XI	0,50	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,59	-	-	-	-	-	-	-	-
2005 I-XII	0,33	3,24	0,76^a	0,62^a	1,84^a	0,62^a	2,03^a	1,84^a	0,92^a
2006 I	0,46	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,40	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)									
<u>II 2006</u> I 2006	87	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>II 2006</u> II 2005	148	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka Konferencja	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czerśnie	Maliny	Śliwki
2004 I-XII	0,91	1,34	1,50	0,88	0,92	0,96	0,88	1,22	1,41	3,41	3,32	3,12	0,78
2005 I	0,70	1,24	1,07	0,58	0,61	0,66	0,59	-	1,29	-	-	-	-
II	0,68	1,06	1,10	0,61	0,60	0,66	0,59	-	1,45	-	-	-	-
III	0,79	1,50 ^a	1,75 ^a	0,83	0,77	0,76	0,71	-	-	-	-	-	-
IV	1,06	1,63 ^a	1,70 ^a	0,97	0,90	0,93	0,91	-	-	-	-	-	-
V ^a	1,06	1,33	1,70	1,13	1,06	1,11	1,09	-	-	-	-	-	-
VI ^a	0,96	1,27	1,50	0,86	0,85	0,85	0,86	-	-	1,73	3,52	-	-
VII ^a	0,71	0,88	1,50	0,65	0,71	0,68	0,68	-	-	2,57	3,14	3,78	-
VIII ^a	0,73	-	-	0,61	0,69	0,66	0,65	-	-	-	-	4,60	1,74
IX	0,76	0,88	-	-	-	-	0,74	-	1,50	-	-	4,08	1,37
X	0,77	0,98	-	0,71	0,75	0,85	0,77	1,50	1,57	-	-	-	2,53
XI	0,81	0,99	1,10	0,75	0,76	0,84	0,78	1,50	1,69	-	-	-	-
XII	0,78	1,00	1,00	0,74	0,74	0,81	0,75	-	1,78	-	-	-	-
2005 I-XII	0,82	1,16	1,38	0,77	0,77	0,80	0,76	1,50	1,55	2,15	3,33	4,15	1,88
2006 I	0,82	0,98	1,0	0,84	0,75	0,81	0,78	-	1,47	-	-	-	-
II	0,98	1,15	1,00	1,11	1,00	1,03	1,01	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)													
<u>II 2006</u> I 2006	120	117	100	132	133	127	129	x	x	x	x	x	x
<u>II 2006</u> II 2005	144	108	91	182	167	156	171	x	x	x	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne owocowe i owocowo-warzywne	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty
2004 XI	10 585	15 603	19 715	38 543	15 318	5 507	312
XII	12 346	19 795	18 939	11 056	10 852	5 250	792
2004 I-XII	172 224	181 500	206 040	220 284	337 080	72 012	9 576
2005 I	9 617	14 569	12 055	6 772	10 052	5 645	440
II	8 457	15 703	12 089	2 789	10 604	6 269	351
III	10 895	18 589	20 166	4 188	16 823	6 892	60
IV	12 159	19 028	19 740	2 559	11 087	6 748	79
V	12 681	17 671	19 416	1 840	10 827	6 817	73
VI	11 868	15 600	14 098	9 560	39 592	6 740	187
VII	12 472	15 285	9 419	11 898	82 022	7 233	1 814
VIII	11 014	13 959	15 051	15 734	38 530	5 992	574
IX	22 677	13 709	14 394	37 202	26 368	4 965	624
X	29 257	15 327	10 085	56 791	15 764	5 868	183
XI	11 642	14 733	18 169	27 128	12 342	5 592	971
XII	10 843	18 429	13 814	6 362	11 150	5 615	854
Wskaźniki zmian (%)							
<u>XII 2005</u> <u>XI 2005</u>	93	125	76	23	90	100	88
<u>XII 2005</u> <u>XII 2004</u>	88	93	73	58	103	107	108

^a produkcja ogółem

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2003			2004			2005												XII 2005	
	I-XII			I-XII			2005												XII 2004	
	X	XI	XII	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	(%)	
Owoce świeże	459 691	36 085	48 416	641 548	76 082	91 367	86 678	73 812	64 749	55 295	54 585	26 572	28 464	22 131	21 336	35 511			73	
Jabłka	352 644	19 309	26 803	426 138	62 798	73 857	79 588	64 970	53 232	30 491	10 655	4 007	5 567	7 921	11 062	22 889			85	
Gruszki	3 825	3 668	3 742	14 304	2 288	1 052	65	48	57	21	108	128	887	1 075	564	181			5	
Truskawki	13 627	504	457	22 049	0	1	1	1	100	16 459	4 624	651	447	247	88	72			16	
Sliwki	13 377	325	120	20 232	6	0	7	1	0	0	53	2 757	5 202	1 223	13	91			75	
Maliny	23 589	1 705	300	32 089	225	42	63	0	0	1	9 810	2 469	1 628	1 673	88	136			45	
Wiśnie	14 873	284	376	455	19 206	0	4	0	0	52	1 119	280	190	52	43	20			4	
Przetwory owocowe	557 292	67 610	45 256	607 263	40 796	44 830	51 389	59 522	59 593	57 536	68 470	58 278	61 911	74 342	68 799	49 856			110	
Zagęszczony sok jabłkowy	224 491	35 606	27 970	15 911	220 831	11 214	13 859	14 107	18 350	16 352	18 572	15 692	16 607	23 473	32 015	18 757			118	
Truskawki w puszkach	2 598	310	222	190	2 923	344	296	381	413	385	352	574	604	952	572	418			220	
Wiśnie w puszkach	1 859	691	577	489	7 016	738	664	1 024	659	987	617	690	544	450	483	348			71	
Dżemy	25 598	2 131	2 040	2 173	26 747	1 299	1 641	1 752	1 798	1 800	1 522	2 006	1 904	1 645	1 627	1 350			62	
Mrożonki	2 18 992	21 059	20 362	14 862	241 078	20 373	19 617	23 317	27 265	25 660	22 575	31 078	21 841	20 990	19 349	16 427			111	
Owoce świeże	134 955	14 060	24 691	203 751	22 193	27 437	22 774	20 692	22 833	22 711	28 141	17 209	15 861	10 336	9 872	12 491			51	
Jabłka	62 403	3 341	3 769	5 392	81 585	12 821	14 758	17 185	14 456	12 070	7 455	2 436	1 087	1 283	2 009	3 515			103	
Gruszki	1 119	753	1 004	2 022	4 945	1 016	532	28	21	19	17	73	49	335	410	235			4	
Truskawki	14 780	722	616	501	14 488	0	1	1	1	184	8 742	2 297	886	446	158	74			15	
Sliwki	3 623	1 520	96	39	4 776	3	0	3	0	0	0	29	1 009	2 036	551	5			59	
Maliny	22 912	1 222	380	364	18 410	289	50	72	0	0	2	5 702	1 639	1 138	134	183			50	
Wiśnie	7 587	200	235	305	10 056	0	0	1	0	0	42	863	203	129	55	10			3	
Przetwory owocowe	559 009	55 160	47 293	34 245	528 559	34 112	33 475	37 586	44 711	41 606	42 605	60 815	60 138	75 025	70 170	50 348			147	
Zagęszczony sok jabłkowy	169 644	25 125	19 477	11 354	160 435	7 454	8 832	9 110	12 186	10 391	12 050	10 286	11 726	21 514	34 750	19 483			172	
Truskawki w puszkach	3 459	390	295	227	3 472	429	360	457	536	476	417	653	635	699	697	515			227	
Wiśnie w puszkach	1 639	722	593	528	6 915	718	620	988	699	914	573	691	573	616	614	448			85	
Dżemy	31 479	2 661	2 454	2 680	32 820	1 482	1 762	1 975	1 970	1 955	1 692	2 368	2 095	2 303	1 999	1 493			56	
Mrożonki	257 308	17 354	16 416	12 112	216 495	17 131	14 728	16 731	19 482	17 484	14 971	24 319	23 048	20 729	17 972	15 313			126	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2003			2004			2004			2005												XII 2005 XII 2004				
	I-XII			X			XI			XII															(%)	
Owoce świeże	918 009	78 219	90 862	97 794	1 006 287	85 624	92 717	83 746	64 727	64 698	57 165	108 686	113 667	93 353	92 433	81 378	99 923	102								
Banany	260 522	25 297	23 234	23 723	257 380	23 031	26 407	20 764	26 267	22 958	12 760	17 372	17 048	14 703	19 688	17 959	20 230	85								
Owoce cytrusowe	360 265	23 272	43 554	56 639	369 934	51 006	54 485	45 736	20 406	19 534	10 108	10 870	9 870	12 306	30 376	40 214	60 121	106								
Brzoskwinie i nekt.	30 191	2 007	265	529	64 404	96	76	90	71	1 043	7 487	25 287	25 114	17 742	2 114	285	560	106								
Winogrona	85 454	17 562	14 198	6 721	98 105	2 825	3 216	5 518	6 580	6 126	1 974	5 611	23 890	25 475	19 670	8 188	5 506	82								
Arbuzy	111 101	1 798	1 625	1 856	130 518	316	384	639	941	5 580	17 987	38 188	27 517	10 426	455	448	1 336	72								
Jabłka	14 061	986	155	72	7 015	171	247	289	1 227	1 338	909	1 317	845	3 799	11 556	3 352	246	341								
Przetwory razem	141 824	15 549	18 591	22 386	169 807	12 811	14 229	21 511	19 780	20 788	20 313	23 677	25 195	24 356	25 423	27 050	23 634	106								
Soki zagęszczone	57 390	6 477	7 167	9 085	73 827	6 058	6 013	8 850	10 006	11 834	10 949	11 811	13 848	13 634	13 186	11 656	11 136	123								
-sok pomarańczowy	32 557	2 273	3 626	4 188	35 872	4 149	4 002	5 371	5 222	6 457	5 505	5 393	5 326	5 403	5 903	5 780	5 723	137								
Mrożonki	15 854	1 551	1 037	875	15 265	917	731	956	804	1 194	1 134	5 224	3 611	3 001	2 570	1 566	1 673	191								
Susze	5 833	841	1 726	1 437	8 235	580	712	988	704	373	728	913	832	817	1 317	1 838	1 343	93								
Dżemy	1 791	340	172	367	2 668	222	178	313	434	521	638	595	582	650	534	667	350	95								
Przetwory puszkow.	59 653	6 253	8 345	10 482	68 546	4 904	6 390	10 297	7 750	6 828	6 826	5 111	6 252	6 128	7 634	11 207	8 966	86								
-ananasy	16 421	1 614	2 410	3 384	18 679	999	1 821	2 805	1 638	1 592	1 528	1 472	1 508	1 280	2 018	2 735	1 968	58								
-brzoskwinie	23 400	1 891	3 115	3 781	22 310	1 351	2 205	3 868	2 220	2 114	2 073	1 214	1 954	1 735	2 367	4 459	3 613	96								
Owoce świeże	489 494	45 461	51 691	56 076	514 068	47 340	52 443	58 260	48 136	45 457	34 106	50 853	55 113	54 643	56 047	59 204	69 398	124								
Banany	98 271	7 865	9 037	10 736	98 995	10 079	12 400	13 059	15 875	11 731	8 238	6 728	8 152	7 260	10 432	11 104	11 427	106								
Owoce cytrusowe	202 182	12 319	19 851	30 473	199 365	24 977	27 043	26 408	11 802	11 449	6 601	6 835	6 076	7 632	14 446	23 038	34 407	113								
Brzoskwinie i nekt.	27 274	824	219	406	32 323	60	55	90	60	1 029	5 296	13 897	13 465	9 357	1 165	166	409	101								
Winogrona	75 868	13 186	10 812	5 336	75 963	3 681	3 904	6 964	8 804	7 432	2 161	5 691	15 311	16 766	16 269	8 815	6 027	113								
Arbuzy	18 466	480	484	511	17 483	105	132	224	473	2 684	4 176	6 339	2 829	811	167	173	357	70								
Jabłka	5 853	202	76	58	4 308	145	161	201	901	931	575	640	330	738	1 278	815	134	230								
Przetwory razem	130 628	14 227	16 749	17 312	151 747	12 594	12 801	18 889	17 753	17 609	16 968	25 499	24 539	25 843	26 540	28 935	23 910	138								
Soki zagęszczone	55 975	5 103	5 251	6 261	60 335	4 551	4 681	6 926	7 226	8 321	7 859	9 448	10 666	10 913	11 290	11 300	10 353	165								
-sok pomarańczowy	31 615	1 744	2 360	2 849	28 102	3 207	3 290	4 159	4 228	4 980	4 219	4 826	4 355	4 468	5 092	5 556	5 675	199								
Mrożonki	18 824	1 725	1 204	1 046	18 193	908	752	913	836	1 113	785	8 719	5 809	3 742	2 448	1 920	1 866	178								
Susze	8 098	1 451	3 152	1 874	12 817	890	1 097	1 462	991	629	878	984	1 139	1 182	2 186	2 934	2 442	130								
Dżemy	2 350	526	266	521	3 720	403	247	593	570	785	827	628	609	652	870	1 056	618	119								
Przetwory puszkow.	44 014	5 237	6 663	7 419	55 214	5 731	5 873	8 832	7 974	6 686	6 488	5 651	6 162	9 187	9 547	11 493	8 393	113								
-ananasy	8 668	960	1 381	1 977	10 584	541	1 054	1 586	911	877	852	853	949	762	1 155	1 636	1 169	59								
-brzoskwinie	15 280	1 155	1 843	2 191	15 098	782	1 202	2 043	948	1 171	1 085	767	1 057	1 032	1 307	2 475	1 835	84								

Źródło: Opracowanie IERiGZ-PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2004 XI	0,20	0,27	1,22	0,30	1,37	0,63	0,78	0,71	0,70	1,33	1,03
XII	0,20	0,54	1,10	0,33	1,21	0,67	0,79	0,69	0,71	1,19	1,08
2004 I-XII	0,19	0,35	0,66	0,24	0,57	0,52	1,18	0,77	0,73	1,19	0,99
2005 I	0,20	0,44	1,52		1,28	1,73	0,68	0,71	0,71	1,24	0,97
II	0,20	0,51	1,03		1,21	0,25	0,70	0,77	0,73	1,22	0,93
III	0,22	0,44	1,06	0,31	1,15	0,32	0,65	0,79	0,74	1,20	0,96
IV	0,22	0,44	1,20		1,10	0,65	0,66	0,77	0,75	1,30	1,06
V	0,23	0,33	1,83	0,30			0,61	0,79	0,74	1,24	0,93
VI	0,24	0,81	0,53	0,57	2,74	0,81	0,60	0,70	0,72	1,18	0,93
VII	0,23	0,67	0,50	0,29	0,58	0,77	0,68	1,00	0,77	1,14	1,00
VIII	0,27	0,38	1,36	0,28	0,66	0,72	0,68	1,16	0,82	1,13	1,05
IX	0,23	0,38	1,00	0,67	0,82	0,68	0,68	1,19	1,01	1,16	1,13
X	0,25	0,38	0,64	0,54	0,68	1,05	0,72	1,22	1,15	0,63	1,19
XI	0,32	0,42	0,63	0,60	1,52	1,23	0,73	1,16	1,18	1,22	1,27
XII	0,24	0,45	1,03	0,51	1,35	0,51	0,78	1,18	1,17	1,23	1,29
Wskaźniki zmian cen (%)											
XII 2005 / XI 2005	75	107	163	85	89	41	107	102	99	101	102
XII 2005 / XII 2004	120	83	94	155	112	76	99	171	165	103	119

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2004 I-XII	1,32	1,23	1,40	1,27	1,40	3,15	3,70	2,25	3,50	1,87	2,96	3,59	5,14	4,09	8,34
2005 I	1,19	1,24	1,25	0,87	0,97	2,26	-	-	-	-	3,67	3,25	3,74	3,54	9,96
II	1,16	1,25	1,25	0,88	0,98	2,57	-	-	-	-	3,62	3,20	3,85	3,41	9,77
III	1,19	1,26	1,26	0,89	1,02	3,24	-	-	-	-	4,24	3,55	4,12	3,34	8,79
IV	1,32	1,23	1,20	1,21	1,36	3,20	-	-	-	-	4,19	3,69	4,13	3,39	7,33
V	1,33	1,42	1,29	1,40	1,32	2,82	7,18	-	-	-	4,51	3,98	4,07	3,48	8,70
VI	1,33	1,43	1,32	1,41	1,32	2,98	3,44	-	3,69	-	4,94	4,02	4,08	3,53	6,53
VII	1,31	1,40	1,31	1,40	1,31	1,83	4,50	-	3,84	4,03	3,53	3,81	4,67	3,59	8,13
VIII	1,37	-	-	-	-	2,24	4,75	4,10	6,00	2,10	3,90	3,64	5,15	3,51	4,84
IX	1,33	1,34	-	1,31	1,49	2,60	5,42	-	-	2,24	4,17	3,53	6,13	3,66	3,89
X	1,39	1,35	1,36	1,32	1,52	3,02	7,28	-	-	4,04	4,12	3,84	4,98	3,60	4,52
XI	1,36	1,33	1,37	1,33	1,53	2,87	-	-	-	-	3,99	3,80	4,28	3,84	6,00
XII	1,30	1,25	1,23	1,17	1,26	2,80	-	-	-	-	3,92	3,46	3,97	3,83	6,52
2005 I-XII	1,30	1,32	1,28	1,20	1,28	2,70	5,08	4,10	4,51	3,10	4,07	3,65	4,43	3,56	7,08
2006 I	1,34	1,28	1,28	1,26	1,30	2,84	-	-	-	-	3,75	3,14	3,93	3,69	11,1
II	1,54	1,10	1,26	1,10	1,52	3,12	-	-	-	-	3,93	3,08	4,01	3,60	10,9
Wskaźniki zmian cen (%)															
II 2006 / I 2006	115	86	98	87	117	110	x	x	x	x	105	98	102	98	98
II 2006 / II 2005	133	88	100	125	155	121	x	x	x	x	109	96	104	106	112

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok Pomarańczowy
2004 XII	7,67	8,03	7,63	2,51	1,60	1,83
2004 I-XII	7,68	8,08	7,75	2,36	1,48	1,84
2005 I	7,67	7,97	7,77	2,48	1,59	1,82
II	7,67	8,03	7,87	2,57	1,60	1,82
III	7,83	8,07	8,00	2,59	1,61	1,85
IV	7,80	8,07	7,97	2,48	1,63	1,85
V	7,80	8,13	8,00	2,48	1,63	1,85
VI	7,87	7,13	8,03	2,60	1,60	1,84
VII	7,90	6,97	8,07	2,58	1,60	1,83
VIII	7,90	6,97	8,20	2,61	1,60	1,81
IX	8,60	7,30	8,50	2,61	1,58	1,82
X	8,63	7,77	8,60	2,99	1,63	1,83
XI	8,63	7,50	8,27	2,96	1,63	1,83
XII	8,57	7,47	7,67	2,87	1,64	1,90
2005 I-XII	8,07	7,62	8,08	2,65	1,61	1,84
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>XII 2005</u> XI 2005	99	100	93	97	101	104
<u>XII 2005</u> XII 2004	112	93	101	114	103	104

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czeresnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2004 XII	1,79	3,53	-	-	-	-	6,62	4,62	5,05	4,64	4,68
2004 I-XII	2,16	4,99	2,71	5,15	4,81	9,02	11,17	3,86	5,46	4,94	6,27
2005 I	1,79	3,71	-	-	-	-	12,30	4,65	4,83	4,71	4,70
II	1,79	4,01	-	-	-	-	13,97	4,77	4,66	4,52	4,64
III	1,82	4,61	-	-	-	-	12,80	5,05	4,62	4,76	4,75
IV	1,97	5,00	-	-	-	-	12,07	5,39	4,80	4,96	5,23
V	2,13	5,34	-	-	12,73	-	11,71	5,67	4,91	5,24	5,35
VI	2,26	5,66	-	6,44	4,62	-	10,92	6,16	5,01	5,40	5,58
VII	2,35	5,59	5,22	4,92	3,64	9,26	10,79	5,05	5,05	5,28	5,95
VIII	2,36	4,60	3,66	-	-	9,48	6,43	4,82	5,03	5,11	6,17
IX	2,15	4,11	2,93	-	-	4,58	5,36	5,25	4,94	5,03	6,97
X	2,09	4,08	3,99	-	-	-	5,50	5,17	4,83	5,04	6,61
XI	2,08	4,30	-	-	-	-	7,20	5,20	4,87	5,02	4,99
XII	2,10	4,44	-	-	-	-	9,47	5,05	4,79	4,90	4,73
2005 I-XII	2,07	4,62	3,95	5,68	7,00	7,77	9,88	5,19	4,86	5,00	5,47
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XII 2005</u> XI 2005	101	103	x	x	x	x	132	97	98	98	95
<u>XII 2005</u> XII 2004	117	126	x	x	x	x	143	109	95	106	101

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2004 XII	10,81	4,16	2,85	3,45	11,86	6,50	6,51
2004 I-XII	10,65	4,23	2,88	3,50	12,48	6,77	7,17
2005 I	10,78	4,13	2,84	3,46	11,66	6,50	6,33
II	10,81	4,13	2,84	3,44	11,24	6,40	6,09
III	10,81	4,12	2,84	3,43	10,66	6,26	5,85
IV	10,81	4,13	2,83	3,43	10,30	6,18	5,65
V	10,83	4,14	2,84	3,43	10,00	6,08	5,54
VI	10,86	4,13	2,85	3,40	9,82	5,98	5,42
VII	10,86	4,12	2,84	3,39	9,74	5,88	5,31
VIII	10,92	4,10	2,85	3,41	9,64	5,88	5,24
IX	10,92	4,08	2,84	3,41	9,42	5,82	5,18
X	11,00	4,07	2,83	3,40	9,26	5,80	5,13
XI	11,06	4,08	2,84	3,39	9,04	5,78	5,07
XII	11,06	4,07	2,83	3,38	8,80	5,62	4,95
2005 I-XII	10,89	4,11	2,84	3,41	9,97	6,02	5,48
Wskaźniki zmian cen (%)							
XII 2005 XI 2005	100	100	100	100	97	97	98
XII 2005 XII 2004	102	98	99	98	74	86	76

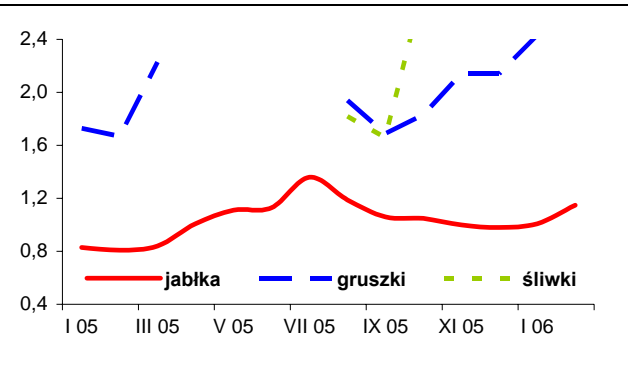
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

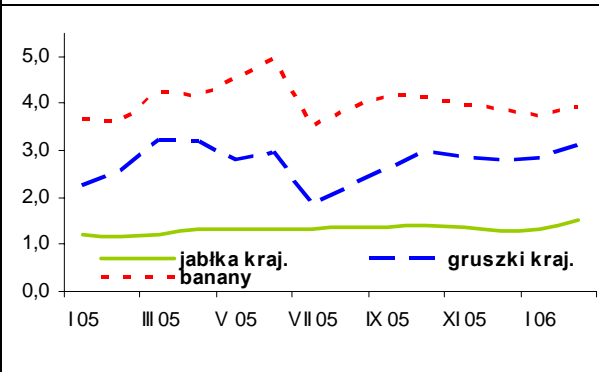
Miesiące	Ceny hurtowe				Ceny detaliczne					
	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2004 XII	48	93	-	68	25	49	-	108	90	-
2004 I-XII	46	99	-	65	28	63	28	68	98	27
2005 I	56	97	-	66	34	53	-	97	143	-
II	58	114	-	67	35	60	-	89	130	-
III	62	131	-	68	34	76	-	92	108	-
IV	53	-	-	66	34	77	-	92	102	-
V	57	-	34	68	36	77	126	95	102	-
VI	58	-	32	64	37	80	43	100	100	-
VII	57	-	39	63	39	101	34	104	98	97
VIII	58	45	-	59	41	107	-	105	100	77
IX	-	72	-	66	43	87	-	106	108	53
X	43	98	-	68	44	72	-	110	110	61
XI	48	95	-	72	-	-	-	-	-	-
XII	45	94	-	70	-	-	-	-	-	-
2005 I-XII	54	93	35	66	x	x	x	x	x	x
2006 I	49	96	-	68	-	-	-	-	-	-
II	52	97	-	69	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i ZMP der Markt Obst und Gemüse „Fruit and Vegetable Markets” z poszczególnych miesięcy.

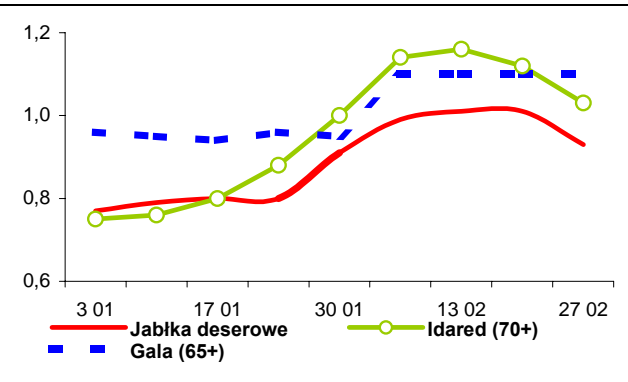
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w 2005 i w 2006 r. (zł/kg)

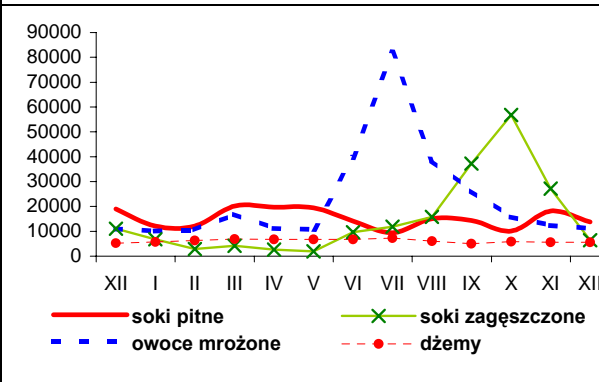
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w 2005 i w 2006 r. (zł/kg)

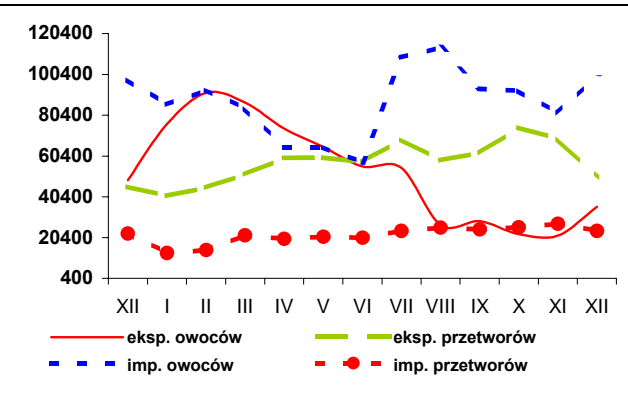
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w I i II 2006 r. (zł/kg)

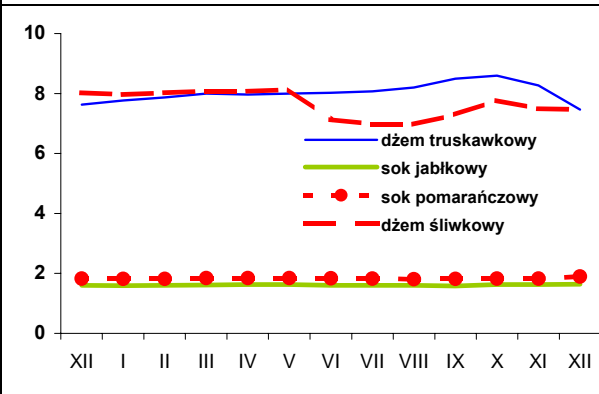
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2004 i w 2005 r. (tony)

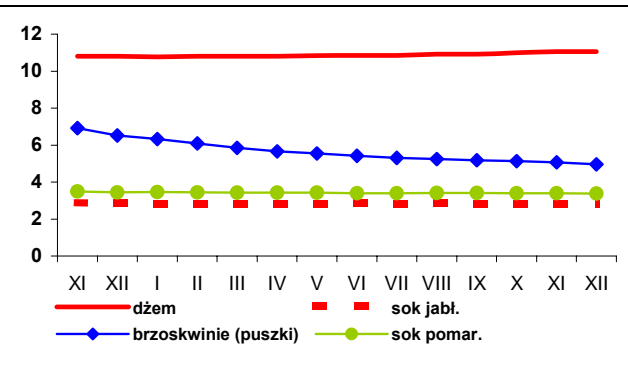
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2004 i 2005 r. (tony)

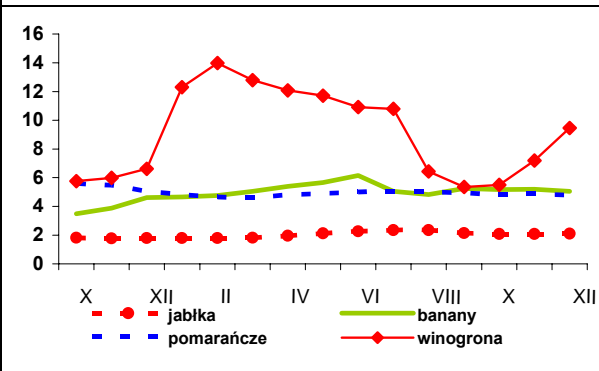
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2004 i 2005 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2004 i 2005 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2004 i 2005 r. (zł/kg)

Rynek mleka

Zygmunt Smoleński
Teresa Zdziarska

Mimo ograniczenia dostaw mleka do mleczarni z 624,0 mln l w grudniu ub. r. do 615,3 mln l w styczniu br. zanotowano spadek przeciętnej w kraju ceny skupu mleka do poziomu 95,2 zł/100 l. Wcześniejsze rozpoczęcie sezonowej obniżki cen spowodował utrzymujący się wysoki kurs złotego, jak i nadal relatywnie duży udział surowca mlecznego klasy I stanowiący, wg badań ZSRIR, ok. 18% łącznej masy mleka dostarczanego do przemysłu mleczarskiego. Przeciętna cena mleka kl. ekstra w styczniu br. wyniosła 101,77 zł/100 kg, a kl. I 66,16 zł/100 kg. Najwyższe ceny mleka kl. ekstra notowano tradycyjnie w makroregionie północnym (klasa ekstra – 109,14 zł/100 kg, klasa I – 71,55 zł/100 kg). Najtaniej mleko skupowano w południowo-wschodnim (92,01 zł/100 kg mleka klasy ekstra) oraz zachodnim (57,82 zł/100 kg – mleka klasy I).

Wobec spodziewanego przekroczenia poziomu krajowej kwoty hurtowej istnieje zagrożenie, że wielu dostawców zostanie obciążonych karami pieniężnymi z tego tytułu.

Ceny surowca mlecznego w styczniu br. wyniosły w Polsce 26,64 EUR/100 kg, w Niemczech 27,70 EUR/100 kg, a w Słowacji 25,31 EUR/100 kg¹.

Na targowiskach notowano słabe tendencje spadkowe cen jatek cielnych z 2100-3000 zł/szt. na początku miesiąca do 1950-2900 zł/szt. w połowie lutego oraz krów odpowiednio z 1450-3000 zł/szt. do 1400-3000 zł/szt.

W skali całej Unii Europejskiej w ciągu 11 miesięcy (1 V – 30 XI) dostawy mleka do mleczarni wzrosły o 1,5% ze 119,83 do 121,25 mln ton. Przyrosty dostaw w analizowanym okresie zanotowano w 14 krajach. Największe w Polsce (o 10,7%), Grecji (o 7,6%) oraz w krajach bałtyckich (o 6,1%), a także w Słowacji (o 3,8%). Na poziomie z roku ubiegłego (zmiana od -1% do +1%) ustabilizowały się skup mleka w Czechach, Niemczech, Hiszpanii, Włoszech, Holandii, Austrii i Finlandii. Natomiast wyraźnie obniżony skup mleka zanotowano jedynie w Irlandii (o 3,7%).

W UE-15 prawdopodobnie kwoty mleczne zostaną przekroczone o 0,8%, natomiast w krajach nowoprzyjętych nadwyżka dostaw nad przyznanymi kwotami wyniosła 6,6%.

Na rynku krajowym ceny zbytu artykułów mleczarskich, według systematycznych badań ZSRIR, w połowie lutego utrzymywały się na zbliżonym poziomie do notowanego przed miesiącem. Najniższe ceny zbytu masła w blokach notowano w makroregionie zachodnim (935-940 zł/100 kg), a najwyższe w południowo-wschodnim (950-969 zł/100 kg). Natomiast ceny masła konfekcjonowanego kształtowały się od ok. 880 zł/100 kg w makroregionie centralnym do 1097 zł/100 kg w północno-zachodnim. Ceny mleka odtłuszczonego w proszku pozostawały na zbliżonym poziomie, od 719 zł/100 kg w makroregionie centralnym do 739 zł/100 kg w zachodnim, natomiast ceny proszku pełnego wykazywały

znacznie większe zróżnicowanie: od 836 zł/100 kg w makroregionie zachodnim do 941 zł/100 kg w północnym.

Spśród serów dojrzewających najwyższe ceny osiągnął Radamer, (1243-1262 zł/100 kg). Ceny zbytu twarogu o zawartości 40% tłuszczu wynosiły od 650 zł/100 kg w makroregionie południowo-wschodnim do 853-844 zł/100 kg w zachodnim.

Mleko pasteryzowane o zawartości 2% tłuszczu kosztowało w lutym od 121 zł/100 kg w makroregionie zachodnim do 133 zł/100 kg w południowo-wschodnim. Również mleko UHT najtańsze było w makroregionie zachodnim, gdzie kosztowało 167 zł/100 kg, a najdroższe w centralnym 179-182 zł/100 kg.

Ceny jogurtów 2% utrzymywały się od 257-266 zł/100 kg w makroregionie północnym do 294-306 zł/100 kg w centralnym. Śmietana najtańsza notowana była w makroregionie północnym 407-420 zł/100 kg, a najdroższa ok. 454 zł/100 kg w centralnym.

W krajach Wspólnoty Europejskiej w lutym na rynku masła przeważały słabe tendencje spadkowe bądź stagnacja. Masło staniało we Włoszech z 2850 EUR/tonę na początku lutego do 2800 EUR/tonę w połowie tego miesiąca oraz w Wielkiej Brytanii odpowiednio z 2646 EUR/tonę do 2625 EUR/tonę. Na niezmiennym poziomie utrzymały się ceny masła w Niemczech (2575 EUR/tonę), we Francji (2530 EUR/tonę) i w Holandii (2560 EUR/tonę). W Polsce ceny tego tłuszczu utrzymały się na poziomie 2557-2558 EUR/tonę. Stabilne były także ceny mleka pełnego w proszku (PMP): we Francji i Holandii w I połowie lutego utrzymywały się na poziomie 2360 EUR/tonę, a w Belgii 2417 EUR/tonę. Tylko w Niemczech PMP zdrożało z 2370 do 2390 EUR/tonę. Słabe tendencje wzrostowe cen dotyczyły natomiast mleka odtłuszczonego w proszku (OMP): w Niemczech o 25 EUR do 1970 EUR/tonę, w Holandii o 10 EUR do 2000 EUR/tonę, we Francji o 5 EUR do 1960 EUR/tonę, a w Belgii wzrosły o 2 EUR do poziomu 1986 EUR/tonę. W Polsce, w rozpatrywanym okresie, ceny mleka odtłuszczonego w proszku pozostały na poziomie 1920 EUR/tonę.

Komisja Europejska opublikowała raport o przewidywanych zmianach produkcji i spożycia mleka i jego przetworów do 2012 r. Produkcja mleka w 25 krajach UE wzrosła ze 143,9 mln ton w 2005 r. do 145,5 mln ton w 2012 r. W tym samym okresie dostawy mleka do przetwórstwa zwiększyły się ze 133 do 136,4 mln ton. Mleczność krów wzrosła z 6210 l w 2005 r. do 6843 l, a liczba krów zmalała z ok. 23 do 21,1 mln szt., tj. o ok. 8%. W krajach 15-stki liczba krów zmalała o 2 mln szt. do 17,3 mln szt. w 2012 r., tj. o ok. 10%, a w krajach 10-tki z 4,5 do 3,4 mln szt., tj. o 13,3%. W analizowanym czasie produkcja serów wzrosła o 7,7%, produkcja masła zmniejszyła się o 9,3%, a odtłuszczonego mleka w proszku o ok. 14%.

¹ Dairy Markets Nr 833, February 16, 2006.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka zł/100 litrów		
		średnio	kl. ekstra	kl. I
2004 I-XII	7 682,5	86,7	.	.
2005 I-XII	8 360,9	92,8	.	.
2004 XII	590,0	98,3	105,6	74,3
2005 I	610,2	97,2	104,4	70,8
II	568,0	96,3	104,3	71,3
III	651,4	95,3	101,8	67,0
IV	687,9	93,6	99,5	65,2
V	757,1	91,1	99,1	64,8
VI	801,3	90,7	97,3	64,7
VII	805,8	89,8	96,5	62,3
VIII	796,5	89,3	96,4	64,4
IX	732,4	90,2	97,9	65,7
X	701,3	92,0	99,1	65,6
XI	625,0	94,2	101,0	65,6
XII	624,0	96,9	103,8	67,0
2006 I	615,3	95,2	101,8	66,2
Wskaźnik zmian w %				
I 2006 XII 2005	98,6	98,2	98,1	98,8
I 2006 I 2005	100,8	97,9	97,5	93,5

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2004 I-XII	2 080,1	138,6	33,6	255,0	269,6	177,2	295,6	218,7
2005 I-XII	2 128,3	140,7	31,3	241,2	294,6	170,4	284,9	230,6
2004 XI	157,3	7,4	2,5	19,4	19,2	12,4	22,6	17,9
XII	166,3	7,7	2,4	17,8	20,7	13,2	23,6	17,3
2005 I	165,0	7,6	2,2	20,8	19,0	12,5	23,3	16,8
II	155,2	6,7	1,6	19,9	18,3	12,0	22,4	16,5
III	178,7	8,8	1,9	21,5	21,8	14,1	27,3	17,6
IV	173,9	12,2	2,1	23,1	24,3	14,1	23,8	17,5
V	188,3	15,2	2,6	21,7	28,8	15,7	24,7	20,0
VI	192,8	17,9	3,0	21,5	32,0	15,0	22,7	20,0
VII	194,3	17,6	3,0	19,8	28,4	16,0	22,5	20,7
VIII	184,6	16,5	3,3	20,4	28,8	15,4	23,8	22,2
IX	176,6	12,2	3,3	19,7	24,5	14,0	22,6	21,8
X	177,9	11,1	3,3	19,8	25,3	14,6	23,8	20,8
XI	169,3	7,8	2,2	18,8	21,5	12,9	24,1	18,3
XII	171,7	7,2	2,5	14,2	21,7	14,1	23,8	18,4
Wskaźnik zmian w %								
XII 2005 XI 2005	101,4	92,3	113,6	75,5	100,9	109,3	98,8	100,5
XII 2005 XII 2004	103,2	93,5	104,2	79,8	104,8	106,8	100,8	106,4

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii 2-2,5% tł.	UHT 1-2,5% tł.	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2004 XII	1,19	1,63	9,07	11,18	12,72	12,90	0,81	4,61	7,13	13,35
2005 I	1,20	1,65	8,81	11,06	.	12,80	0,79	4,62	7,14	13,26
II	1,20	1,65	8,51	10,89	11,35	11,56	0,77	4,61	7,12	13,04
III	1,21	1,65	8,24	10,61	10,71	11,12	0,76	4,63	7,13	12,64
IV	1,21	1,65	8,13	10,41	10,48	10,81	0,76	4,63	7,15	12,29
V	1,21	1,65	8,12	10,40	10,53	10,72	0,76	4,61	7,13	11,99
VI	1,21	1,65	8,21	10,33	10,75	10,85	0,76	4,59	7,10	11,68
VII	1,21	1,65	8,24	10,36	11,07	11,10	0,74	4,59	7,12	11,60
VIII	1,21	1,64	8,30	10,29	11,05	11,19	0,74	4,60	7,11	11,60
IX	1,21	1,64	8,22	10,23	11,15	11,17	0,75	4,59	7,11	11,84
X	1,21	1,63	8,04	10,25	11,06	11,08	0,75	4,59	7,11	11,92
XI	1,21	1,63	7,98	10,12	10,90	10,95	0,76	4,58	7,10	11,99
XII	1,22	1,63	7,93	10,25	10,98	11,05	0,76	4,57	7,12	11,98
2006 I ^a	1,28	1,75	7,33	9,01	9,76	10,49	.	4,26	7,51	10,86
II ^b	1,28	1,75	7,28	8,58	9,47	9,76	.	4,31	7,51	10,73
Wskaźnik zmian w %										
XII 2005 XI 2005	100,8	100,0	99,4	101,3	100,7	100,9	100,0	99,8	100,3	99,9
XII 2005 XII 2004	102,5	100,0	87,4	91,7	86,3	85,7	93,8	99,1	99,9	89,7

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR za okres 23-29 I; ^b ceny 1 kg produktu wg ZSRIR za okres 20-26 II

Źródło: GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (411 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii	UHT								
2004 XI	1,40	2,36	9,91	3,05	3,26	0,64	1,03	1,32	9,23	16,90
XII	1,42	2,39	10,00	3,06	3,26	0,64	1,02	1,34	9,28	17,07
2005 I	1,44	2,41	10,13	3,07	3,27	0,64	1,03	1,34	9,33	17,24
II	1,44	2,42	10,22	3,08	3,23	0,63	1,03	1,34	9,39	17,36
III	1,45	2,42	10,24	3,07	3,19	0,63	1,03	1,35	9,41	17,19
IV	1,45	2,43	10,33	3,07	3,16	0,63	1,02	1,35	9,41	17,05
V	1,46	2,43	10,46	3,08	3,14	0,63	1,03	1,35	9,42	16,78
VI	1,46	2,42	10,59	3,07	3,14	0,63	1,03	1,35	9,41	16,48
VII	1,46	2,42	10,61	3,07	3,12	0,63	1,03	1,35	9,41	16,19
VIII	1,46	2,42	10,69	3,07	3,12	0,63	1,02	1,35	9,42	15,96
IX	1,46	2,42	10,73	3,07	3,12	0,63	1,02	1,36	9,42	16,06
X	1,47	2,41	10,75	3,07	3,12	0,63	1,03	1,35	9,42	16,15
XI	1,47	2,42	10,75	3,06	3,11	0,62	1,03	1,35	9,42	16,02
XII	1,47	2,41	10,74	3,06	3,10	0,62	1,03	1,35	9,41	16,05
Wskaźnik zmian w %										
XII 2005 XI 2005	100,0	99,6	99,9	100,0	99,7	100,0	100,0	100,0	99,9	100,2
XII 2005 XII 2004	103,5	100,8	107,4	100,0	95,1	96,9	101,0	100,7	101,4	94,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2004 I-XII	129,0	81,2	27,6	52,9	43,7	5,9	8,6	4,1	3,7	1,9
2005 I-XII	154,4	104,6	37,6	204,3	73,8	8,3	14,7	3,5	6,3	4,3
2004 XI	14,2	6,7	1,2	7,1	4,0	0,6	1,3	0,4	0,2	0,1
XII	6,4	5,5	1,2	9,9	4,1	0,9	1,3	0,3	0,3	0,1
2005 I	4,8	5,4	2,0	5,6	5,6	1,0	0,8	0,6	0,2	0,06
II	5,4	6,4	2,4	6,2	6,9	0,7	0,9	0,2	0,2	0,1
III	10,9	7,6	3,0	8,3	7,8	0,9	1,5	0,2	0,2	0,3
IV	12,5	8,1	4,2	10,7	6,3	0,9	1,1	0,4	0,2	0,2
V	15,2	9,1	4,6	17,8	7,3	0,7	1,2	0,4	0,2	0,3
VI	29,3	9,9	4,2	23,3	6,3	0,9	1,3	0,09	0,3	0,6
VII	13,6	9,9	3,2	24,0	5,5	1,0	1,0	0,1	0,3	0,2
VIII	13,0	10,2	3,6	25,0	5,6	0,4	1,5	0,2	1,0	0,2
IX	12,0	10,3	2,9	24,8	6,5	0,4	1,6	0,3	0,6	0,3
X	16,1	9,3	2,4	22,7	6,5	0,5	1,2	0,3	1,9	0,7
XI	14,4	9,5	2,8	18,0	6,7	0,3	1,3	0,5	0,7	0,8
XII	7,4	8,9	2,2	17,9	2,9	0,5	1,2	0,3	0,5	0,4
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2005</u> <u>XI 2005</u>	51,4	93,7	78,6	99,4	43,3	166,7	92,3	60,0	71,4	50,0
<u>XII 2005</u> <u>XII 2004</u>	115,6	161,8	183,3	180,8	70,7	55,6	92,3	100,0	166,7	400,0

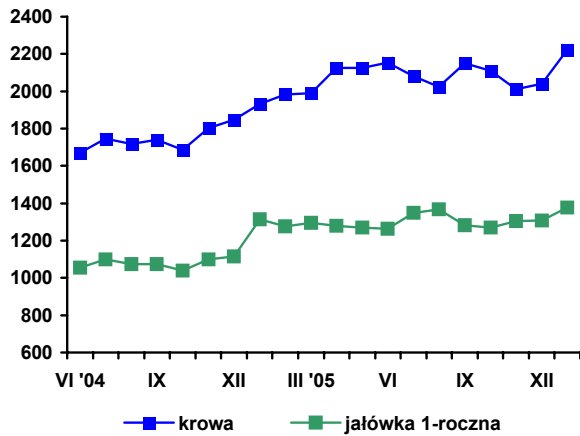
Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

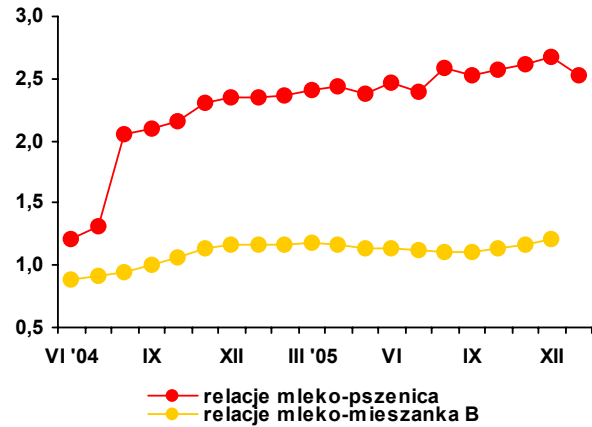
Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2004 I-XII	1 606	2 352	2 397	547	822	1 704	3 232	2 223	1 432	801
2005 I-XII	1 811	2 602	2 362	528	928	1 865	3 065	2 946	980	1 270
2004 XI	1 418	2 937	2 790	562	889	1 807	3 676	2 359	1 663	1 233
XII	1 674	2 683	2 406	295	892	1 178	2 996	3 025	1 696	1 043
2005 I	1 740	2 797	2 516	640	896	1 656	3 240	2 612	1 395	1 410
II	1 796	2 515	2 199	665	868	1 888	3 026	3 302	1 550	1 086
III	1 724	2 632	2 457	693	894	1 946	3 042	3 855	1 642	1 193
IV	1 776	2 638	2 258	707	915	1 963	3 061	2 298	1 517	1 204
V	1 761	2 655	2 383	575	903	1 896	3 060	2 229	1 530	1 358
VI	1 800	2 453	2 199	467	888	1 682	2 885	3 640	2 147	1 084
VII	1 910	2 589	2 523	507	927	1 625	3 185	3 695	1 566	1 311
VIII	1 837	2 539	2 346	500	901	2 268	2 911	3 258	696	1 068
IX	1 803	2 502	2 328	471	918	2 216	2 928	2 686	1 163	1 093
X	1 848	2 643	2 411	522	1 007	1 856	3 209	3 861	551	1 407
XI	1 876	2 709	2 451	524	1 008	2 196	3 098	3 097	816	1 378
XII	1 769	2 642	2 399	451	1 129	1 844	3 302	3 039	1 029	1 356
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2005</u> <u>XI 2005</u>	94,3	97,5	97,9	86,1	112,0	84,0	106,6	98,1	126,1	98,4
<u>XII 2005</u> <u>XII 2004</u>	105,7	98,5	99,7	152,9	126,6	156,5	110,2	100,5	60,7	130,0

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ, MRiRW i MF.

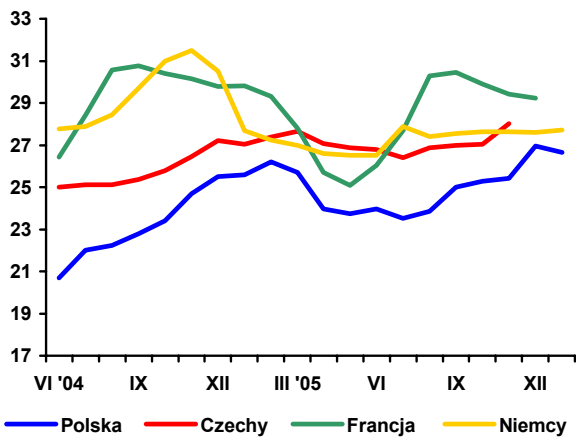
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

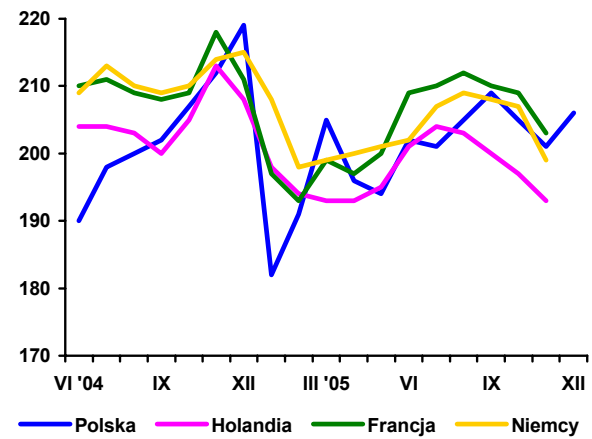
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

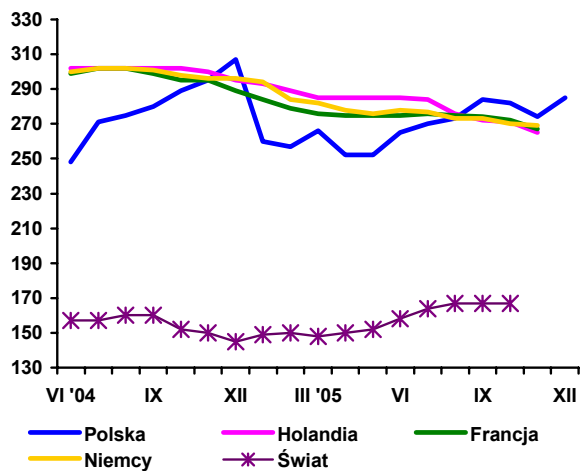
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

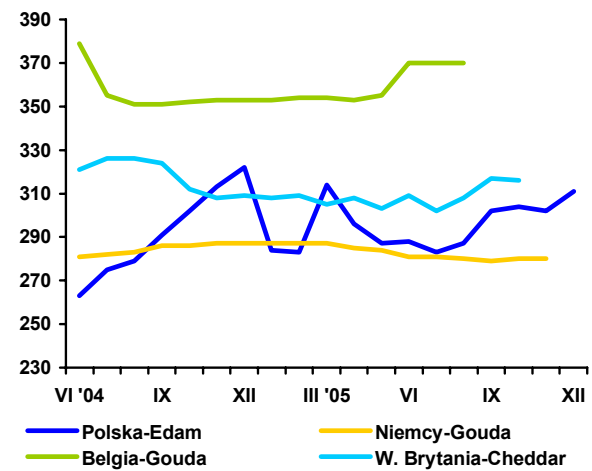
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products i Preserved Milk.

Rynek wołowiny

Danuta Rycombel

W styczniu 2006 r. średnia cena skupu żywca wołowego wynosiła 3,93 zł/kg wagi żywej i była o 1,7% wyższa niż w poprzednim miesiącu. Jednocześnie utrzymywał się spadek cen skupu wieprzowiny oraz drobiu i relacje cen skupu wołowiny do drobiu wzrosły z 1,41 do 1,70, a do żywca wieprzowego z 1,07 do 1,15. Wołowina staje się coraz droższa w stosunku do pozostałych gatunków żywca. Potwierdzają to notowania cen skupu z lutego br., w którym nastąpił dalszy ich wzrost, do 4,06-4,16 zł/kg wagi żywej. W lutym br. wzrosły również ceny cieląt na targowiskach, średnio do ponad 10 zł/kg (maksymalnie do 13-14 zł/kg wagi żywej). Świadczy to o rosnącym zainteresowaniu rolników chowem bydła. Rosną również ceny sprzedaży ćwierci wołowych. W lutym 2006 r. ceny sprzedaży ćwierci z buhajów wahały się od 9834 do 9944 zł/tonę i były wyższe w porównaniu do poprzedniego miesiąca br. o ok. 3-4%. Wzrosły również ceny sprzedaży ćwierci z krów rzeźnych – z 6909-7110 zł/tonę w końcu stycznia 2006 r. do 7387-7428 zł/tonę w lutym bieżącego roku.

Ceny referencyjne wołowiny w UE-25, systematycznie rosną. W lutym 2006 r. kształtowały się one w granicach 314,54-318,60 EUR/100 kg tuszy schłodzonej, w tym w Polsce od 235,90 do 239,38 EUR/100 kg. Na rynkach hurtowych w Holandii, w pierwszej połowie lutego 2006 r., ceny łaty wołowej utrzymywały się na poziomie z poprzedniego miesiąca i wynosiły 2,95-3,30 EUR/kg, ćwierci tylne z młodych byków kształtowały się w granicach 4-4,50 EUR/kg i nie wykazywały wyraźnej tendencji do wzrostu, a we Włoszech (Modena) ceny młodego bydła rasy Limusion wzrosły z 2,53 EUR/kg wagi żywej w styczniu 2006 r. do 2,63 EUR/kg w lutym bieżącego roku.

Według wstępnych wyników handlu zagranicznego, eksport bydła i cieląt obniżył się z 918,5 tys. sztuk w 2004 r. do 727,8 tys. sztuk w 2005 r., w tym cieląt z 669,3 do 501,5 tys. sztuk. Mimo to wpływy ze sprzedaży zwiększyły się z ok. 149 do ok. 194 mln EUR. Wpłynęły na to średnie ceny w eksporcie żywca wołowego i cielęcogo, które wzrosły z 1,86 EUR/kg w 2004 r. do 2,43 EUR/kg wagi żywej w 2005 roku

Zwiększył się eksport mięsa wołowego, z 67,1 tys. ton w 2004 r. do 115,3 tys. ton w 2005 r., w tym wołowiny świeżej i chłodzonej z 53,8 do 102,2 tys. ton. Eksport mięsa wołowego mrożonego był zbliżony do roku poprzedniego i wynosił ok. 13 tys. ton. Ceny uzyskiwane w eksporcie mięsa wołowego wzrosły odpowiednio:

- mięsa świeżego i chłodzonego, średnio z 1,79 EUR/kg w 2004 r. do 2,19 EUR/kg w 2005 r.,
- mięsa mrożonego z 1,95 EUR/kg w 2004 r. do 2,80 EUR/kg w 2005 roku.

Głównym rynkiem zbytu mięsa wołowego były państwa członkowskie UE-25, do których Polska w 2005 r. sprzedała ok. 99 tys. ton wołowiny wobec ok. 53 tys. ton w 2004 r. Udział UE-25 w polskim eksporcie mięsa wołowego wzrósł odpowiednio, z 79 do 86%.

Wzrost cen zbytu mięsa wołowego na rynku krajowym, przy sukcesywnej redukcji subsydiów eksportowych przez Komisję Europejską, będzie powodował spadek udziału pozaunijnych rynków zbytu w polskim eksporcie mięsa wołowego. Od 24 grudnia 2005 r. obowiązują niższe dopłaty eksportowe (Rozporządzenie Komisji Europejskiej Nr 2147/2005), które zmalały o ok. 10%. Np. w eksporcie tusz ze zwierząt płci męskiej do Bośni i Hercegowiny, Chorwacji, Czarnogóry, Serbii wynoszą obecnie 69,80 EUR/100 kg, a ćwierci zadnich ze zwierząt płci męskiej stawki dopłat zostały zredukowane z 98,4 do 87,3 EUR/100 kg.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie	Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny	
		ogółem	żywiec	mięso		
I-XII 2004	255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8	
I-XII 2005 ^c	204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7	
2004	VI	10,3	11,3	4,5	6,3	0,7
	VII	10,4	11,2	4,6	6,1	0,4
	VIII	9,6	9,9	3,8	5,5	0,2
	IX	11,4	10,8	3,8	6,3	0,7
	X	11,4	11,3	3,8	6,2	0,5
	XI	11,3	10,5	3,1	6,9	0,1
	XII	11,4	10,2	3,0	6,6	0,1
2005	I	9,6	10,9	3,3	6,9	0,3
	II	9,8	11,5	3,2	7,7	1,2
	III	11,8	13,0	3,6	8,8	1,3
	IV	12,9	15,7	4,6	10,4	0,7
	V	13,0	15,5	4,3	10,4	1,1
	VI	12,4	14,8	4,3	9,9	1,4
	VII	12,6	13,8	3,5	9,7	2,0
	VIII	11,6	11,5	3,3	7,8	1,3
	IX	11,2	12,0	3,3	7,7	0,9
	X	12,0	13,0	3,5	8,8	1,0
	XI	13,1	13,1	3,2	9,4	0,9
	XII	12,3	13,2	3,1	9,7	0,4
2006	I	10,0	-	-	-	-

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie	Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością		
					zbytu	detalicznej	
2004	VI	4,01	10,08	13,20	14,04	3,29	3,50
	VII	3,90	9,01	13,74	15,42	3,52	3,95
	VIII	3,81	8,59	13,67	15,50	3,59	4,07
	IX	3,86	8,96	13,83	15,52	3,58	4,02
	X	3,81	9,63	13,94	15,63	3,66	4,10
	XI	3,78	9,48	13,96	15,77	3,69	4,15
	XII	3,78	9,40	13,95	15,84	3,69	4,19
2005	I	3,82	9,30	14,01	15,86	3,36	4,15
	II	4,06	9,57	14,11	15,86	3,47	3,90
	III	4,17	10,31	14,23	15,98	3,41	3,83
	IV	4,18	9,95	14,26	16,08	3,41	3,85
	V	4,18	9,64	14,33	16,18	3,43	3,87
	VI	4,28	9,79	14,35	16,24	3,35	3,79
	VII	4,23	9,53	14,43	16,41	3,41	3,88
	VIII	4,18	9,56	14,64	16,50	3,45	3,94
	IX	4,10	9,33	14,67	16,67	3,58	4,06
	X	3,93	10,13	14,62	16,74	3,73	4,25
	XI	3,89	10,90	14,60	16,65	3,75	4,28
	XII	3,86	11,32	14,60	16,75	3,78	4,34
2006	I	3,93					
w % ceny	sprzed roku	102,9	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	101,7	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych GUS.

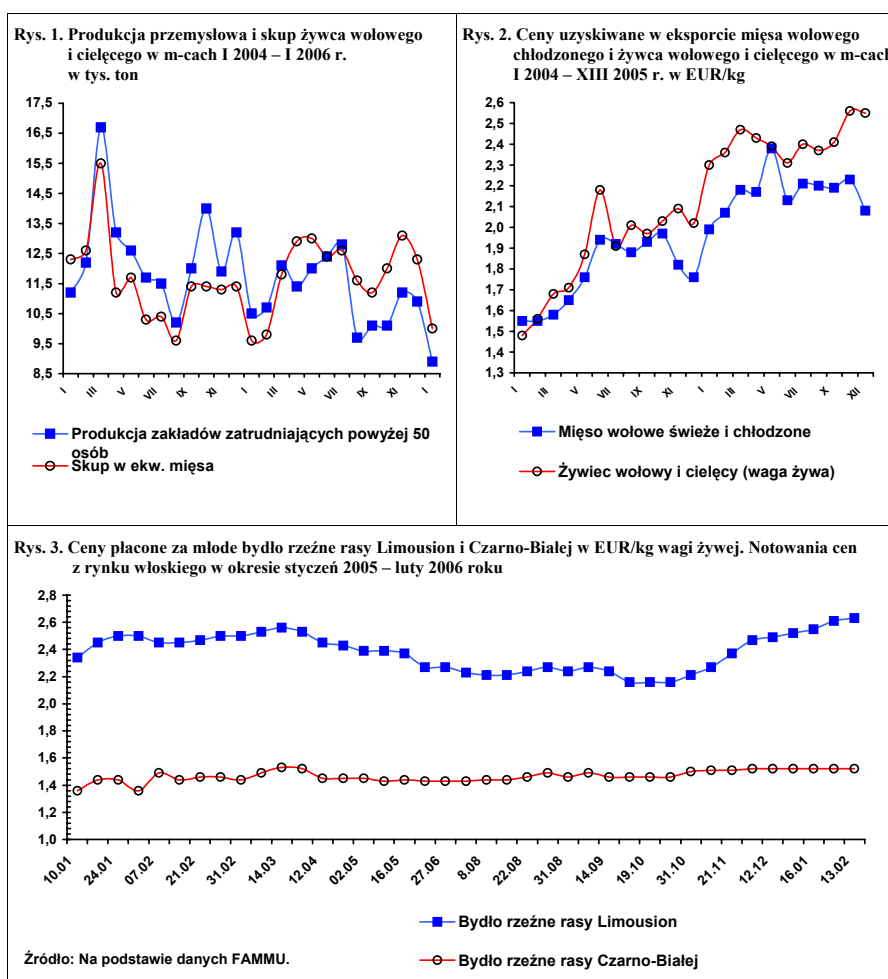
Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	VII 2005	VIII 2005	IX 2005	X 2005	XI 2005	XII 2005	I 2006	II 2006	III ^a 2006
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	4,24	4,22	4,21	4,01	3,94	3,85	3,85	4,06	4,16
Buhaje kl. R	4,92	4,68	4,49	4,44	4,43	4,36	4,42	4,52	4,63
Krowy R+O+P	3,67	3,61	3,58	3,33	3,15	2,99	3,10	3,23	3,29
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	9,35	8,82	8,82	8,93	9,35	9,70	9,90	10,14	10,08
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	9 746	10 817	9 889	9 516	9 574	9 503	9 546	9 834	9 987
Ćwierci z krów rzeźnych	7 912	7 720	7 763	7 367	7 221	6 653	6 782	7 428	7392
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej ^b :									
UE-25	289,84	285,6	287,01	286,01	287,54	299,80	302,27	309,54	318,60
Polska	226,01	219,28	218,90	232,34	221,43	224,52	226,29	235,64	239,38

^a z powodu braku danych podany jest ostatni tydzień miesiąca

^b ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Rynek wieprzowiny

Jan Małkowski
Danuta Zawadzka

Pierwsze dwa miesiące br. były kontynuacją wzrostowej tendencji podaży i spadkowej tendencji cen. W styczniu przeciętna cena skupu trzody wynosiła 3,41 zł/kg, a w lutym 3,25 zł/kg. Ceny te były niższe aniżeli przed rokiem odpowiednio o 12 i 18%. Ocenia się, że w marcu, ze względu na okres przedświąteczny, cena skupu trzody będzie mniej więcej taka sama jak w lutym. Ceny pasz przemysłowych w I kwartale będą niższe aniżeli w I kwartale 2005 r.; mieszanek pasz o około 20%, a proteinu o 3-4%. Niższe będą również ceny zbóż. Mimo spadku cen trzody, opłacalność jej chowu w tym okresie będzie nadal względnie dobra, choć nie tak dobra, jak w II półroczu 2005 r., kiedy była wyjątkowo korzystna, zwłaszcza w III kwartale.

Z liczebności pogłównia trzody w końcu 2005 r. i macior prośnych (wzrost o 7,6% i 13% w porównaniu z końcem 2004 r.) można wnioskować, że w miarę upływu czasu podaż trzody będzie coraz bardziej przewyższać popyt i ceny będą niższe aniżeli w 2005 roku i dużo niższe niż w 2004 roku. W zależności od rozwoju spożycia i wyników handlu zagranicznego wieprzowiną i jej przetworami, ceny skupu trzody w pozostałych miesiącach roku będą prawdopodobnie oscylować wokół poziomu z 2003 r. (rys. 1), który charakteryzował się co prawda wyższą produkcją trzody od przewidywanej na 2006 r., ale także i wysokim skupem interwencyjnym. Wyniósł on wówczas 127 tys. ton półtuszy wieprzowych, a więc około 6% całorocznej produkcji wieprzowiny, a mimo to średnia cena skupu w I półroczu 2003 r. wynosiła 3,06 zł, a w II półroczu 3,36 zł/kg żywca wieprzowego.

Prognozuje się, że produkcja wieprzowiny w 2006 r. wyniesie około 2100 tys. ton i będzie o około 170 tys. ton wyższa aniżeli w 2005 r., ale niższa o około 80 tys. ton niż w 2003 r. Brak interwencji może powodować, że ceny skupu trzody w pozostałych miesiącach br. będą zbliżone do cen z 2003 roku mimo niższej podaży niż trzy lata temu.

W 2005 r. eksport mięsa i przetworów wieprzowych wyniósł 265 tys. ton, a import 190 tys. ton. Eksport wzrósł więc o 27%, tj. o 57 tys. ton, a import wzrósł o 53%, czyli o 66 tys. ton. Dodatnie saldo handlu wieprzowiną wynoszące 75 tys. ton było więc o 9 tys. ton mniejsze aniżeli w 2004 r. i o 192 tys. ton mniejsze niż w 2003 r. Jednakże w 2003 r. przeważającą część eksportu stanowił eksport półtuszy wieprzowych z zapasów ARR sprzedawanych po bardzo niskich cenach. Wyniki handlu wieprzowiną w porównaniu z 2003 r. były więc bardzo niekorzystne. Bez ich poprawy w 2006 r., ceny skupu trzody nie mogą być wyższe niż się przewiduje, zwłaszcza że spożycie nie wzrośnie powyżej poziomu z 2003 roku.

Przedstawiony obraz sytuacji może ulec istotnej zmianie na korzyść cen trzody w przypadku załamania się popytu na drób z powodu ptasiej grypy i zwiększenia się popytu na wieprzowinę. Sytuacja taka może zaistnieć w całej Unii Europejskiej. Z dnia na dzień staje się ona coraz bardziej realna.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów		Import mięsa, podrobów i przetworów	
	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b		Wskaźniki zmian ^b
2003 I-XII	2 006,0	129,4	250,5	288,9	58,6	98,2
2004 I-XII	1886,0	94,0	207,6	82,9	123,5	210,8
I-VI	978,5	98,2	122,5	124,6	33,3	168,2
VII	93,2	95,9	13,6	.	15,5	.
VIII	91,0	88,3	9,5	.	14,7	.
IX	97,2	95,3	12,6	.	15,8	.
X	94,0	104,8	15,4	.	14,3	.
XI	93,7	98,7	16,1	.	17,0	.
XII	108,4	114,5	17,4	.	12,9	.
2005 I-XII			264,6		189,6	
I	85,4	80,3	15,5	64,2	10,1	.
II	95,5	92,3	15,9	55,4	12,7	.
III	116,0	96,6	19,2	69,8	14,8	324,4
IV	102,5	95,3	19,8	108,2	11,8	421,4
V	115,9	116,0	22,2	165,1	11,8	131,0
VI	113,1	116,9	26,3	224,1	12,3	74,7
I-VI	914,2	93,4	118,9	97,1	73,5	220,7
VII	104,1	111,7	25,5	169,9	16,3	105,2
VIII	111,7	128,8	24,9	261,1	21,0	142,9
IX	100,5	103,3	26,0	206,3	20,8	131,6
X	108,5	115,4	22,0	142,9	22,0	153,8
XI	109,9	117,3	22,7	141,0	20,9	122,9
XII	116,2	107,2	24,6	93,5	15,2	117,8
2006 I		x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki

^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, żyta, mieszanki T2, Provit i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Targowiska cena żyta w zł/dt	Relacje cen trzoda: żyto	Cena mieszanki T2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T2	Cena Provit w zł/dt	Relacja cen trzoda: Provit	Cena prosiąt w zł/szt.
2004 I-XII	4,11	44,40	9,2
VI	4,60	49,55	9,3	99,4	4,6	186,4	2,5	105
VII	4,69	49,08	9,4	99,4	4,7	185,1	2,5	116
VIII	4,65	39,72	11,7	98,8	4,7	181,2	2,6	115
IX	4,95	37,96	13,0	97,5	5,1	176,3	2,8	120
X	4,65	38,92	11,9	93,8	5,0	173,5	2,7	116
XI	4,55	38,01	12,0	92,3	4,9	171,6	2,7	124
XII	4,41	37,38	12,8	90,4	4,9	169,5	2,6	130
2005 I-XII								
I	3,86	38,13	10,1	87,9	4,4	168,2	2,3	132
II	3,95	38,01	10,4	86,0	4,6	166,9	2,4	136
III	3,95	38,16	10,4	84,7	4,7	164,2	2,4	139
IV	3,60	36,95	9,7	83,7	4,3	163,2	2,2	140
V	3,58	35,13	10,2	82,8	4,3	163,0	2,2	133
VI	3,68	34,08	10,8	82,1	4,5	162,3	2,3	128
VII	3,98	31,82	12,5	81,4	4,9	162,1	2,5	128
VIII	4,19	32,49	12,9	81,2	5,2	162,4	2,6	129
IX	4,13	31,85	13,0	80,7	5,2	162,0	2,6	130
X	3,90	33,23	11,7	80,6	4,8	161,7	2,4	127
XI	3,60	33,00	10,9	80,3	4,3	161,7	2,5	126
XII	3,60	33,16	10,9					124
2006 I	3,41	33,51	10,2					123

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej	Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej	Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej
2004 I-XII	5,27
V	5,32	12,33	15,18	9,42	13,64	19,11	11,32	110,6	125,9	120,2
VI	6,03	13,44	15,99	10,07	14,46	19,29	11,64	107,6	120,6	115,6
VII	6,14	13,80	16,35	10,39	15,52	20,85	12,16	112,5	127,5	117,0
VIII	6,09	13,66	16,48	10,41	15,36	20,73	12,16	112,4	125,8	116,8
IX	6,48	13,60	16,49	10,48	15,36	20,75	12,31	112,9	125,8	117,5
X	6,09	13,49	16,50	10,56	15,34	20,87	12,49	113,7	126,5	118,3
XI	5,96	13,22	16,48	10,94	15,14	20,75	12,45	114,5	125,9	113,8
XII	5,78	13,02	16,24	10,53	15,78	20,60	12,45	121,2	126,8	118,2
2005 I	4,95	12,42	15,91	10,17	14,42	20,74	12,40	116,1	128,7	121,9
II	5,06	12,17	15,75	10,08	13,87	20,21	12,20	114,0	128,3	121,0
III	5,17	12,08	15,70	9,96	13,75	20,10	12,10	113,8	128,0	121,5
IV	5,17	11,84	15,61	9,85	13,65	20,00	12,03	115,3	128,8	122,1
V	4,72	11,55	15,59	9,84	13,31	19,84	11,92	115,2	127,3	121,1
VI	4,69	11,58	15,65	9,85	13,07	19,80	11,86	118,3	126,5	120,5
VII	4,82	11,71	15,67	9,83	13,16	19,74	11,84	112,4	126,0	120,4
VIII	5,21	12,01	15,76	9,93	13,49	19,88	11,90	112,3	126,1	119,8
IX	5,49	12,11	15,79	9,92	13,67	19,95	11,93	112,9	126,3	120,3
X	5,11	11,98	15,64	9,91	13,56	19,84	11,92	113,2	126,9	120,3
XI	4,72	11,73	15,55	9,85	13,44	19,80	11,84	114,6	127,3	120,2
XII	4,72	11,60	15,38	9,67	13,07	19,67	11,82	112,7	127,9	122,2
2006	4,47									

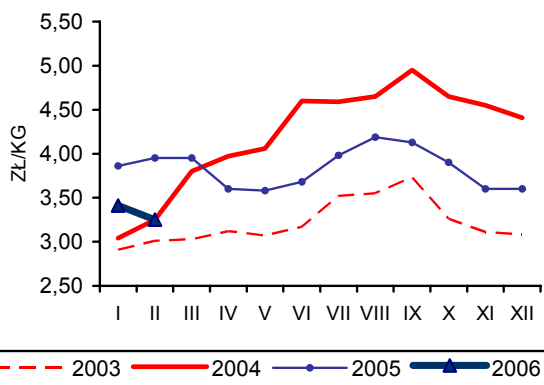
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

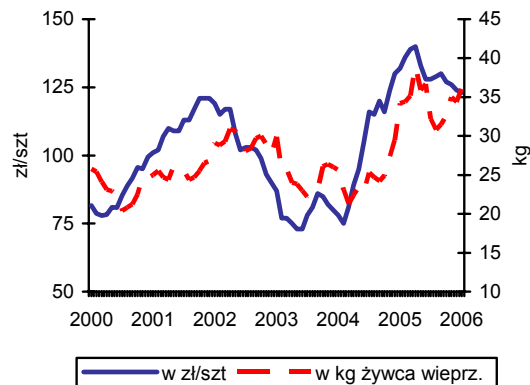
Lata i miesiące	UE-25	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-25	Niemczech	Danii
2004							
V	129,60	120,61	132,87	115,44	93,1	90,8	104,5
VI	145,74	137,65	149,38	122,47	94,4	92,1	112,4
VII	150,12	143,51	156,79	128,89	95,6	91,5	111,3
VIII	143,59	147,17	159,86	128,39	102,5	92,1	114,6
IX	151,53	155,62	164,23	131,27	102,7	94,8	118,5
X	142,51	151,23	151,26	125,98	106,1	100,0	120,0
XI	140,66	149,29	150,96	126,09	106,1	98,9	118,4
XII	143,02	146,70	154,30	123,93	102,6	95,1	118,4
2005 I	136,98	134,35	144,70	119,69	98,1	93,5	112,2
II	140,82	137,29	150,98	122,03	97,5	90,9	112,5
III	140,33	135,11	147,54	125,83	96,2	91,6	107,4
IV	131,36	124,00	136,21	121,87	94,6	92,5	101,0
V	132,56	118,30	143,40	116,20	89,2	82,5	101,9
VI	142,85	126,10	151,81	118,42	88,3	83,1	106,5
VII	143,15	135,13	147,54	123,49	94,4	91,6	109,4
VIII	145,53	142,78	152,35	124,10	98,1	93,7	115,1
IX	142,92	145,94	148,51	124,70	102,1	98,3	117,0
X	137,06	138,71	144,68	122,15	101,2	95,9	113,6
XI	136,22	129,17	146,40	123,73	92,8	88,2	104,4
XII	139,58	130,89	150,96	122,73	93,8	86,7	106,6
2006 I	136,59	125,26	141,62	116,58	91,7	88,4	107,4
II	138,74	120,92	143,39	117,40	87,2	84,3	103,0

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

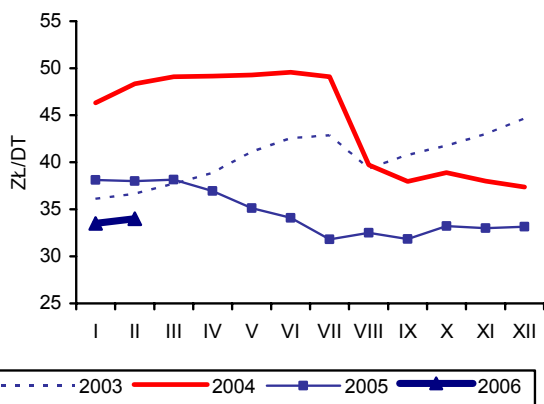
Rys.1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

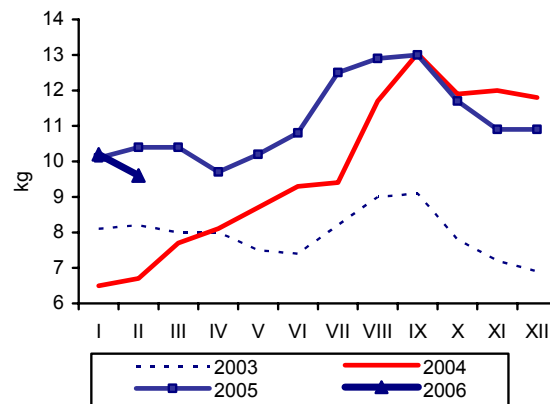
Rys.2. Ceny prosiąt w Polsce

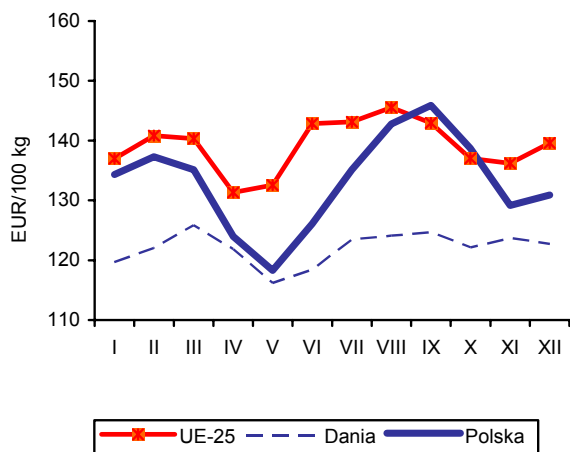
Rys.3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

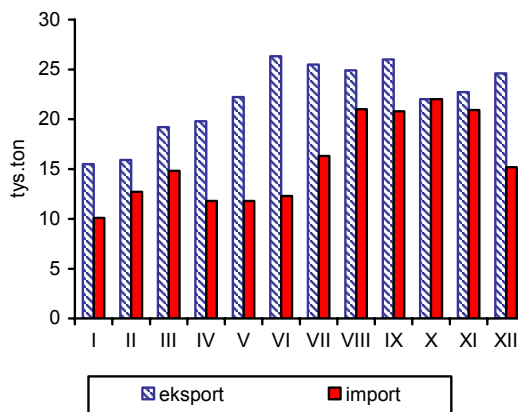
Rys. 4 Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys.5. . Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys.6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Rynek mięsa drobiowego i jaj

**Mira Kobuszyńska
Grzegorz Dybowski**

Rynek mięsa drobiowego

Doniesienia o zagrożeniu ptasią grypą w Polsce spowodowały ograniczenie tempa wzrostu produkcji przemysłowej w miesiącach jesiennych. Jednak w poszczególnych kwartałach 2005 r. notowano stały wzrost jej średniego poziomu. W styczniu 2006 r. produkcja w przemyśle drobiarskim obniżyła się o 2% w relacji do grudnia 2005 r., jednak nadal utrzymywała się na stosunkowo wysokim poziomie, tj. była o 20% wyższa niż przed rokiem (ponad 89 tys. ton)

Przyczyną wysokiej produkcji przemysłowej był ponownie rosnący eksport mięsa drobiowego i jego przetworów. Duży eksport, głównie do krajów UE jest potwierdzeniem tego, że Polska była tam postrzegana jako kraj całkowicie bezpieczny. Według wstępnych danych przeciętny miesięczny eksport w 2005 r. o 59% przewyższał eksport w roku 2004. Sprzyjały temu utrzymujące się duże różnice cen na korzyść towaru polskiego, szczególnie na rynkach państw członkowskich UE, która jest naszym głównym rynkiem zbytu. Mimo trudności w lokowaniu eksportu drobiu na rynkach poza unijnych, w tym na bardzo ważnym dla Polski rynku rosyjskim, co nie pozwoliło w pełni wykorzystać możliwości eksportowych, wywóz mięsa drobiowego i jego przetworów nadal decyduje o kondycji sektora drobiarskiego. Pierwszy przypadek ptasiej grypy wykryty w Polsce może zmienić sytuację zarówno w popycie zagranicznym na polski towar, jak i w spożyciu w kraju. Obecnie zbyt wcześnie jeszcze na globalne oceny. Trzeba pamiętać, że wirus ptasiej grypy wykryto u ptaków dzikich (łabędzi). Zagrożenie dla drobiu fermowego jest na razie niewielkie ze względu na restrykcje w kontaktach takiego drobiu z otoczeniem również w normalnych warunkach.

W październiku 2005 r. miał miejsce silny wzrost importu mięsa drobiowego. Import ten był ponad dwukrotnie większy od niskiego poziomu przywozu notowanego we wrześniu i o 9% większy niż przed rokiem. Jednak w listopadzie zanotowano zmniejszenie importu o 57% w relacji do października, a w grudniu o prawie 60% w relacji do listopada. W całym okresie od stycznia do grudnia 2005 r. import mięsa i przetworów drobiowych był o 13% mniejszy niż w 2004 r. i stanowił ok. 43% wywozu dokonanego w tym okresie.

Brak danych o spożyciu nie pozwala śledzić bieżących jego zmian. W końcu czerwca 2005 r. spożycie drobiu utrzymywało się na poziomie nieco wyższym niż w końcu marca. Konsumpcja mięsa drobiowego zwiększyła się o 0,7% a wędlin drobiowych o 5%. Jednak panika związana z ptasią grypą wybuchła dopiero latem i później w okresie jesiennych migracji dzikiego ptactwa. Niewątpliwie wywarło to negatywny wpływ na poziom spożycia mięsa drobiowego. Świadczą o tym obniżające się ceny na rynku drobiarskim. We wrześniu i na początku października sprzedaż mięsa drobiowego w handlu detalicznym zna-

cząco się obniżyła. W końcu roku powróciła jednak niemal do poprzedniego poziomu. Sprzyjały temu zarówno zakończony okres migracji dzikiego ptactwa, jak i zbliżające się święta. Dodatkowym bodźcem dla spożycia były niskie ceny drobiu. Duże firmy, szczególnie spółki giełdowe, nie zauważały istotnych zmian w popycie na wyroby markowe. Mniejsze zaufanie wykazywali natomiast klienci małych sklepów i bazarów, sprzedających towar pochodzący z drobnych ubojni. Obecna sytuacja i zbliżające się wiosenne przeloty ptaków przyczynią się do odrodzenia obaw wśród części konsumentów drobiu. Świadczą o tym niskie i spadające ceny drobiu. Jednakże mniej zamężna część społeczeństwa nie może pozwolić sobie na trwałą rezygnację ze spożycia relatywnie taniego mięsa drobiowego. Niskie ceny powinny przyczynić się do odbudowy popytu, tym bardziej jeśli działania związane z sytuacją kryzysową okażą się sprawne.

Od sierpnia 2005 r. obserwuje się coraz wolniejszy spadek cen pasz przemysłowych. W grudniu 2005 r. ceny mieszanek nawet lekko wzrosły. Nadal jednak są one niskie. Ceny płacone hodowcom kurcząt w ostatnich miesiącach silnie się wahają. Od września wykazują jednak stałą tendencję spadkową, choć tempo tego spadku jest coraz wolniejsze. W grudniu w relacji do listopada ceny skupu kurcząt obniżyły się o 3%. Pogłębiło to spadek opłacalności ich produkcji. W styczniu 2006 r. ceny skupu kurcząt ponownie obniżyły się o ok. 4%, a w lutym utrzymały się na zbliżonym poziomie jak w styczniu. W listopadzie po raz pierwszy w 2005 r., nastąpił spadek średniej miesięcznej ceny piskląt, co potwierdza mniejsze zainteresowanie nimi producentów żywca. W grudniu ceny piskląt utrzymały się na poziomie z listopada. Podobne jak w skupie były zmiany cen zbytu i cen detalicznych. W grudniu skala redukcji tych cen była jednak mniejsza niż cen skupu żywca. Spadkowa tendencja cen zbytu utrzymywała się jeszcze w styczniu. W lutym ceny te wzrosły o ok. 9%. W obecnej sytuacji trudno jednak przypuszczać, aby ten wzrost mógł być utrzymany.

Na rynku indyków redukcje cen skupu były mniej głębokie niż na rynku kurcząt. W grudniu udało się nawet podnieść ceny zbytu tuszek indyckich sprzedawanych przez zakłady przemysłowe. Jednak w styczniu i lutym 2006 r. nastąpił ich ponowny spadek. Ceny piskląt indyckich nie uległy zmianie.

Różnice cen drobiu w Polsce i w UE są nadal duże. W lutym przeciętna cena sprzedaży w UE-25 była o 32% wyższa niż w Polsce. W porównaniu z trzema poprzednimi miesiącami różnice zmniejszyły się. W Polsce ceny drobiu kształtują się na relatywnie niskim poziomie w porównaniu z innymi krajami Wspólnoty. Największa różnica cen sprzedaży wystąpiła w lutym 2006 r. między Polską a Niemcami (59%), natomiast najmniejsze między Polską, a Czechami (29%).

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006
I	55,2	62,0	74,4	89,1
II	57,2	58,1	71,0	
III	59,2	68,2	84,9	
IV	62,1	68,3	82,7	
V	57,8	69,0	77,8	
VI	56,8	66,2	79,6	
VII	63,6	68,4	82,9	
VIII	61,0	70,8	86,3	
IX	65,1	73,5	87,3	
X	67,1	76,4	91,4	
XI	58,9	71,4	91,6	
XII	62,1	75,3	90,9	

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2004	2005 ^a	2004	2005 ^a
I	616	3 205	6 142	10 392
II	763	4 718	6 359	11 750
III	1 369	3 885	6 925	13 460
IV	8 111	5 093	5 672	13 863
V	4 757	9 744	11 745	12 971
VI	7 769	7 805	10 494	13 310
VII	10 686	8 202	9 285	14 862
VIII	12 032	5 096	11 826	14 156
IX	13 416	6 090	12 530	15 893
X	10 719	11 737	15 844	21 889
XI	9 941	5 954	15 474	16 802
XII	5 106	2 444	13 621	11 703
RAZEM	85 287	73 973	125 917	171 051

^a dane nieostateczne (stan na 7. 03. 2006 r.)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, MF i CIHZ.

Tab. 3. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/osobę miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe		Wędliny drobiowe	
	2004	2005	2004	2005
I	1,41	1,46	0,20	0,20
II	1,46	1,47	0,21	0,21
III	1,54		0,22	
IV	1,62		0,22	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Dynamika cen na rynku kurcząt brojlerów (miesiąc poprzedni = 1)

Miesiące	Mieszanka DK grower		Pisklęta		Żywiec (skup)		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją		Tuszka (detal)	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
I	0,993		1,001		0,940	0,961	0,881	0,947	1,083	
II	0,398		1,019		0,993	0,992	1,055	1,089	0,976	
III	0,975		1,028		1,011		1,108		1,019	
IV	0,982		1,000		0,986		0,898		1,029	
V	0,992		1,000		1,057		1,231		1,108	
VI	0,992		1,000		1,010		0,930		1,019	
VII	0,901		1,000		1,013		1,050		0,983	
VIII	0,917		1,009		1,013		1,013		1,023	
IX	0,998		1,009		0,980		0,883		0,959	
X	0,996		1,000		0,927		0,865		0,880	
XI	0,996		0,982		0,942		0,941		0,891	
XII	1,001		1,000		0,970		0,979		0,973	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 5. Dynamika cen na rynku indyków brojlerów (miesiąc poprzedni = 1)

Wyszczególnienie	Pisklęta		Żywiec (skup)		Tuszka (zbyt)	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
I	1,000		0,956	0,920	1,035	0,934
II	1,000		0,947	0,991	0,992	0,990
III	1,000		1,005		0,923	
IV	1,000		1,048		1,083	
V	1,000		1,101		0,967	
VI	1,000		1,009		1,041	
VII	1,000		0,961		1,020	
VIII	1,000		1,007		0,989	
IX	1,055		1,033		0,997	
X	1,000		0,998		0,906	
XI	1,000		0,922		0,981	
XII	1,000		0,931		1,024	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 6. Relacja ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Polsce do cen w wybranych krajach UE-25 (Polska = 1,00)

Wyszczególnienie	Niemcy	Słowacja	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE-25
2005 I	1,49	1,42	1,28	1,48	1,37	1,35	1,44	1,39
II	1,41	1,33	1,25	1,41	1,48	1,28	1,35	1,31
III	1,36	1,30	1,22	1,32	1,41	1,22	1,38	1,32
IV	1,45	1,33	1,29	1,40	1,57	1,34	1,44	1,36
V	1,23	1,10	1,06	1,15	1,34	1,13	1,26	1,21
VI	1,39	1,17	1,09	1,26	1,56	1,18	1,16	1,27
VII	1,33	1,11	1,05	1,20	1,50	1,13	1,13	1,21
VIII	1,28	1,10	1,05	1,19	1,41	1,09	1,17	1,18
IX	1,38	1,19	1,15	1,28	1,53	1,18	1,11	1,22
X	1,65	1,35	1,31	1,45	1,79	1,37	1,26	1,34
XI	1,89	1,54	1,50	1,66	1,77	1,57	1,40	1,47
XII	1,79	1,50	1,47	1,53	1,28	1,48	1,45	1,40
2006 I	1,87	1,59	1,55	1,60	1,56	1,54	1,61	1,49
II	1,59	1,41	1,29	1,34	1,30	1,35	1,44	1,32

Źródło: Dane MRiRW.

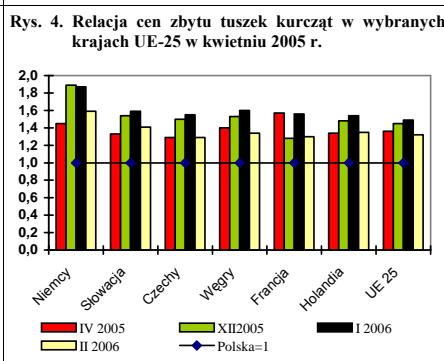
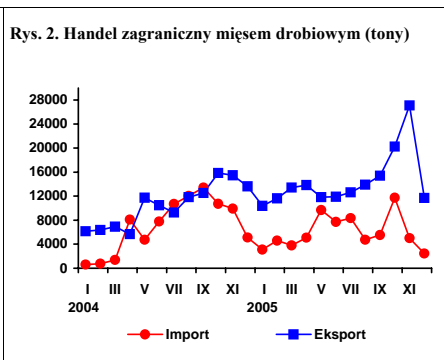
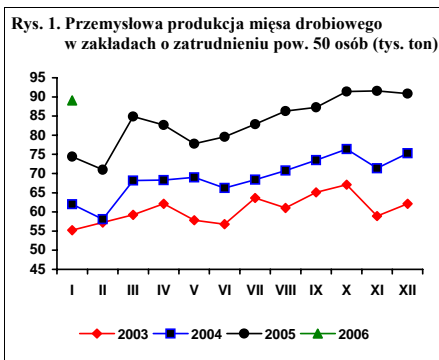
Tab. 7. Zróżnicowanie regionalne cen (w zł/kg)

Miesiące	SKUP						ZBYT									
	Brojler kurczęcia			Brojler indyka			Tuszka kurczęcia z szyją			Tuszka indyka						
	Pln.	Centr.	Pld- Wsch	Zach.	Pln.	Centr.	Pld- Wsch	Zach.	Pln.	Centr.	Pld- Wsch	Zach.				
2005 I ^a	2,81	2,83	2,85	2,85	3,93	-	-	4,01	4,32	4,15	4,08	4,33	7,46	7,48	-	6,94
II	2,79	2,78	2,81	2,86	3,71	-	-	3,82	4,58	4,38	4,32	4,58	7,44	-	-	-
III	2,78	2,87	2,95	2,81	3,77	3,45	-	3,79	4,90	4,94	-	4,89	6,59	7,21	-	6,22
IV	2,81	2,75	2,79	2,84	4,06	-	-	3,87	4,46	4,38	4,20	4,56	7,37	7,50	-	6,68
V	-	3,00	3,07	2,93	4,35	-	-	4,35	5,49	5,45	5,47	5,35	7,48	7,91	-	6,72
VI	3,02	3,01	3,06	2,94	4,45	4,22	-	4,31	5,04	5,04	5,00	5,12	6,50	7,94	-	6,93
VII ^b	3,00	3,06	3,07	3,00	4,21	4,23	4,30	4,23	5,40	5,20	5,12	5,53	7,06	7,93	-	6,83
VIII	3,06	3,1	3,10	3,04	4,25	4,30	4,38	4,25	5,43	5,30	5,24	5,57	6,78	7,92	-	6,81
IX	3,01	3,03	3,01	2,98	4,46	4,39	4,53	4,30	5,01	4,64	4,56	4,98	6,97	7,88	-	7,04
X	2,76	2,84	2,68	2,77	4,39	4,42	4,48	4,36	4,19	4,01	3,81	4,47	6,80	7,89	-	6,56
XI	2,63	2,63	2,54	2,66	4,06	4,15	3,97	3,99	3,87	3,78	3,66	4,15	7,52	7,89	-	6,06
XII	2,49	2,56	2,47	2,58	3,77	4,01	3,79	3,69	3,87	3,69	3,57	4,06	7,25	7,77	-	6,15
2006 I	2,41	2,48	2,43	2,44	3,47	3,64	3,42	3,42	3,69	3,53	3,46	3,69	8,03	7,81	-	5,87
II	2,37	2,44	2,47	2,44	3,44	3,63	3,40	3,37	3,96	3,85	3,87	4,04	7,6	7,73	-	5,76

^a do czerwca 2005 r. notowania z trzeciego tygodnia miesiąca

^b od lipca 2005 r. średnie ważone miesięczne

Źródło: Dane MRiRW.

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

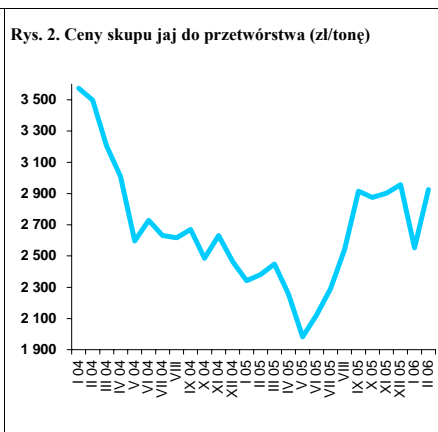
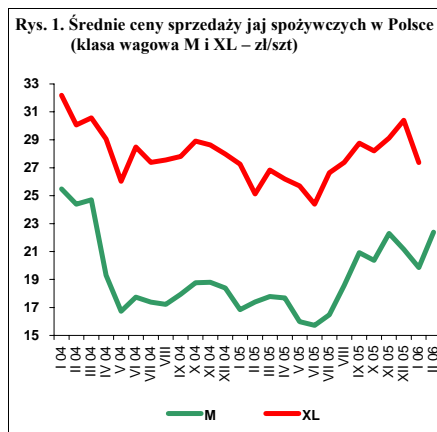
Rynek jaj

W styczniu 2006 r. przeciętne ceny sprzedaży jaj konsumpcyjnych obniżyły się w stosunku do poziomu z poprzedniego miesiąca. Obniżki cen wystąpiły we wszystkich klasach wagowych, z wyjątkiem jaj najmniejszych, klasy S. W klasach od XL do M spadek cen wyniósł ok. 7%, podczas gdy wzrost cen jaj klasy S – ponad 9%. W lutym ceny sprzedaży jaj wszystkich klas wagowych wzrosły, przy czym najsilniej w klasie L i M. Choć na rynku jaj reakcja konsumentów na ptasią grypę może być mniejsza niż na rynku mięsa, jednak również tu trzeba się liczyć z możliwością pogorszenia koniunktury.

Znacząco zwiększyły się w 2005 r. obroty handlu zagranicznego jajami. Według wstępnych danych we wszystkich miesiącach przewyższają one obroty z analogicznych okresów roku poprzedniego. Wyjątek stanowi import w październiku i listopadzie który wyniósł mniej niż połowę poziomu sprzed roku. Eksport jaj świeżych w całym 2005 r. kształtował się na poziomie ok. 49 tys. ton, a import ok. 11 tys. ton i wykazywał duże wahania w poszczególnych miesiącach. W grudniu 2005 r. zarówno import jak i eksport

jaj świeżych kształtował się na poziomie niższym niż w listopadzie. Eksport przetworów z jaj był w 2005 r. o 75% większy niż w roku poprzednim, natomiast import 2,5-krotnie większy. Równocześnie eksport prawie dwukrotnie przewyższał import.

W 2005 r. średnie ceny sprzedaży jaj w Unii Europejskiej odchyłały się od cen polskich w górę i w dół w granicach od –9% do +11%. Jednakże w porównaniu z największymi europejskimi producentami, ceny polskie są znacząco wyższe. W styczniu 2006 r. w większości krajów – głównych producentów jaj w Europie przeciętne ceny jaj znacząco obniżyły się. Tendencja ta utrzymała się również w lutym. W Polsce skala spadku cen była istotnie niższa niż średnio w Unii Europejskiej. Średnio w Unii Europejskiej jaja potaniały o 9%, podczas gdy w Polsce ceny wyrażone w euro obniżyły się tylko o 2%. Obniżyło to konkurencyjność cenową jaj polskich na rynkach zagranicznych, w tym w szczególności na rynkach naszych sąsiadów – Czech i Niemiec. W lutym ceny czeskich i niemieckich pakowni stanowiły 83% cen jaj w Polsce.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2004	2005 ^a	2004	2005 ^a	2004	2005 ^a	2004	2005 ^a
I	80	855	2 301	3 770	64	65	96	345
II	120	1 452	3 174	3 698	19	92	204	343
III	101	1 165	1 684	3 270	46	66	51	207
IV	97	1 320	847	3 721	27	44	52	236
V	91	584	3 084	3 739	31	68	139	222
VI	191	290	2 684	5 318	52	114	73	238
VII	344	514	2 230	3 932	55	116	55	185
VIII	138	979	2 156	4 420	41	118	104	199
IX	241	1 033	3 844	4 574	63	218	130	207
X	1 478	388	2 310	6 107	66	174	107	323
XI	1 718	1 226	2 096	3 920	50	246	331	213
XII	956	976	2 689	2 907	69	130	301	163
RAZEM	5 556	10 782	29 099	49 376	583	1 451	1 643	2 881

^a dane nieostateczne (stan na 7. 03. 2006 r.)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 2. Dynamika cen sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (poprzedni miesiąc = 1)

Miesiące	XL		L		M		S	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
I	0,974	0,901	0,945	0,954	0,916	0,938	0,975	1,097
II	0,921	1,066	0,987	1,131	1,033	1,127	1,033	1,024
III	1,068		1,055		1,022		0,877	
IV	0,977		0,963		0,994		1,171	
V	0,981		0,907		0,904		0,852	
VI	0,949		0,993		0,983		0,933	
VII	1,010		1,047		1,048		1,023	
VIII	1,111		1,123		1,129		1,178	
IX	1,010		1,171		1,185		1,055	
X	0,981		0,965		0,974		1,037	
XI	1,033		1,063		1,094		1,045	
XII	1,043		0,988		0,950		0,957	

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW.

Tab. 3. Relacja cen sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), cena polska =1,00

Miesiące	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE-25
2004 V	1,39	1,02	0,94	1,05	-
2005 II	1,02	0,98	0,93	0,78	1,06
III	0,99	1,02	1,00	0,76	1,09
IV	0,98	0,78	0,73	0,77	0,96
V	1,01	0,84	0,75	0,75	1,04
VI	1,00	0,91	0,92	0,79	1,08
VII	0,98	0,96	1,00	0,98	1,11
VIII	0,88	0,96	0,95	1,01	1,04
IX	0,87	0,95	0,95	0,87	0,99
X	0,91	0,99	1,00	1,04	1,04
XI	0,93	0,94	0,99	0,87	1,03
XII	0,91	1,01	0,96	1,04	1,00
2006 I	0,83	0,83	0,79	1,02	0,94
II	0,83	0,83	0,77	0,86	0,91

Źródło: Obliczenia IERiGŻ na podstawie danych MRiRW.

Rynek baraniny

Danuta Zawadzka

W 2005 r. w Unii Europejskiej produkcja jagnięciny była w niskiej fazie rozwoju. Szczególnie duży spadek tej produkcji wystąpił w krajach będących liczącymi się jej producentami i konsumentami, a więc w Hiszpanii, Włoszech i w Grecji. Skala spadku tej produkcji wynosiła tam 4-5% w stosunku do 2004 r. Skutkowało to wzrostem cen jagniąt w całej Unii Europejskiej. Ich przeciętny poziom w 25 krajach wyniósł w 2005 r. ok. 608 EUR/100 kg i był prawie o 10% wyższy niż w 2004 roku.

W Polsce, ceny owiec nie były tak korzystne. W 2005 r. przeciętna cena ich skupu wyniosła 6,43 zł/kg i była o około 2% niższa niż w 2004 r. Przypuszczać można, że powodem jej obniżenia był, obok mocnej złotówki, duży udział owiec ciężkich w skupie. Ich ceny na rynkach Unii Europejskiej kształtowały się bowiem, przez znaczną część 2005 r. poniżej poziomów sprzed roku. Decydowały o tym podwyższone uboje owiec w Irlandii i Wielkiej Brytanii. W 2005 r. przeciętna w 25 krajach cena owiec ciężkich osiągnęła 393 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 2% niższa niż w 2004 roku.

Jak dotychczas ceny jagniąt nadal rosną. W styczniu 2006 r. przeciętna w UE-25 cena jagniąt wyniosła 654 EUR/100 kg wagi poubojowej, a w lutym 559 EUR/100 kg. Ceny te były odpowiednio o 7 i 12% wyższe niż przed rokiem o tej porze. Z podobną sytuacją mieliśmy też do czynienia we Włoszech. W styczniu 2006 r. cena jagniąt na rynku włoskim wynosiła 624 EUR/100 kg, a w lutym 574 EUR/100 k. Ceny te były odpowied-

nie o 11 i 7% wyższe niż rok wcześniej. Sądzić można, że wzrostowa tendencja cen jeszcze trochę potrwa. Jak podaje OFFIVAL¹, w 2006 r. produkcja baraniny i jagnięciny w całej Unii Europejskiej może wynieść 1020 tys. ton, co oznacza jej spadek w stosunku do 2005 r. o około 2%.

W 2005 r. polski eksport owiec i mięsa baraniego wyniósł 1537 ton w ekwiwalencie mięsa, wobec 1339 ton w 2004 r. Polski import baraniny i jagnięciny wyniósł natomiast 78 ton i był o prawie połowę mniejszy niż w 2004 roku. Sądzić można, że w 2006 r. poziom eksportu baraniny i jagnięciny będzie raczej niższy od ubiegłorocznego, a importu zbliżony.

W 2005 r. spadek importu, choć znacznie mniejszy, dotyczył całej Unii Europejskiej. Jak podaje OFFIVAL w 2005 roku wyniósł on 272 tys. ton, czyli był o kilka procent mniejszy niż w 2004 r. Jednocześnie OFFIVAL przewiduje, że w 2006 r. import ten nieco wzrośnie.

¹ Office National Interprofessionnel Des Viandes De L'Elevage Et De L'Aviculture

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2003	2004	2005 P	Zmiana w % 2005/2004
I półrocze	1 393	1 477	1 474	0
II półrocze	1 248	1 146	1 150 S	0
Rok	2 641	2 623	2 624	0

P - prognoza, S - szacunek

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Wyszczególnienie	2003		2004		2005	
	Ogółem	W tym: I półrocze	ogółem	w tym: I półrocze	Ogółem P	w tym: I półrocze
Eksport	1 256	853	1 339	731	1537	910
Import	394	37	140	53	78	34
Saldo	+862	+816	+1199	+555	+1459	+876

P - prognoza

Źródło: Dane CIHZ oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
2004	6,49	7,75	8,36	7,66	5,03	6,37	5,95	5,77	6,29	4,92	6,46	7,97	6,59
2005	7,36	5,85	7,63	6,67	6,53	6,43	5,91	6,17	5,52	5,71	5,14	8,18	6,43
miesiąc roku poprzedniego = 100	113,4	75,5	91,3	87,1	129,8	101,0	99,3	106,9	87,8	116,1	79,6	102,6	97,6

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową		Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
24.04.2005	8,2	1,94	17,4	4,11	5,9	1,39	12,6	2,98
22.05.2005	-	-	-	-	5,9	1,42	12,6	3,04
19.06.2005	-	-	-	-	5,9	1,44	12,6	3,08
17.07.2005	-	-	-	-	5,8	1,43	12,3	3,04
14.08.2005	-	-	-	-	5,8	1,44	12,3	3,05
11.09.2005	-	-	-	-	6,0	1,52	12,8	3,25
09.10.2005	-	-	-	-	6,0	1,54	12,8	3,30
06.11.2005	-	-	-	-	6,0	1,49	12,8	3,00
04.12.2005	-	-	-	-	6,0	1,55	12,8	3,32
01.01.2006	10,62	2,75	22,6	5,85	6,1	1,58	13,0	3,37
29.01.2006	-	-	-	-	6,0	1,57	13,0	3,40
26.02.2006	-	-	-	-	6,2	1,64	13,2	3,50

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
2004	18,20	18,30	18,90	19,00	19,70	19,70	21,00	22,80	22,10	22,10	23,70	24,20	20,80
2005	24,12	23,52	24,16	24,16	24,28	23,37	23,46	23,87	23,86	23,71	23,81	23,82	23,85
miesiąc roku poprzedniego = 100	132,5	128,5	127,8	127,2	123,2	118,6	111,7	104,7	108,0	107,3	100,5	98,4	114,7

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-25 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
UE-25												
2004/2005	522,0	516,2	484,9	461,0	522,8	554,2	593,3	635,6	645,1	613,1	558,2	498,2,
2005/2006	539,8	561,7	512,0	536,5	566,4	603,0	624,7	719,5	788,2	772,3	654,4	559,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	103,4	108,8	105,6	116,4	108,3	108,8	105,3	113,2	122,1	126,0	106,7	112,3
Włochy												
2004/2005	527,2	572,6	550,5	514,6	511,8	570,2	578,8	625,5	634,7	652,1	564,4	535,3
2005/2006	664,5	559,9	553,2	626,0	619,1	628,2	712,9	718,1	702,5	723,4	623,9	573,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	126,0	97,8	100,6	121,6	121,0	110,2	123,2	114,8	110,7	110,9	110,5	107,2

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
UE-25												
2004/2005	430,0	444,5	427,5	403,4	384,9	377,9	366,0	385,4	391,2	330,9	397,3	385,5
2005/2006	397,9	410,2	423,7	407,9	382,7	378,9	376,8	382,7	411,4	414,7	405,9	394,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	92,5	92,3	99,1	101,1	99,4	100,3	103,0	99,3	105,2	125,3	102,2	102,2
Wielka Brytania												
2004/2005	418,2	440,5	431,8	412,7	377,0	361,5	357,0	343,3	340,2	350,7	357,1	358,8
2005/2006	365,8	395,8	431,2	403,8	353,4	342,7	331,7	324,6	347,6	347,6	333,6	332,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	87,5	89,9	99,9	97,8	93,7	94,8	92,9	94,6	102,2	99,1	93,4	92,6

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt i owiec w Nowej Zelandii oraz mięsa jagnięcego w eksporcie do UE

Miesiące	Jagnięta o wadze 15 kg		Owce o wadze 21 kg		Ceny w eksporcie do UE				NZD/EUR
	NZD/sztukę	Zmiana ceny w stosunku do analogicznego. miesiąca sprzed roku (%)	NZD/sztukę	Zmiana ceny w stosunku do analogicznego. miesiąca sprzed roku (%)	Udźca jagnięcego		Połędwicy jagnięcej		
					NZD/100 kg cwe	w % ceny sprzed roku	NZD/100 kg cwe	w % ceny sprzed roku	
2005 IV	60,70	107,8	40,19	98,9	844	107,9	1 074	106,8	0,562
V	57,96	95,5	42,07	96,3	836	103,2	1 062	91,4	0,566
VI	63,97	99,9	44,15	93,6	816	98,7	1033	89,5	0,583
VII	65,81	100,1	42,39	91,2	831	99,8	1054	91,3	0,566
VIII	66,77	96,2	43,22	88,5	814	100,0	1049	91,9	0,566
IX	67,45	95,0	42,82	86,1	798	97,6	1042	90,8	0,570
X	66,47	93,9	40,64	87,0	780	96,8	1030	89,5	0,578
XI	64,93	96,0	40,11	88,4	759	89,8	1023	90,8	0,585
XII	55,36	89,3	36,34	85,6	750	85,1	1014	92,4	0,584
2006 I	48,36	83,1	34,70	84,8	738	82,7	1012	91,4	0,570
II	45,33	78,4	34,12	85,4	707	80,2	1018	93,8	0,560

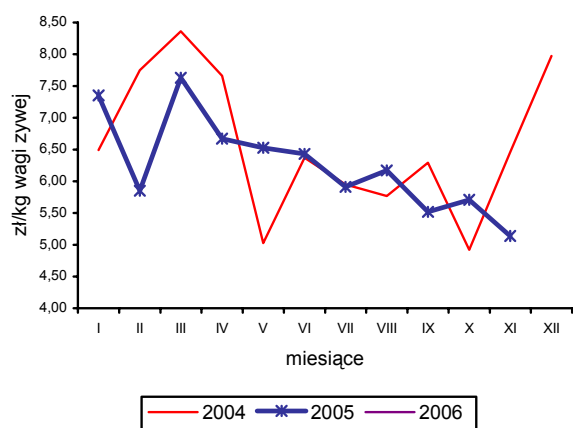
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Agri-Fax i Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

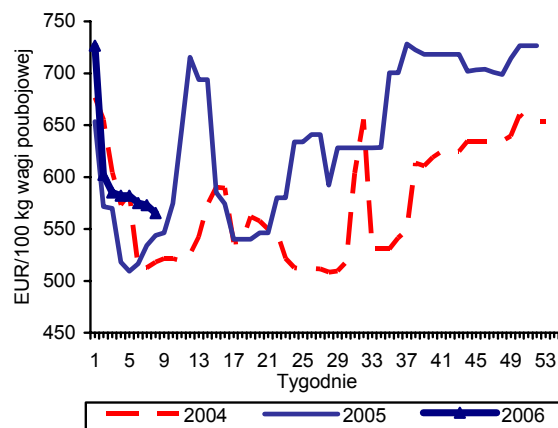
Wyszczególnienie	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
2004/2005 AUD/100 kg cwe	352	349	370	422	509	475	374	337	351	335	351	348
2005/2006 AUD/100 kg cwe	343	335	341	390	407	407	384	366	356	346	351	369
miesiąc roku poprzedniego = 100	97	96	92	92	80	86	103	109	101	103	100	106

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Ernst&Young Food&Agrobusiness oraz MLA, Australia.

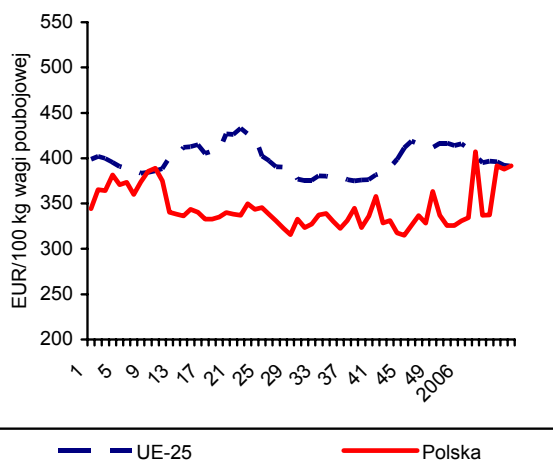
Rys.1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

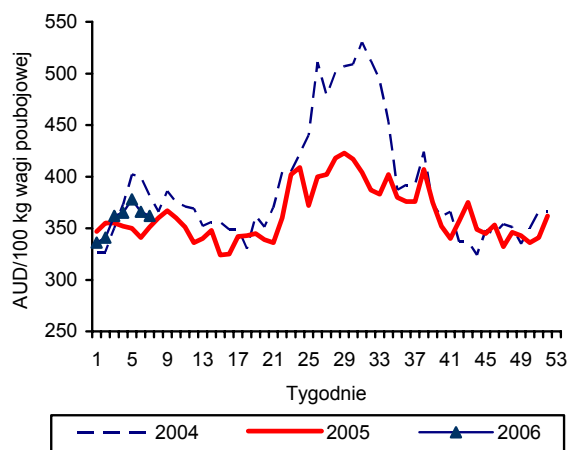
Rys. 4. Ceny jagniąt we Włoszech

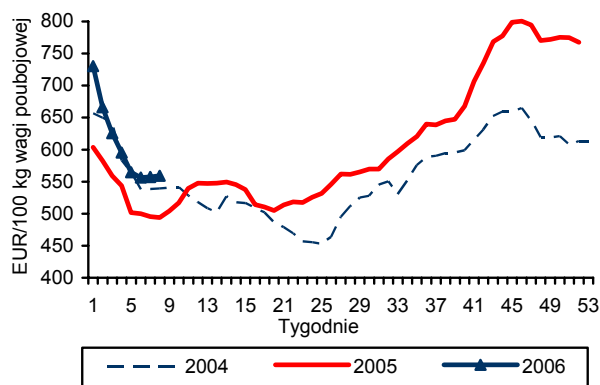
Rys. 2. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-25 i w Polsce

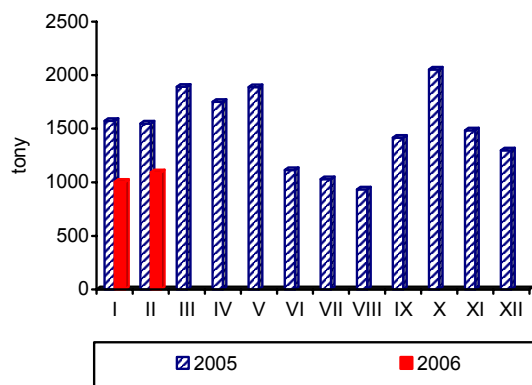
Rys. 5. Ceny jagniąt w Australii

Rys. 3. Ceny jagniąt w UE-25

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Rynek ryb

Krzysztof Hryszko

Początek nowego roku rozpoczął się od spadku połowów ryb na Bałtyku. W styczniu odłowiono 8,7 tys. ton ryb oraz 14,4 tysięcy ryb liczonych w sztukach (łososie, trocie i pstrągi). Jest to odpowiednio o 20,4 mniej i 16,3% więcej niż w tym samym okresie 2005 r. Zdecydowały o tym przede wszystkim mniejsze o blisko 40% wyładunki szprotów. Mniej niż przed rokiem złowiliśmy także ryb płaskich (storni). Bardzo udane były połowy dorszy. W porównaniu ze styczniem 2005 r. wzrosły one ponad 2-krotnie oraz były o 10% wyższe niż dwa lata temu. Według wstępnych prognoz połowy ryb w 2006 r. spadną o kolejne 10%.

W 2005 r. produkcja ryb i przetworów rybnych zakładów zatrudniających 50 i więcej osób wyniosła 321,6 tys. ton i była o 40% większa niż rok wcześniej. Ponad 2-krotnie zwiększyła się ilość wyprodukowanych świeżych filetów z ryb morskich (4,7 tys. ton), a filetów mrożonych o 40% (47,4 tys. ton). Duże możliwości zbytu ryb wędzonych na rynku unijnym spowodowały, że ich przetwórstwo wzrosło w 2005 r. o ponad 50% tj. do 36,4 tys. ton. Eksport miał także duży wpływ na wzrost produkcji przetworów i konserw (o 47%), które stanowią prawie 55% całego przetwórstwa rybnego w Polsce. Większa była produkcja konserw i marynat ze śledzi, ograniczono natomiast przetwórstwo makreli oraz sardynek i szprotów.

Eksport ryb i przetworów rybnych wyniósł w 2005 r. 157 tys. ton o wartość 485 mln EUR i w porównaniu do 2004 r. zwiększył się odpowiednio o 23,7 i 40,0%. Były to wyniki najlepsze w historii. Wpłynęły na to przede wszystkim bardzo dobre wyniki handlu rybami wędzonymi, przetworami i konserwami z ryb oraz wyższe ceny uzyskiwane z ich sprzedaży. Niestety w 2005 r. wyraźnie wzrosły także ceny zakupu surowców na rynkach światowych. Wydatki na import, który stanowi ok. 60% podaży ryb na rynek, wzrosły aż o 37,6% (552 mln EUR), przy 11,1% wzroście wolumenu (316 tys. ton). Więcej niż w roku poprzednim

sprowadziliśmy ryb świeżych, mrożonych i filetów rybnych. Silna aprecjacja złotego wobec euro obserwowana w 2005 r. spowodowała, że dynamika wzrostu wartości handlu zagranicznego liczona w walucie krajowej była jednak o ok. 15% niższa. Ujemne saldo wymiany handlowej zwiększyło się z 44,6 do 68,5 mln EUR.

Wskaźnik zmian cen produkcji sprzedanej przemysłu rybnego wyniósł w grudniu 2005 r. 100,3%, a w stosunku do grudnia 2004 r. 104,1%. Mniejsze było tempo wzrostu cen na poziomie detalu, gdzie średnio ryby i przetwory rybne zdrożały w 2005 r. o 2,3%. W największym stopniu wzrost cen odczuli konsumenci ryb suszonych i wędzonych (o 4,5%) oraz przetworów rybnych (o 3,9% – w tym: konserw rybnych o 5,7%). Mniejszy był wzrost cen ryb świeżych i mrożonych (o 1,7% – ryby słodkowodne oraz o 0,2% ryby morskie), a owoce morza potaniały o 2,4%. Według danych GUS, który bada poziom cen detalicznych 31 produktów rybnych, w ciągu 12 miesięcy 2005 r. (grudzień 2005 r. do grudnia 2004 r.) najbardziej podrożały konserwy ze szprota w sosie pomidorowym, szprota w oleju oraz makreli wędzonej (o 10%).

Wraz ze wzrostem połowów dorszy i większą podażą spadły ceny transakcyjne na aukcji rybnej w Ustce. Średnia cena wyniosła w styczniu 5,93 zł/kg i była o 7% niższa niż w grudniu 2005 r. Niższe ceny rybacy uzyskiwali również ze sprzedaży flądry – 1,80 zł/kg (1,91 zł/kg w grudniu). Jednak większość pierwszej sprzedaży ryb w dalszym ciągu trafia bezpośrednio do firm handlowych lub pośredników. Tu również obserwowano spadki cen. Za śledzie duże oferowano średnio ok. 1,50 zł/kg (spadek o 7 groszy), za śledzie średniej wielkości 1,17 zł/kg (spadek o 5 groszy), a za szproty 0,65 zł/kg (spadek o 5 groszy).

Tab. 1. Polowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki		
	Szprot	Śledź	Dorsz	Płaskie	Pozostałe	Razem	Troć wędrowna	Łosoś atlantycki	Pstrąg tęczowy
2004 I-XII	96 658	28 410	15 120	8 798	4 819	153 804	158 459	14 941	1 425
2005 I-XII	74 368	21 796	12 774	11 248	3 418	123 604	141 459	21 905	1 295
2005 I	8 027	606	745	1 513	87	10 978	11 412	884	70
II	11 347	737	929	1 958	61	15 032	11 448	751	43
III	17 362	847	1 256	1 455	100	21 020	17 923	1 465	141
IV	19 532	3 782	1 610	490	504	25 918	45 364	4 862	479
V	10 764	2 540	338	843	527	15 012	33 055	3 207	512
VI	1 997	2 790	119	930	319	6 155	578	21	0
VII	710	1 605	78	817	370	3 580	1 417	61	10
VIII	78	2 358	100	776	489	3 801	2 515	74	2
IX	451	2 311	1 589	892	445	5 688	4 240	183	8
X	852	2 126	1 799	656	299	5 732	4 325	648	23
XI	1 542	1 544	2 035	572	139	5 832	5 175	1 726	0
XII	1 706	550	2 176	346	78	4 856	4 007	8 023	7
2006 I	4 922	996	1 556	1 168	101	8 743	13 376	985	16
Wskaźnik zmian (%)									
<u>I 2006</u> <u>I 2005</u>	61,3	164,4	208,9	77,2	116,1	79,6	117,2	111,4	22,9

Źródło: Dane MIR i MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony) ^a

Miesiące	Filety oraz mięso z ryb świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				Razem	w tym			
					Śledzie	Sardynki, sardele i szproty	Makrele	
2004 I-XII	16 127	56 648	37 021	119 622	67 377	17 629	7 841	229 418
2004 XII	741	8 863	4 555	12 837	8 077	1 486	686	26 996
2005 I	724	4 324	3 520	13 067	5 290	1 144	721	21 635
II	2 518	6 321	3 627	15 298	7 813	1 505	793	27 764
III	2 838	7 585	4 559	16 102	7 416	1 585	757	31 084
IV	4 250	6 527	3 233	14 111	5 254	1 151	573	28 121
V	2 043	4 981	2 760	11 768	4 856	684	497	21 552
VI	825	4 187	2 830	12 219	4 813	704	507	20 061
VII	847	4 547	2 484	10 961	4 893	690	423	18 839
VIII	329	2 173	3 210	12 656	5 978	647	468	18 368
IX	1 852	9 350	4 354	14 952	6 567	942	669	30 508
X	1 222	8 524	5 415	16 524	7 526	942	478	31 685
XI	1 292	8 186	7 906	20 057	8 871	900	486	37 441
XII	790	8 466	6 967	18 345	9 606	664	403	34 568
Wskaźnik zmian (%)								
<u>XII 2005</u> <u>XII 2004</u>	106,6	95,5	153,0	142,9	118,9	44,7	58,7	128,0
<u>I-XII 2005</u> <u>I-XII 2004</u>	121,1	132,7	137,4	147,2	117,1	65,6	86,4	140,2

^a Dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej.

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	Razem	Przetwory i konserwy	Filety i mięso	Ryby solone, suszone i wędzone	Ryby mrożone	Razem	Filety i mięso	Ryby mrożone	Przetwory i konserwy	Ryby świeże lub chłodzone
2003 I-XII	109,80	42,04	26,22	7,14	10,44	248,17	116,28	64,37	24,13	21,06
2004 I-XII	126,89	47,38	30,64	11,72	10,01	284,09	130,15	71,90	31,15	25,85
2004 XII	10,69	3,86	2,29	2,45	0,87	33,86	16,57	6,48	3,44	4,20
2005 I	9,02	4,06	2,52	1,02	0,50	24,79	10,25	7,70	2,41	1,94
II	12,67	4,90	2,78	1,58	1,07	27,48	12,07	7,42	2,45	3,15
III	15,78	4,57	3,43	1,93	2,01	24,99	11,03	5,96	2,49	2,99
IV	15,60	3,86	3,34	1,60	1,69	18,22	6,36	4,56	2,16	2,20
V	12,01	3,92	3,03	1,32	0,87	21,31	7,15	7,24	1,82	1,99
VI	10,87	3,81	2,79	1,51	1,24	21,70	9,25	5,61	1,60	2,39
VII	10,68	4,02	2,30	1,86	0,95	21,19	7,43	5,29	2,75	2,97
VIII	11,84	4,73	1,66	1,49	1,10	25,28	11,21	4,90	3,30	3,04
IX	12,58	5,28	2,23	1,88	1,14	26,04	10,64	6,12	2,32	3,90
X	14,96	5,75	3,22	2,24	0,92	30,29	13,27	6,59	2,89	4,23
XI	16,18	6,14	3,32	2,79	1,03	38,21	18,95	6,77	4,13	5,20
XII	14,76	6,44	1,95	3,00	0,73	35,99	18,23	5,70	3,38	5,83
Wskaźnik zmian (%)										
XII 2005 XII 2004	138,1	166,8	85,2	122,4	83,9	106,3	110,0	88,0	98,3	138,8
I-XII 2005 I-XII 2004	123,7	121,3	106,3	189,6	132,4	111,1	104,4	102,7	101,8	154,1

^a bez eksportu z burt statków

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB na podstawie wstępnych danych MRiRW i MF.

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia		Mrożona makreła			Filety z mintaja		Filety z morszczuka	Łosoś świeży	Konserwy z tuńczyka
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	USA	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2004 XII	4,18	4,80	3,25	3,91	3,89	5,86	5,74	6,18	12,47	5,20
2005 I	4,86	4,60	3,65	3,85	3,90	5,97	6,57	6,06	12,35	4,96
II	4,64	4,83	4,13	3,97	3,68	5,89	6,70	6,04	14,42	5,55
III	5,02	4,90	4,21	3,60	3,30	6,05	5,47	5,95	12,73	5,02
IV	5,14	-	4,25	3,88	3,78	6,37	6,45	6,34	13,17	6,15
V	4,08	5,34	4,26	3,76	3,71	6,12	6,56	6,41	13,89	6,28
VI	4,58	5,37	4,16	3,61	3,36	6,46	8,17	6,76	14,49	5,48
VII	4,69	5,39	4,33	3,54	-	6,38	11,25	6,64	10,00	7,36
VIII	4,22	5,31	4,36	3,57	4,36	6,38	7,81	7,07	12,67	8,26
IX	4,07	5,00	3,94	4,55	4,59	6,27	8,30	7,08	13,83	7,68
X	4,23	4,83	3,89	4,58	6,76	6,04	6,25	7,20	13,72	8,04
XI	4,70	4,55	4,77	5,04	4,67	5,92	8,35	7,29	13,94	7,92
XII	4,54	4,29	4,94	4,84	5,30	6,07	7,99	7,74	14,59	8,37
Wskaźnik zmian (%)										
XII 2005 XII 2004	108,6	89,4	152,0	123,8	136,2	103,6	139,2	125,2	117,0	161,0

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB na podstawie wstępnych danych MRiRW i MF.

Tab. 5. Ceny ryb eksportie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi	Filety z dorsza			Łosoś wędzony	Pstrąg wędzony	Krewetki przetworzone	Filety z flądry
	Niemcy	W. Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Dania
2004 XII	7,90	17,83	17,79	17,72	46,11	30,65	41,52	11,69
2005 I	7,44	18,27	18,06	19,00	35,22	31,22	38,39	11,31
II	7,08	18,09	17,13	17,93	32,38	30,64	41,20	10,81
III	7,26	18,32	15,42	16,84	32,81	31,20	42,91	10,79
IV	8,05	18,66	15,17	18,47	34,07	32,28	58,72	11,25
V	8,02	19,57	17,99	18,30	34,87	31,72	53,17	11,14
VI	7,93	19,63	14,68	17,46	35,11	30,40	50,94	10,70
VII	8,00	18,75	17,74	17,07	36,06	33,23	49,23	10,50
VIII	7,93	19,37	17,65	17,30	38,41	30,86	44,74	10,12
IX	7,53	17,70	18,42	18,87	36,11	30,83	38,93	10,03
X	7,48	16,63	17,50	18,02	34,22	31,62	34,74	9,88
XI	7,53	18,21	16,81	18,44	35,50	32,57	40,40	10,25
XII	7,28	17,16	24,08	18,93	34,38	31,94	35,66	9,62
Wskaźnik zmian (%)								
XII 2005 XII 2004	92,2	96,2	135,4	106,8	74,6	104,2	85,9	82,3

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB na podstawie wstępnych danych MRiRW i MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2004 I-XII	8,85	-	8,18	55%	8,65	66%	7,77	60%	5,96	76%	7,29	76%
2005 I-XII	8,43	-	8,01	53%	8,89	68%	7,83	59%	5,87	70%	7,39	70%
2005 I	8,57	-	7,84	52%	8,76	67%	7,90	60%	5,69	69%	7,33	71%
II	8,59	-	8,14	54%	8,76	67%	7,84	59%	5,67	69%	7,37	71%
III	8,59	-	8,11	54%	8,78	67%	7,86	60%	5,70	69%	7,37	71%
IV	8,37	-	8,07	54%	8,71	67%	7,76	59%	5,83	70%	7,19	69%
V	8,20	-	7,97	53%	8,69	67%	7,80	59%	5,89	70%	7,31	69%
VI	8,39	-	7,97	53%	8,69	67%	7,78	59%	5,93	70%	7,35	70%
VII	8,52	-	7,82	52%	8,69	67%	7,79	59%	5,89	70%	7,34	69%
VIII	8,76	-	7,71	51%	8,91	68%	7,85	59%	5,92	70%	7,40	70%
IX	8,74	-	7,92	52%	9,07	69%	7,91	60%	6,00	71%	7,45	70%
X	8,49	-	8,09	53%	9,18	70%	7,90	60%	6,05	71%	7,49	70%
XI	8,38	-	8,14	53%	9,26	71%	7,87	60%	6,02	71%	7,48	70%
XII	7,55	-	8,34	53%	9,12	70%	7,64	60%	5,83	71%	7,54	70%
Wskaźnik zmian (%)												
XII 2005 XII 2005	88,1	x	106,9	x	101,8	x	96,6	x	104,5	x	103,1	x
I-XII 2005 I-XII 2004	95,3	x	97,9	x	102,8	x	100,8	x	98,5	x	101,4	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny pierwszej sprzedaży ryb na Aukcji Rybnej w Ustce (zł/kg)

Miesiące	Dorsz (4)	Dorsz (5)	Flądra (25-27 cm)	Flądra (>27 cm)	Wątroba dorszowa	Łosoś bałtycki (4-6 kg)	Łosoś bałtycki (6-7 kg)	Śledź D	Śledź S
2004 XI	6,59	6,20	-	-	5,86	9,71	10,00	-	-
XII	6,84	6,52	1,62	1,84	6,20	9,12	10,10	-	-
2005 I	6,76	6,37	1,53	1,88	6,80	-	-	-	-
II	6,23	6,09	1,30	1,33	7,36	-	-	1,45	1,15
III	6,43	6,25	1,03	1,11	8,05	10,50	-	-	-
IV	6,18	6,12	-	1,20	8,20	9,65	9,30	-	-
XI	6,34	6,13	1,53	1,78	9,73	-	-	-	-
XII	6,43	6,26	1,70	1,91	10,28	-	-	-	-
2006 I	6,02	5,81	1,60	1,80	10,35	-	-	-	-

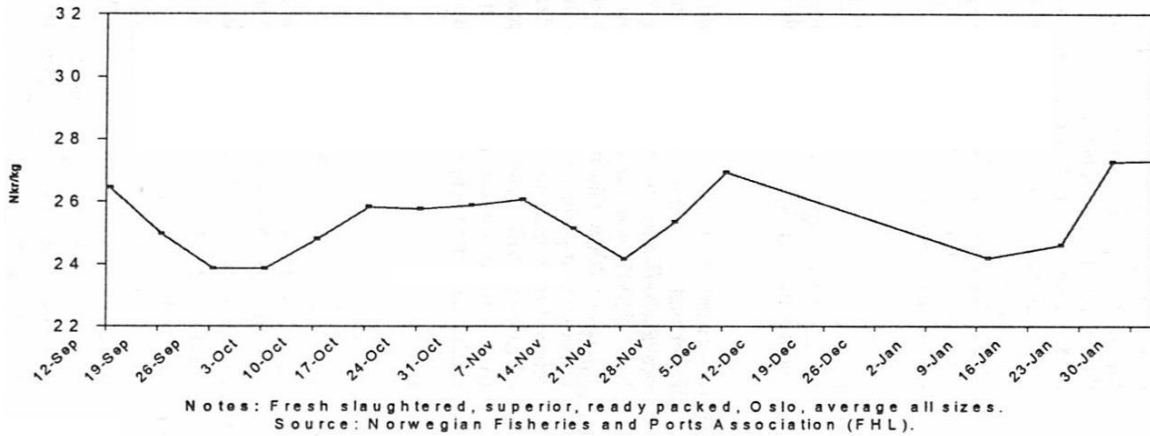
Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych Aukcji.

Tab. 8. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

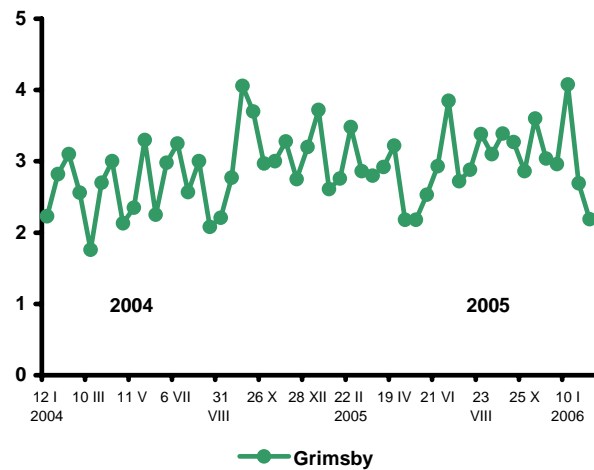
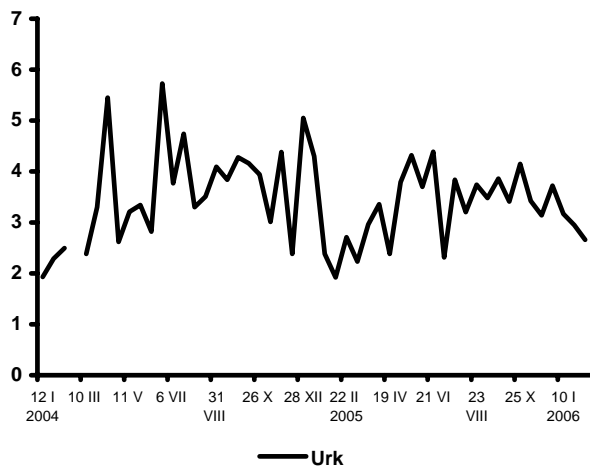
Miesiące	Filety		Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Dorsz patroszony	Karp świeży
	morszczuk	mintaj	łosoś	szprot	makrela	śledź w sosie pom.	szprot w sosie pom.	tuńczyk w sosie wł.			
2004I-XII	13,05	13,04	56,20	6,34	11,12	12,15	11,16	18,86	9,56	10,84	11,64
2005I-XII	13,06	13,19	56,93	6,74	12,29	12,99	12,08	19,85	10,54	11,47	11,54
2005I	13,14	13,24	56,60	6,62	11,96	12,48	11,45	19,41	10,26	11,21	11,48
II	13,12	13,18	56,80	6,66	12,03	12,52	11,55	19,59	10,37	11,32	11,48
III	13,05	13,20	56,60	6,69	12,02	12,64	11,70	19,59	10,41	11,32	11,48
IV	13,05	13,18	56,50	6,68	12,13	12,84	11,95	19,76	10,44	11,38	11,58
V	12,99	13,16	56,60	6,69	12,16	12,93	12,05	19,82	10,53	11,37	-
VI	12,99	13,18	57,00	6,70	12,17	13,00	12,10	19,88	10,54	11,48	-
VII	12,99	13,14	57,10	6,70	12,22	13,06	12,15	19,94	10,57	11,53	-
VIII	13,03	13,22	57,10	6,73	12,20	13,13	12,25	19,94	10,60	11,53	-
IX	13,04	13,19	57,20	6,78	12,29	13,22	12,30	20,00	10,64	11,55	-
X	13,09	13,24	57,30	6,84	12,50	13,29	12,40	20,06	10,68	11,61	11,85
XI	13,11	13,19	57,10	6,88	12,74	13,39	12,50	20,12	10,73	11,63	11,79
XII	13,14	13,12	57,20	6,92	13,08	13,35	12,55	20,06	10,72	11,65	11,15
Wskaźnik zmian (%)											
XII 2005 XII 2005	99,8	99,2	100,7	105,0	110,0	107,0	110,1	103,7	106,7	104,5	96,4
I-XII 2005 I-XII 2004	100,1	101,2	101,3	106,3	110,5	106,9	108,2	105,2	110,3	105,8	99,1

Źródło: Dane GUS.

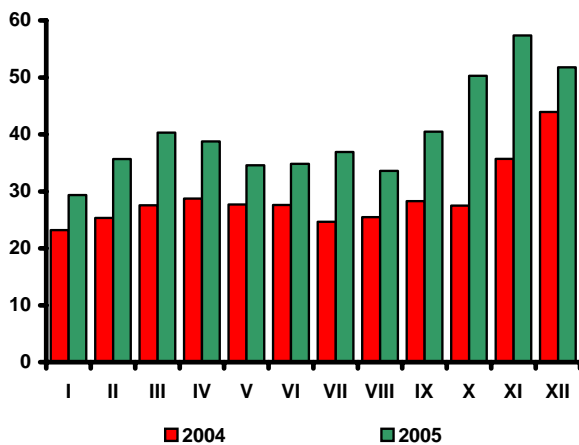
Rys. 1. Ceny zbytu świeżych łososi w Norwegii (NOK/kg)

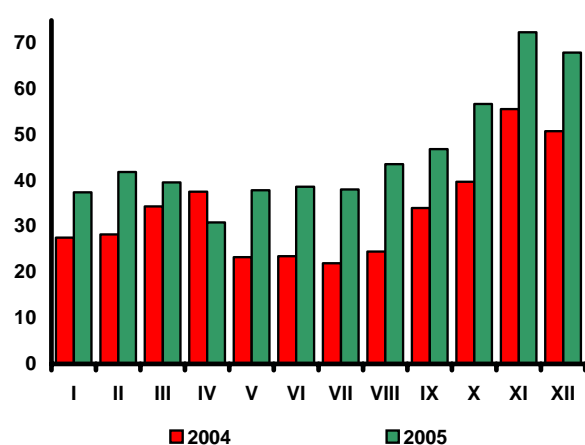
Rys. 2. Ceny dorszy w portach w Holandii i Wielkiej Brytanii (EUR/kg)

Rys. 3. Eksport ryb i produktów rybnych (mln EUR)

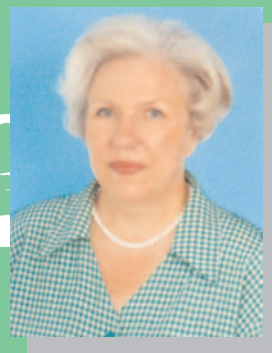
Rys. 4. Import ryb i produktów rybnych (mln EUR)

Źródło: Rys. 1 i 2 – Worldfish Report, Rys. 3 i 4 – dane CIHZ, MRiRW oraz MF.

Rynek żywnościowy

Krystyna Świetlik

W styczniu 2006 r. średnie ceny żywności były o 0,4% wyższe niż w grudniu 2005 r. i 0,8% niższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. W styczniu 2006 r. mniej niż rok wcześniej konsumenci płacili za odzież i obuwie (o 6,2%), więcej – za wszystkie pozostałe grupy towarów i usług. Najbardziej wzrosły ceny usług związanych z mieszkaniem (o 3,1%) i transportem (o 2,2%) oraz ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 2,8%). W styczniu 2006 r., w stosunku do grudnia 2005 r., potaniały artykuły z grupy: odzież i obuwie (o 1,8%) oraz usługi transportowe (o 1,7%), istotnie podrożały natomiast usługi związane z użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii (o 1,5%).

Ze względu na dokonywaną przez GUS w styczniu każdego roku zmianę systemu wag, brak jest w chwili obecnej szczegółowych informacji o zmianach cen poszczególnych grup żywności, a prezentowane powyżej dane mają charakter wstępny. Wagi w koszyku CPI (Consumer Price Index) uzależnione są od struktury wydatków gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych (bez spożycia naturalnego) z roku poprzedzającego rok badany, na podstawie badania budżetów gospodarstw domowych. W 2005 r. ceny żywności i napojów bezalkoholowych stanowiły 26,9% koszyka cen towarów i usług konsumpcyjnych, tj. tyle samo, ile w 2004 r. W skład żywności i napojów bezalkoholowych wchodzi 10 agregatów cen. W 2005 r. udział żywności w CPI wyniósł 24,9%, a napojów bezalkoholowych 2,1%. Grupami o najwyższych wagach były: mięso i przetwory (7,5%), pieczywo i produkty zbożowe (4,7%), mleko, sery, jaja (3,8%) oraz warzywa i owoce (łącznie 3,7%). Udziały pozostałych grup żywności były dużo mniejsze (cukier 1,9%, tłuszcze 1,6%, ryby 0,8% i pozostałe artykuły żywnościowe 0,9%).

W styczniu 2006 r., w porównaniu ze styczniem 2005 r., przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosły nominalnie o 3,6%, a realnie o 2,9%. Siła nabywcza emerytur i rent pracowniczych zwiększyła się o 2,3%, a emerytur i rent rolników indywidualnych – o 0,3%. Żywność potaniała względem dochodów z pracy najmniejszej i świadczeń społecznych. Wskazuje to na możliwość ożywienia popytu na rynku żywnościowym.

Potwierdzają to dane o produkcji przemysłu spożywczego i handlu detalicznym żywnością. W styczniu 2006 r., w porównaniu ze styczniem 2005 r., wzrost produkcji sprzedanej przemysłu wytwarzającego artykuły spożywcze i napoje wyniósł 8,2%. Zwiększyły się: produkcja przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych o 33,3%, produkcja, przetwórstwo i konserwowanie mięsa i wyrobów z mięsa o 15,7%, produkcja wyrobów mleczarskich o 13%, przetwórstwo owoców i warzyw o 11,7%, a produkcja pozostałych wyrobów spożywczych o 17,9%. Zmalała jedynie produkcja napojów (o 27,7%). Znacząco wzrósł wolumen produkcji mięsa wieprzowego (o 18,9%) i drobiowego (o 19,7%), wędlin (o 9,4%) oraz tłuszczów zwierzęcych tkankowych (o 18%). Ryb morskich mrożonych wyprodukowano w styczniu 2006 r. o 13,5%, a filetów z ryb o 50,9% więcej niż w analogicznym okresie przed rokiem. Wzrosła produkcja artykułów mleczarskich, w tym zwłaszcza śmietany (o 12,1%), serów dojrzewających (o 17,9%) i twarogów (o 8,8%). Wzrostowi produkcji masła (o 7,6%) towarzyszył spadek produkcji margaryn i mieszanek do smarowania pieczywa (o 10,3%), a wzrostowi produkcji mąki pszennej (o 11,3%) – spadek produkcji mąki żytniej (o 7,4%). Ograniczono produkcję soków z owoców i warzyw oraz marynat warzywnych, wyrobów cukierniczych i kasz.

Wysoki wzrost sprzedaży odnotowały przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych. W styczniu 2006 r. sprzedaż detaliczna zrealizowana przez przedsiębiorstwa (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) była o 8,9% wyższa niż w styczniu 2005 r., wobec wzrostu o 5,6% odpowiednio przed rokiem.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu 2005 roku

Wyszczególnienie	XII 2005		I-XII 2005
	XI 2005=100	XII 2004=100	I-XII 2004=100
OGÓŁEM	99,8	100,7	102,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,0	98,7	102,1
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,0	102,8	102,7
Odzież i obuwie	99,9	93,8	94,6
Mieszkanie	100,1	102,8	103,3
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,1	103,4	103,7
w tym nośniki energii	100,2	104,5	103,8
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,0	100,3	101,3
Zdrowie	100,1	102,8	102,6
Transport	97,5	102,3	104,9
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	95,0	106,4	110,8
Łączność	99,9	99,4	99,8
Rekreacja i kultura	100,1	99,9	100,6
Edukacja	100,0	101,6	103,2
Restauracje i hotele	100,1	101,8	103,4
Inne towary i usługi	100,0	100,2	100,7

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w grudniu 2005 roku

Wyszczególnienie	XII 2005		I-XII 2005
	XI 2005=100	XII 2004=100	I-XII 2004 =100
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,0	98,7	102,1
Żywność	100,0	98,5	102,2
Pieczywo i produkty zbożowe	100,0	99,2	101,0
Pieczywo	100,1	99,4	100,4
Makarony	99,9	99,8	101,6
Ryż	99,9	91,2	104,5
Mięso i przetwory	98,8	94,2	102,6
Mięso wieprzowe	98,1	91,6	100,7
Mięso wołowe	100,0	104,1	116,5
Drób	96,7	84,5	99,2
Przetwory mięsne i wędliny	99,4	97,2	103,1
Ryby	100,0	102,3	103,0
Mleko, sery i jaja	100,1	99,9	101,3
Artykuły mleczarskie	100,0	99,6	103,2
Mleko	100,0	102,1	104,2
Sery twarogowe	99,8	98,5	102,3
Sery dojrzewające i topione	100,0	97,9	103,4
Jaja	101,1	101,1	90,9
Oleje i pozostałe tłuszcze	99,5	95,7	102,2
Masło	99,6	95,6	103,1
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	98,7	84,0	110,1
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	99,3	99,2	100,5
Oleje roślinne	99,8	97,2	98,8
Owoce	99,4	105,6	102,7
Jablka	100,7	116,6	101,7
Owoce cytrusowe	97,9	99,6	93,8
Banany	97,1	109,2	138,1
Warzywa	104,9	107,7	104,2
Ziemniaki	104,5	150,9	117,2
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby	99,6	96,1	102,3
Cukier	99,0	88,1	100,3
Napoje bezalkoholowe	99,8	100,7	101,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje	2004	100,5	100,3	100,8	102,1	100,6	102,7	99,2	98,4	100,4	101,1	100,8	100,6
	2005	99,8	99,7	100,2	100,5	100,9	98,8	98,3	99,4	100,6	100,9	99,7	100,0
Pieczywo i produkty	2004	100,8	101,0	100,8	100,7	100,6	100,6	100,6	100,3	100,3	100,1	100,0	99,8
	2005	100,1	100,1	99,8	99,9	99,8	99,9	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0
Mięso	2004	100,0	99,9	101,0	102,0	101,5	105,8	105,2	98,5	100,0	100,8	100,1	99,9
	2005	98,8	98,7	99,7	99,9	100,3	99,8	99,8	100,8	100,1	98,8	98,4	98,8
Ryby	2004	100,1	99,9	99,9	100,1	100,2	100,4	100,3	100,3	100,2	100,4	100,4	100,4
	2005	100,2	100,2	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,3	100,5	100,1	100,0
Mleko, sery, jaja	2004	100,4	100,4	100,3	100,0	100,2	100,5	100,5	100,6	100,5	100,7	100,5	100,6
	2005	100,5	100,3	99,9	99,7	99,7	99,5	99,6	99,9	100,5	100,1	100,0	100,1
Tłuszcze	2004	100,4	100,4	100,1	99,6	100,7	103,6	102,1	100,6	100,6	100,9	100,7	100,3
	2005	100,6	99,5	99,4	99,5	99,3	99,6	99,8	99,8	99,8	99,8	99,7	99,5
Owoce	2004	99,1	99,2	102,3	104,1	109,6	100,5	88,4	90,0	93,8	109,5	103,2	103,1
	2005	100,5	99,7	102,2	107,0	107,8	81,9	105,0	103,1	99,7	106,0	96,0	99,4
Warzywa	2004	103,4	100,5	101,9	103,6	94,4	107,2	77,1	86,7	107,6	104,7	107,7	107,3
	2005	100,9	101,3	104,3	102,9	106,0	98,9	80,6	88,1	106,9	112,8	104,1	104,9
Cukier i wyroby	2004	99,7	101,9	101,0	115,9	101,4	102,3	101,3	100,7	99,9	99,8	99,9	99,6
	2005	99,5	99,0	98,7	99,7	100,2	99,5	99,9	99,8	100,3	100,2	99,8	99,6
Cukier	2004	98,6	105,2	102,2	148,5	102,4	104,3	102,2	100,9	99,1	99,0	99,4	98,8
	2005	98,4	97,2	96,3	98,9	100,0	98,6	99,5	99,2	100,6	100,4	99,5	99,0
II. Towary i usługi	2004	100,4	100,1	100,3	100,8	101,0	100,9	99,9	99,6	100,3	100,6	100,3	100,1
	2005	100,1	99,9	100,1	100,4	100,3	99,8	99,8	99,9	100,4	100,4	99,8	99,8
III. Średnia płaca ^a	2004	87,4	102,2	102,1	100,0	97,0	102,2	101,0	99,4	101,1	97,8	105,0	109,7
	2005	86,8	101,1	102,9	99,6	98,1	103,7	99,8	99,0	100,1	102,2	105,5	104,2

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje	2004	102,2	102,7	103,3	104,7	105,2	108,1	109,1	109,3	108,1	107,7	107,7	107,8
	2005	106,7	105,9	105,3	103,7	104,3	100,4	99,2	100,5	101,0	100,8	99,5	98,7
Pieczywo i produkty	2004	102,6	103,8	104,7	105,5	106,0	105,3	105,6	105,7	106,1	106,1	106,2	105,8
	2005	105,0	104,0	103,0	102,2	101,4	100,7	100,0	99,6	99,3	99,2	99,1	99,2
Mięso	2004	99,3	100,6	102,4	105,4	106,5	112,1	116,3	114,2	113,2	114,5	115,1	115,6
	2005	114,0	112,6	111,1	108,9	107,5	101,6	96,5	98,7	98,8	96,9	95,2	94,2
Ryby	2004	98,8	99,0	99,2	99,5	99,7	100,3	100,7	101,1	101,4	101,8	102,3	102,8
	2005	102,9	103,1	103,3	103,5	103,4	103,1	102,9	102,9	103,0	103,0	102,7	102,3
Mleko, sery, jaja	2004	106,5	106,5	106,5	106,0	105,7	106,0	106,6	107,1	106,2	102,3	101,5	101,4
	2005	101,6	101,9	101,9	102,0	102,2	102,0	101,4	101,0	101,1	100,7	100,2	99,9
Tłuszcze	2004	107,4	108,0	108,3	108,0	108,8	112,7	115,1	115,1	113,7	111,5	110,7	110,4
	2005	109,5	108,5	107,7	107,6	106,1	102,2	100,0	99,2	98,4	97,4	96,5	95,7
Owoce	2004	110,1	108,8	109,8	107,7	103,8	108,5	97,3	96,5	95,6	99,4	100,1	100,2
	2005	99,6	100,1	99,8	102,3	103,3	82,2	93,5	105,9	116,7	119,0	111,5	105,6
Warzywa	2004	101,1	99,5	97,1	93,3	94,2	102,9	101,3	108,8	98,1	94,9	95,1	96,7
	2005	94,3	94,3	96,3	96,5	109,5	103,4	106,2	111,0	113,4	117,3	110,7	107,7
Cukier i wyroby	2004	98,6	100,3	101,2	117,4	119,0	121,8	123,2	124,2	124,2	124,3	124,5	124,8
	2005	124,2	120,6	117,9	101,6	100,4	97,6	96,3	95,4	95,8	96,1	96,0	96,1
Cukier	2004	92,4	97,3	99,7	148,6	152,6	159,5	162,7	165,0	164,5	164,5	165,0	167,1
	2005	166,8	154,1	145,1	96,6	94,4	89,3	86,9	85,4	86,7	87,9	88,0	88,1
II. Towary i usługi	2004	101,6	101,6	101,7	102,2	103,4	104,4	104,6	104,6	104,4	104,5	104,5	104,4
	2005	103,7	103,6	103,4	103,0	102,5	101,4	101,3	101,6	101,8	101,6	101,0	100,7
III. Średnia płaca ^a	2004	103,5	106,3	107,0	104,6	104,4	104,5	103,6	105,1	103,7	102,4	102,7	103,2
	2005	102,6	101,4	102,2	101,8	103,0	104,5	103,2	102,8	101,8	106,4	106,9	101,5

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

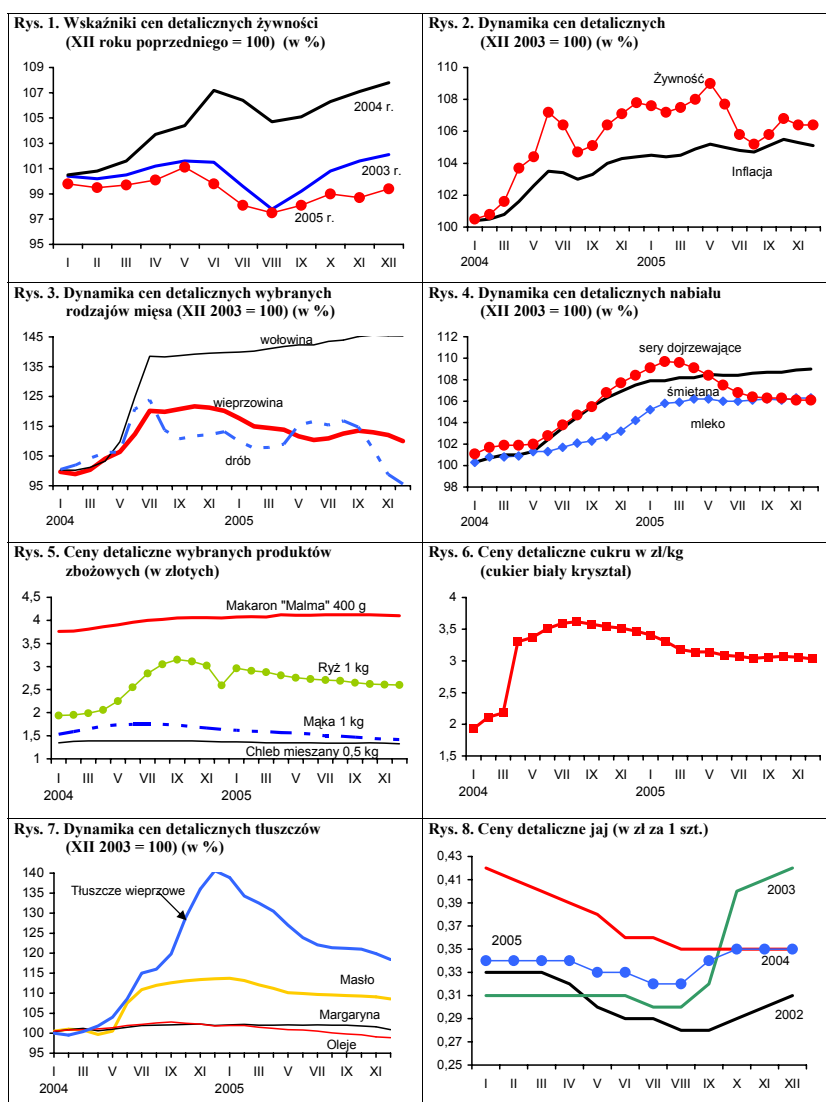
Wyszczególnienie a – 2004 r. b – 2005 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		W złotych											
Ryż – 1 kg	a	1,94	1,95	1,99	2,06	2,25	2,55	2,85	3,05	3,15	3,11	3,02	2,59
	b	2,96	2,91	2,88	2,81	2,76	2,73	2,71	2,69	2,65	2,62	2,61	2,60
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,35	1,38	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,38	1,37
	b	1,37	1,36	1,35	1,35	1,35	1,35	1,34	1,34	1,34	1,34	1,34	1,33
Makaron jajeczny „Malma” – 400 g	a	3,76	3,77	3,81	3,86	3,90	3,96	4,00	4,02	4,05	4,06	4,06	4,05
	b	4,07	4,08	4,07	4,12	4,11	4,11	4,12	4,12	4,12	4,12	4,11	4,10
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,53	1,59	1,65	1,71	1,74	1,75	1,75	1,75	1,73	1,70	1,67	1,64
	b	1,62	1,60	1,59	1,57	1,56	1,54	1,50	1,49	1,47	1,45	1,43	1,42
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	11,11	11,11	11,25	11,50	12,28	14,04	15,42	15,50	15,52	15,63	15,77	15,84
	b	15,86	15,86	15,98	16,08	16,18	16,24	16,41	16,50	16,67	16,74	16,65	16,72
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	14,72	14,74	14,88	15,21	16,18	18,42	20,51	20,42	20,49	20,50	20,51	20,46
	b	20,50	20,56	20,64	20,79	20,79	20,80	20,99	21,06	21,25	21,25	21,23	21,17
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	12,28	12,16	12,47	13,25	13,64	14,46	15,52	15,36	15,36	15,34	15,14	14,78
	b	14,42	13,87	13,75	13,65	13,31	13,07	13,16	13,49	13,67	13,56	13,44	13,07
Kurczę patroszone – 1 kg	a	4,98	5,20	5,37	5,53	5,59	6,80	6,72	5,77	5,51	5,57	5,62	5,70
	b	5,45	5,32	5,42	5,58	6,18	6,30	6,19	6,33	6,07	5,34	4,76	4,63
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	18,54	18,47	18,57	18,91	19,11	19,79	20,85	20,73	20,75	20,87	20,75	20,60
	b	20,47	20,21	20,10	20,00	19,84	19,80	19,74	19,88	19,95	19,84	19,80	19,67
Kielbasa „Zwyczajna” – 1kg	a	8,15	8,11	8,21	8,40	8,47	8,81	9,38	9,37	9,41	9,53	9,51	9,45
	b	9,43	9,25	9,21	9,15	9,02	8,98	8,95	9,03	9,08	9,11	9,08	9,00
Dorsz odgłowiony – 1 kg	a	10,58	10,65	10,67	10,71	10,80	10,87	10,85	10,86	10,91	10,98	11,05	11,15
	b	11,21	11,32	11,32	11,38	11,37	11,48	11,53	11,53	11,55	11,61	11,63	11,65
Mleko 3,0 – 3,5% tł. sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,36	2,37	2,37	2,37	2,38	2,38	2,38	2,39	2,39	2,40	2,40	2,42
	b	2,45	2,46	2,46	2,47	2,47	2,46	2,46	2,46	2,46	2,44	2,45	2,45
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,04	1,03	1,02	1,02	1,02	1,02	1,01	1,00	1,01	1,02	1,02	1,02
	b	1,02	1,01	1,00	1,00	0,99	0,99	0,98	0,97	0,95	0,95	0,95	0,94
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	8,87	8,88	8,92	8,90	8,91	8,97	9,02	9,06	9,11	9,17	9,23	9,28
	b	9,33	9,39	9,41	9,41	9,42	9,41	9,41	9,42	9,42	9,42	9,42	9,41
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	15,57	15,69	15,62	15,51	15,47	15,66	15,89	16,02	16,25	16,58	16,86	17,08
	b	17,15	17,22	17,10	16,83	16,49	16,24	16,04	15,91	15,88	15,89	15,90	15,88
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	3,89	3,89	3,90	3,91	3,93	3,98	4,02	4,09	4,14	4,20	4,18	4,25
	b	4,26	4,17	4,19	4,22	4,21	4,23	4,26	4,35	4,38	4,40	4,39	4,40
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,42	0,41	0,40	0,39	0,38	0,36	0,36	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
	b	0,34	0,34	0,34	0,34	0,33	0,33	0,32	0,32	0,34	0,35	0,35	0,35
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	2,81	2,82	2,81	2,76	2,79	3,07	3,18	3,22	3,24	3,26	3,26	3,26
	b	3,27	3,23	3,19	3,16	3,14	3,14	3,12	3,12	3,12	3,12	3,11	3,10
Margaryna „Palma” w kostkach – 250 g	a	1,24	1,25	1,25	1,25	1,26	1,26	1,27	1,27	1,27	1,27	1,27	1,26
	b	1,26	1,26	1,25	1,25	1,24	1,24	1,24	1,23	1,23	1,22	1,22	1,22
Olej rzepakowy – 1l	a	4,71	4,72	4,74	4,72	4,75	4,79	4,81	4,83	4,84	4,83	4,81	4,75
	b	4,76	4,78	4,76	4,74	4,74	4,74	4,73	4,72	4,70	4,67	4,63	4,64
Słonina – 1 kg	a	3,10	3,08	3,12	3,21	3,27	3,51	3,79	3,83	4,10	4,68	5,01	5,24
	b	5,06	4,74	4,63	4,53	4,39	4,24	4,09	4,06	4,06	4,03	4,00	3,92
Smalec – 250 g	a	1,07	1,06	1,07	1,07	1,08	1,10	1,13	1,14	1,18	1,31	1,44	1,53
	b	1,54	1,52	1,50	1,47	1,43	1,40	1,37	1,32	1,30	1,28	1,26	1,23
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	1,93	2,11	2,18	3,30	3,27	3,51	3,59	3,62	3,58	3,54	3,52	3,47
	b	3,41	3,31	3,18	3,14	3,14	3,09	3,07	3,04	3,06	3,07	3,06	3,03
Jabłka – 1 kg	a	1,85	1,85	1,86	1,91	2,16	2,54	3,22	2,74	2,06	1,82	1,78	1,79
	b	1,79	1,79	1,82	1,97	2,13	2,26	2,35	2,36	2,15	2,09	2,08	2,10

Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw mierzona możliwością kupna za nie wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie	2004		2005	
	XII	I-XII	XII	I-XII
Ryż – kg	910	942	1 073	918
Chleb pszenno-żytni – 0,5 kg	2 006	1 767	2 097	1 864
Mąka pszenna „Poznańska” – kg	1 676	1 452	1 964	1 655
Makaron „Malma” – 400 g	679	619	680	614
Mięso wołowe z kością (rostbef) – kg	173	177	167	154
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) - kg	186	172	213	186
Szynka wieprzowa gotowana – kg	133	123	142	126
Kielbasa „Zwyczajna” – kg	291	274	310	276
Kurczę patroszone świeże – kg	482	428	602	447
Dorsz odgłówniony – kg	246	225	239	219
Mleko 3,0-3,5% tłuszczu, w opakowaniu kartonowym – l	1 136	1 025	1 138	1 023
Ser twarogowy półtłusty – kg	296	270	296	267
Ser dojrzewający „Gouda” – kg	161	152	176	154
Jaja kurze świeże – szt	7 852	6 591	7 969	7 400
Masło świeże „Extra” 82,5% tłuszczu – 200 g	843	802	900	799
Margaryna „Palma” – 250 g	2 181	1 935	2 286	2 029
Olej rzepakowy – l	579	510	601	533
Słonina – kg	524	637	712	584
Smalec 250 g	1 796	2 067	2 268	1 810
Ziemiaki – kg	4 658	3 810	3 134	3 340
Jabłka – kg	1 535	1 145	1 328	1 215
Cukier biały kryształ – kg	792	777	911	830

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Źródło: Dane GUS.

Rynek środków produkcji dla rolnictwa

Aldon Zalewski

Średni wzrost cen środków produkcji w 2005 r. wyniósł 2,0%, przy dużym zróżnicowaniu poszczególnych środków produkcji. Średnioroczny wskaźnik „nożyc cen” obniżył się w stosunku do poprzedniego roku i wyniósł 99%.

Zużycie nawozów mineralnych pod zbiory 2005 r. wyniosło 102,4 kg NPK na 1 ha użytków rolnych i było o 3,1 kg wyższe niż w roku poprzednim. Wzrost nawożenia nastąpił zarówno w sektorze prywatnym (o 2,5 kg), jak i publicznym (o 9,7 kg), przy dużym regionalnym zróżnicowaniu poziomu nawożenia (od 66,1 kg NPK/ha w woj. podkarpackim do 141,8 kg/ha w woj. opolskim).

Zużycie nawozów powyżej 100 kg NPK/ha osiągnięto w 8 województwach. Relacje N: P: K pozostały na poziomie roku poprzedniego. W 2005 r. poziom nawożenia wapnem obniżył się do 91,5 kg CaO/ha i był niższy od poziomu nawożenia mineralnego o 10,9 kg. Niski poziom wapnowania gleb, przy niezrównoważonym nawożeniu azotem, pogarsza strukturę i żyzność gleb, wpływa na wzrost ich kwasowości, co w konsekwencji obniża urodzajność gleb.

W 2005 r. nastąpił wzrost cen nawozów mineralnych o 1,5% w porównaniu z poprzednim rokiem. Zmiany cen poszczególnych nawozów były zróżnicowane. Nawozy azotowe potaniały o 1,3%, sól potasowa podrożała o 6,4%, a superfosfat potrójny granulowany o 5,2%. Staniały także nawozy wapniowe (o 3,1%). Przy spadku cen zbóż pogorszyły się relacje cen pomiędzy nawozami i zbożami. W 2004 r. na zakup 1 kg NPK należało wydatkować równowartość 3,6 kg pszenicy, a w 2005 r. średnio 5,6 kg pszenicy. Najtańszym nawozem była sól potasowa (równowartość 3,9 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat granulowany 20% (ok. 7,5 kg pszenicy). Pogorszyły się także relacje cen nawozów mineralnych do żyta (7,4 kg żyta) oraz do ziemniaków (7,6 kg ziemniaków za 1 kg NPK).

Podaż środków ochrony roślin w 2005 r. wyniosła 9000 ton w przeliczeniu na substancję aktywną i była o 3% większa niż w roku poprzednim. W przeliczeniu na 1 ha gruntów ornych i sadów zużycie pestycydów wyniosło 0,70 substancji aktywnej. Średnie ceny środków ochrony roślin w 2005 r. były o 0,5% niższe niż w 2004 r. Środki ochrony roślin potaniały we wszystkich grupach. Zabiegi ochrony roślin w 2005 r., przeprowadzono na 19887 tys. ha powierzchni chronionej. Skala zabiegów w poszczególnych uprawach była zróżnicowana. Zwiększenie ilości wykonywanych zabiegów odnotowano w ochronie zbóż i rzepaku. Uwzględniając przewidywane zagrożenia chorobami i szkodnikami roślin uprawnych oraz stabilność cen środków ochrony roślin w 2006 r. przewiduje się podobny poziom zużycia jak w roku ubiegłym.

W 2005 r. wzrosło zużycie paliw gazowych, a zmniejszyło się zużycie paliw stałych i energii elektrycznej. Zużycie paliw stałych w ciągu roku zmniejszyło się o 1,3%, w tym węgla o 2,3% oraz energii elektrycz-

nej o 2,3%. Udział paliw stałych jest wciąż wysoki i stanowi 31% wartości opałowej ogółu zużytych nośników energii. Zużycie paliw gazowych w rolnictwie wzrasta, ale jego udział w ogółu nakładów energii w rolnictwie polskim jest niski i wynosi 2,9%. Najbardziej zdrożał olej opałowy (o 24%) oraz gaz ziemny wysokometanowy (o 12,1%). Średnia cena 1 gigadżula energii zawartej w nośnikach stosowanych w rolnictwie była w 2005 r. o 10,1% wyższa niż przed rokiem. W 2006 r. należy oczekiwać dalszego spadku zużycia paliw stałych oraz energii elektrycznej. W 2006 r. rolnicy dostaną częściowy zwrot akcyzy zawartej w paliwie w wysokości 44 zł na hektar UR. Wysokość tego zwrotu będzie ustalana co roku w zależności od możliwości budżetu. Rolnicy będą otrzymywać zwrot akcyzy dwa razy w roku. Wnioski będą składane we właściwych ze względu na miejsce zamieszkania urzędach gminnych, a podstawą do wypłat będą VATowskie faktury za paliwo.

Budownictwo należało do najszybciej rozwijających się sektorów gospodarki w 2005 r. Silne przyspieszenie odnotowano zarówno w zakresie robót o charakterze inwestycyjnym (o 7,6%), jak i remontowych (o 7%). Rzeczywiste wyniki budownictwa są wyższe, ponieważ „szara strefa” szacowana przez GUS wykonuje około 1/3 działalności budowlanej i montażowej. Do ożywienia koniunktury na rynku budowlanym przyczyniły się zmiany cen materiałów budowlanych, które obniżyły się w 2005 r. o 5,1% w porównaniu do 2004 r. Na rynku materiałów i usług budowniczych wzrasta konkurencja, szczególnie ze strony małych firm, zwłaszcza działających w „szarej strefie”. Czynnikiem rozwoju rynku budowlanego jest także łatwość pozyskania kredytów bankowych.

Obserwowane w końcu 2005 r. pozytywne trendy na rynku materiałów budowlanych i budownictwa mogą wzmocnić się w 2006 r. pod wpływem zwiększonego dopływu funduszy, a zwłaszcza możliwość skorzystania ze środków unijnych na inwestycje. Prognozuje się wzrost obrotów na rynku budowlanym o ok. 10% w porównaniu do 2005 r.

W 2005 r. popyt na niektóre maszyny rolnicze wyraźnie się zmniejszył. Sprzedaż ciągników w 2005 r. zmniejszyła się o 20%. Odnotowano również spadek sprzedaży w grupie maszyn stosowanych przy produkcji ziemniaków oraz doजारek bańkowych.

Średnie ceny poszczególnych środków mechanizacji rolnictwa w ciągu 2005 r. wzrosły w stosunku do 2004 r. w sposób bardzo zróżnicowany (od 6% do 53%). Zmiany cen w okresie od grudnia 2004 r. do grudnia 2005 r. były znacznie mniejsze i wahały się od 2,6% obniżki cen dojarki z rurociągiem do 21% wzrostu cen przyczep samowytadowczych. Ceny zestawu 34 maszyn w 2005 r. były średnio o 15,6% wyższe niż przed rokiem. Zestaw 34 maszyn wyrażony w masie pszenicy w 2005 r. był droższy o 51,5%, w masie żywca wieprzowego o 24,7%, a w hektolitrach mleka tylko o 8,2% niż w 2004 roku.

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen % I 2006 I 2005	Relacje 1 kg NPK do:	
		I 2005	XII 2005	I 2006		pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Saletrzak 28%N	dt	70,48	67,48	67,62	95,9	6,42	7,08
Saletra amonowa 34%N	„	76,84	74,36	74,51	97,0	5,83	6,43
Mocznik 46%N	„	93,80	93,92	94,11	100,3	5,44	6,00
Superfosfat prosty 20%N	„	55,20	54,96	55,07	99,8	7,33	8,07
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	88,88	84,96	85,13	95,8	5,66	6,24
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	110,44	109,64	109,86	99,5	4,57	5,03
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	84,40	89,08	89,26	105,8	3,96	4,36
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	104,52	105,44	105,65	101,1	5,02	5,53
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 10%N, 20%P, 20%K	„	104,36	109,80	110,02	105,4	5,85	6,45
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	46,28	45,19	45,28	97,8	2,01	2,21

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen % I 2006 I 2005	Relacje środka do:	
		I 2005	XII 2005	I 2006		pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Zolone 350	1 l	65,48	60,41	60,53	92,4	16,10	17,75
Nurelle D 550 FC	100 ml	43,27	42,79	42,88	99,1	11,41	12,57
Karate Zeon O50 CS	100 ml	20,03	19,86	19,90	99,4	5,29	5,84
Decis 2,5 EC	250 ml	23,43	24,23	24,28	102,5	6,46	7,12
Dithane M-45	1 kg	23,50	23,16	23,21	98,8	6,18	6,81
Zaprawa nasienna "Funaben T"	0,8 kg	28,32	28,26	28,32	100,0	7,53	8,31
Bravo	1 l	43,79	42,70	42,79	97,7	11,38	12,55
Nimrod 250 EC	1 l	94,84	97,10	97,29	102,6	25,88	28,53
Roundup	1 l	23,07	22,99	23,04	99,9	6,13	6,76
Granstar	8 g	17,82	17,90	17,94	100,7	4,77	5,26
Fusilade Forte	1 l	112,64	112,20	112,42	99,8	29,91	32,97
Chwastox extra	1 l	13,98	14,20	14,23	101,8	3,79	4,17
Reglane 200 SL	1 l	79,48	77,49	77,65	97,7	20,66	22,77
Ziarno zatrute fosforem cynku, 1AB	1 kg	18,88	19,03	19,07	101,0	5,07	5,59

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen % I 2006 / I 2005	Relacje nośników do:	
		I 2005	XII 2005	I 2006		pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Węgiel kamienny	t	478,78	497,46	498,47	104,1	132,61	146,18
Koks opałowy	t	1042,31	828,01	829,67	79,6	220,72	243,30
Benzyna „Euro Super” 95	l l	3,60	3,93	3,94	109,4	1,05	1,16
Olej napędowy	l l	3,42	3,82	3,83	112,0	1,02	1,12
Olej opałowy, Ekoterm Plus	l l	1,96	2,46	2,46	125,5	0,65	0,72
Gaz propan-butan „LPG”	l l	1,90	2,20	2,20	115,8	0,59	0,65
Olej silnikowy „Sektrol” 20 W/40	l l	10,91	11,29	11,31	103,7	3,01	3,32
Olej silnikowy „Elf” SJ SAE 15W/40	l l	20,91	20,86	20,90	100,0	5,56	6,13
Smar stały (do łożysk)	0,9 kg	9,77	10,68	10,70	109,5	2,85	3,14
Płyn do chłodnic „Petrygo”	l l	9,36	10,13	10,15	108,4	2,70	2,98
Energia elektryczna	10 kWh	4,00	4,24	4,25	106,3	1,13	1,25

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen % I 2006 / I 2005	Relacje materiałów budowlanych do:	
		I 2005	XII 2005	I 2006		pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Cement	50 kg	17,76	17,58	17,21	96,9	4,58	5,05
Wapno	l t	412,88	412,55	413,38	100,1	109,97	121,23
Płyta styropianowa PS-E FS 15	l m ³	161,19	137,05	137,32	85,2	36,53	40,27
Stal płaska (płaskownik)	l t	3692,58	2902,24	2908,04	78,8	773,62	852,79
Rura stalowa ocynkowana 12	l m	11,13	10,05	10,07	90,5	2,68	2,95
Dwuteownik gruby	l t	3405,46	3154,16	3160,47	92,8	840,77	926,82
Blacha dachowa	l m ²	32,18	28,30	28,36	88,1	7,54	8,32
Tynk „Atlas”	25 kg	40,89	42,25	42,34	103,5	11,26	12,42
Cegła pełna kl. 15	l szt.	0,73	0,72	0,72	98,6	0,19	0,21
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	l szt.	778,35	730,82	732,28	94,1	194,81	214,74
Tarcica iglasta grubość 19-25 mm	l m ³	536,13	541,42	542,50	101,2	144,32	159,09
Płyta wiórowa 11-18 mm	l m ²	25,82	26,05	26,10	101,1	6,94	7,65
Okno drewniane szklane	l szt.	1172,61	1172,61	1175,00	100,2	312,58	344,57
Drzwi płytowe 2000mmx800 zewnętrzne	l szt.	921,78	978,56	980,00	106,3	260,71	287,39

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen % I 2006 I 2005	Relacje środków mech. do:	
	I 2005	XII 2005	I 2006		pszenicy dt	żyw. wiepr. dt
Kombajn zbożowy TC 54 Hydro	357645,48	376733,75	377487,21	105,5	1004,22	1107,00
Kombajn do ziemniaków	46129,38	48812,04	48909,66	106,0	130,11	143,43
Samochód Lublin	56811,96	61363,24	61485,97	108,2	163,57	180,31
Rozrzutnik obornika 1-osiowy	15051,01	16998,16	17032,16	113,2	45,31	49,95
Siewnik zbożowy 25 redlic	12013,60	12914,89	12940,72	107,7	34,43	37,95
Ciągnik „Ursus” 3512	67776,07	71711,89	71855,31	106,0	191,16	210,72
Ciągnik 90 kW	142867,24	148998,92	149296,91	104,5	397,17	437,82
Przyczepa do ciągnika samowyladowcza	19409,09	22683,99	22729,36	117,1	60,47	66,66
Kopaczka elewatorowa	9469,08	9951,72	9971,62	105,3	26,53	29,24
Agregat uprawowy do siewnika	11588,72	13037,23	13063,30	112,7	34,75	38,31
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	5144,74	5696,86	5708,25	111,0	15,19	16,74
Gleboğrafzarka	4371,42	4785,55	4795,12	109,7	12,76	14,06
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	31626,43	32880,85	32946,61	102,7	87,65	96,62
Opryskiwacz 300 l	2648,80	2674,11	2679,46	101,2	7,13	7,86
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	4026,68	4525,67	4534,72	112,6	12,06	12,71
Rozsiewacz nawozów	1481,72	1473,26	1476,21	99,6	3,93	4,33
Sadzarka 2 rzędowa	2307,66	2581,36	2185,72	94,7	5,82	6,41
Plug 3 skibowy	3056,29	3331,36	3338,02	109,2	8,88	9,79
Kultywator 14-18 zębony	1290,28	1379,47	1382,23	107,1	3,68	4,05
Dojarka 2 konwie ^a	7755,47	7943,79	7959,68	102,6	21,18	83,62
Dojarka z rurociągiem ^a	44524,17	42988,91	43084,91	97,6	114,62	452,62
Schładzarka do mleka 500 l ^a	17195,31	17665,12	17700,45	102,9	47,09	185,95

^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek usług dla rolnictwa

Albin Klementowski
Lucyna Mieszkowska

W styczniu 2006 r. utrzymał się popyt na usługi rolnicze związane z produkcją zwierzęcą. Liczba krów ocenianych wyniosła w tym miesiącu 519 tys. sztuk i w porównaniu ze styczniem 2005 r. była większa o 6,1%, a przeciętne stado ocenianych krów wzrosło do 30,4 sztuk. Nastąpił również wzrost popytu na usługi inseminacyjne bydła i trzody. W 2005 r. w porównaniu z poprzednim liczbą zabiegów inseminacyjnych krów wzrosła o 1,7%, a inseminacji loch aż o 19,3%. Najwyższe opłaty za usługi inseminacyjne pobierane są w południowych regionach rozdrobnionego rolnictwa.

Wzrosła liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw usług rolniczych. W grudniu 2005 r. było ich 21,3 tys., o 5,3% więcej niż przed rokiem. Działało przy tym 10 tys. baz usług mechanizacyjnych i 2,9 tys. placówek usług zootechnicznych oraz 8,4 tys. usług weterynaryjnych, odpowiednio o 10,9% i o 6,9% więcej niż przed rokiem oraz o 1,3% mniej, w przypadku zakładów weterynaryjnych.

W styczniu 2006 r. ceny usług dla rolnictwa wzrosły szacunkowo o 0,2% wobec miesiąca poprzedniego oraz o 1,4% wobec stycznia 2005 r., przy wskaźniku inflacji 0,7%. W tym czasie silniej wzrosły ceny usług rolniczych (o 3,2%) niż pośrednich usług dla rolnictwa (o 1,1%). Wśród usług rolniczych ceny usług związanych z produkcją zwierzęcą wzrosły o 2,7%, w tym weterynaryjnych o 2,9%, a inseminacyjnych o 2,5%. W grupie pośrednich usług dla rolnictwa najbardziej wzrosły ceny usług naprawczych (o 4,8%), a w mniejszym stopniu ceny usług budowlano-remontowych (2,3%) i ubezpieczeniowych (2,2%).

Obniżyły się równocześnie znacznie ceny usług bankowych (o 8,4%) i finansowych (o 1,3%) oraz handlowych (o 0,2%). W okresie od stycznia 2005 r. do stycznia br. przykładowo cena zabiegu sztucznego unasielenia krowy wzrosła z 45 do 46 zł, a opłata odsetek rocznych od kredytu krótkoterminowego w kwocie 10 tys. zł zmalała z 689 do 633 zł.

Relacje cen produktów rolnych do cen usług dla rolnictwa w styczniu 2006 r. w stosunku do poprzedniego miesiąca ukształtowały się korzystniej (101,2 pkt.) jednak korzystniejsze były te relacje (z wyjątkiem relacji cen produktów zwierzęcych i usług weterynaryjno-zootechnicznych w grudniu 2005 r. (105 pkt.) Niekorzystnie natomiast kształtowały się te relacje w styczniu 2006 r. w porównaniu ze styczniem 2005 r., obniżając się do 91,9 pkt. Podobnie w całym 2005 r. w stosunku do roku poprzedniego wskaźnik ten obniżył się do 90,9 pkt., przy czym w przypadku relacji cen produktów roślinnych i usług mechanicznych wskaźnik ten spadł do ledwie 83,5 pkt. W efekcie wzrastała masa produktów rolnych odpowiadających cenie jednostki usługi. Np. cena usługi transportowej, wyrażona w kg żywca trzody, wzrosła z 32,5 kg w styczniu 2005 r. do 35,6 kg w styczniu 2006 r., a odpowiednio koszt unasielenia sztucznej krowy wzrósł z 46 do 48 litrów mleka. Cena względna pakietu usług (tab. 5), wyrażona w ekwiwalentnej cenowo masie produktów rolnych, między styczniem 2005 r. a styczniem br. wzrosła o 5,7%, a w roku 2005 w porównaniu z poprzednim aż o 22,8%.

Tab. 1. Popyt na wybrane usługi rolnicze i sieć placówek

Okresy		Rodzaje usług i placówek	Średnia liczba krów ocenianych tys.	L. gospodarstw stosujących ocenę tys.	L. krów w gospod. stosujących ocenę szt.	L. krów inseminowanych ^a tys.	L. loch inseminowanych tys.	L. placówek usług mechanicznych	L. placówek usług weterynaryjnych	L. placówek usług zootechnicznych
2003	I-XII		471	18,6	25,2	1 630	922	9 746	8 457	3 261
2004	I-XII		480	17,8	26,9	1 669	991	9 066	8 466	2 748
2005	I-XII		509	17,3	29,5	1697	1182	10 053	8 357	2 939
	I		489	17,2	28,4	x	x	x	x	x
	II		494	17,2	28,6	x	x	x	x	x
	III		500	17,3	28,9	377	280	9 232	8 392	2 822
	IV		505	17,3	29,3	x	x	x	x	x
	V		510	17,3	29,5	x	x	x	x	x
	VI		513	17,3	29,7	485	306	9 666	8 336	2 829
	VII		515	17,3	29,7	x	x	x	x	x
	VIII		515	17,3	29,8	x	x	x	x	x
	IX		516	17,3	29,9	475	271	9 981	8 352	2 884
	X		517	17,4	30,0	x	x	x	x	x
	XI		518	17,2	30,1	x	x	x	x	x
XII		518	17,2	30,2	360	325	10 053	8 357	2 939	
2006	I		519	17,1	30,4	x	x	x	x	x
Wskaźnik zmian (%)										
		<u>I-XII 2005</u> <u>I-XII 2004</u>	106,0	97,2	109,7	101,7	119,3	110,9	98,7	106,9
		<u>I 2006</u> <u>I 2005</u>	106,1	99,4	107,0	x	x	x	x	x

^a dane w tej i następnym pozycjach dotyczące okresów kwartalnych umieszczone są w rubrykach odnoszących się do ostatnich miesięcy danego kwartału

Źródło: Dane Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt, MRiRW oraz GUS (REGON).

Tab. 2. Relacje cen produktów rolnych^a do cen usług dla rolnictwa

Okresy		Wskaźniki zmian cen	Produktów sprzedawanych i usług dla rolnictwa	Produktów sprzedawanych i usług rolniczych	Produktów roślinnych i usług mechanicznych	Produktów zwierzęcych i usług wet-zoot.	Produktów sprzedawanych i pośrednich usług dla rolnictwa
2003	I-XII	wskaźnik wobec poprzedniego okresu	98,2	95,9	104,1	92,5	98,4
2004	I-XII		106,7	105,6	104,1	116,3	107,6
2005	I-XII		90,9	89,9	83,5	97,4	91,5
	I		97,5	97,7	.	94,5	97,5
	II		100,0	98,5	.	99,2	100,3
	III		99,1	98,7	.	100,1	99,1
	IV		96,9	96,4	96,3	97,1	97,0
	V		98,1	98,2	95,4	101,1	98,1
	VI		102,6	103,1	104,2	101,9	102,8
	VII		98,1	96,6	93,3	100,4	98,7
	VIII		99,6	99,4	98,0	101,0	99,7
	IX		97,1	97,1	95,3	99,2	97,1
	X		94,5	94,6	94,0	95,1	94,5
	XI		98,7	98,7	100,6	96,3	98,7
XII	105,0		105,0	.	99,3	105,0	
2006	I		101,2	101,2	.	97,1	101,2
		<u>I-XII 2005</u> <u>I-XII 2004</u>	90,9	89,9	83,5	97,4	91,5
		<u>I 2006</u> <u>I 2005</u>	91,9	90,1	.	91,3	91,3

^a dla poszczególnych miesięcy wyliczono średni wzrost cen 9 podstawowych produktów rolnych (pszenicy, żyta, ziemniaków (bez okresu styczeń-marzec), kukurydzy, jęczmienia, żywca bydła, trzody chlewnej i drobiu oraz mleka) i cen usług

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 3. Dynamika cen usług dla rolnictwa

Rodzaje usług	2003		2005												2006		XII 2005		I 2006	
	I-XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	XII	XII 2004	I 2005		
	% wobec poprzedniego okresu																			
Wskaźnik zmian cen usług	101,3	104,0	104,2	101,0	100,5	100,2	100,2	99,9	100,5	99,9	100,2	100,0	100,0	100,0	100,1	100,2	102,0	101,4		
I. Usługi rolnicze^a	103,4	105,1	105,3	100,8	100,9	100,7	100,1	99,7	102,1	100,1	100,2	99,9	100,0	100,1	100,2	103,0	103,2			
1. mechanizacyjne	103,1	106,2	105,2			102,3	100,5	99,2	102,6	100,1	100,3	99,9	100,0	99,9						
a. uprawowe	103,9	107,9	107,0			102,1	100,4		99,9	100,3	100,1	99,9	100,0	99,9						
b. siewu-sadzenia	102,4	104,7	106,9			103,3	100,2		100,5	98,7	99,7									
c. chemizacyjne	103,6	109,3	103,9	102,1	99,3	101,6	100,8	99,8	99,9	100,1	99,9	99,9	99,9	100,0	100,2	102,1	104,3			
d. zbioru plodów	102,2	106,0	104,2					98,8	103,6	99,9	100,6	99,8								
2. usługi robocizny przy pracach polowych			104,5			95,4	98,2	101,7	99,3	100,6	100,3	100,2	99,8							
3. usługi w zakresie produkcji zwierzęcej	105,3	103,3	106,2	100,8	102,7	100,5	100,0	100,2	101,8	100,2	100,1	100,1	100,1	100,3	100,2	103,4	102,7			
a. weterynaryjne	104,5	101,4	105,2	100,1	100,0	100,5	100,6	100,3	103,6	100,4	100,2	100,2	99,9	100,0	100,2	102,9	102,9			
b. inseminacyjne	106,1	105,2	107,3	101,6	105,4	100,6	99,5	100,1	100,1	100,1	100,0	100,0	100,0	100,7	100,2	103,9	102,5			
II. Pośrednie usługi dla rolnictwa^a	100,8	103,2	103,5	101,0	100,2	100,5	100,1	100,2	99,9	99,8	100,2	100,0	100,0	100,0	100,2	101,9	101,1			
1. transportowe	102,4	103,1	102,2	99,2	99,8	99,8	100,6	99,9	100,1	100,0	100,3	100,6	100,6	98,7	100,2	100,0	100,6			
2. naprawcze	102,7	104,4	104,9	100,0	101,0	100,6	99,9	101,7	99,7	100,0	100,2	101,4	99,9	99,6	100,2	104,5	104,8			
3. budowlano-remontowe	101,6	101,7	105,4	101,5	100,1	100,8	100,1	100,3	99,9	100,1	100,0	100,2	100,0	100,3	100,2	103,6	102,3			
4. miynarskie ^b	102,1	104,0	103,1	100,5	100,1	100,0	100,4	100,3	98,8	98,6	99,7	100,4	100,0	100,0	100,2	101,0	100,1			
5. handlowe	98,4	103,1	100,7	100,4	100,1	100,0	100,0	99,3	100,1	100,0	99,7	100,0	99,7	99,9	100,2	100,1	99,8			
6. finansowe	95,3	102,6	102,8	102,4	100,2	100,6	100,0	99,5	99,6	99,4	99,5	99,7	99,5	99,9	100,1	100,2	100,4	98,7		
- ubezpieczeniowe	91,3	97,8	106,4	102,7	100,5	100,9	100,3	99,8	100,0	100,1	100,0	100,0	100,0	100,2	100,2	104,9	102,2			
- bankowe	100,1	107,9	95,6	101,7	99,5	100,0	99,5	98,7	99,1	98,9	97,9	98,6	99,0	99,2	100,2	91,5	91,6			
Wskaźnik inflacji	100,8	103,5	102,1	100,1	99,9	100,1	100,3	99,8	99,8	99,9	100,4	100,4	100,4	99,8	100,2	100,7	100,7			

^a ceny średnie ważone, obliczenia własne

^b przemiał zbóż

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERIGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny detaliczne wybranych usług dla rolnictwa (w zł)

Rodzaje usług	Jedn. miary	2003		2004		2005												2006		I-XII 2005		I 2006	
		I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	I	I 2005	I 2006		
Orka pługiem	za 1 godz.	81,05	86,22	92,01	88,74	90,56	90,97	92,77	92,99	93,21	93,44	93,38									106,7		
Siew siewn. rzędowym	za 1 godz.	67,72	71,17	76,51	73,99	76,41	76,74	77,37	77,76	76,77	76,54										107,5		
Opryskiwanie roślin	na obszarze 1 ha	53,63	59,65	61,75		61,28	61,04	62,11	62,04	62,13	61,99										103,5		
Rozsiew nawozów szt.	Na obszarze 1 ha	56,75	61,02	63,69	62,38	63,36	63,90	64,56	64,56	64,45	64,45	64,40	64,40	64,40	64,53						104,4	104,3	
Zbiór zielonek siewkarnią	za 1 godz.	147,08	168,74	194,87		188,53	188,56	197,42	197,94	198,38	198,38										115,5		
Sprzet zboż kombajnem	za 1 godz.	209,88	221,59	228,03				228,95	227,30	227,84											102,9		
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	111,91	114,87	117,74				112,76	118,32	119,88	119,44										102,5		
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień		41,80	43,70	45,65	43,57	42,80	43,25	43,50	43,63	43,70	43,62									104,5		
Unasiwienie sztuczne krowy	1 szt.	39,50	42,36	45,46	45,21	45,26	45,32	45,40	45,50	45,51	45,52	45,85	46,01	46,10	102,5						107,3	102,5	
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	18,56	19,84	20,87	20,71	20,83	20,89	20,90	20,98	21,02	21,06	21,04	21,08	102,9							105,2	102,9	
Przewóz 10 ton cegły samochodem	na odległ. 20 km	118,95	123,49	123,77	124,05	124,07	123,96	124,02	124,30	125,06	126,18	121,42	121,20	121,44	97,8						100,2	97,8	
Naostrzenie lemieszów	1 szt.	10,27	11,00	11,75	11,46	11,61	11,96	11,90	11,90	11,93	11,93	11,93	11,93	11,95	107,7						106,8	107,7	
Praca mechanika przy naprawie maszyn roln.	za 1 godz.	26,33	27,58	28,36	28,81	28,38	28,31	28,18	28,24	28,11	28,12	28,12	28,27	28,33	98,6						102,8	98,6	
Opłata prac murarskich	za 1 dzień	61,56	61,86	65,12	64,85	64,73	64,90	65,08	65,34	65,44	65,44	65,20	65,21	65,34	100,8						105,3	100,8	
Opłata projektu budynku inwentarsko-skladowego	1 szt.	907,8	989,9	1040,89	1036,2	1046,8	1051,4	1048,5	1038,71	1037,00	1035,92	1037,65	1033,67	1035,74	100,0						105,2	100,0	
Wypożyczenie betoniarki	na 1 dobę	28,67	30,26	31,64	30,81	31,38	31,73	31,79	31,69	31,93	31,81	32,07	32,48	32,54	105,6						104,6	105,6	
Srutowanie na paszę 100 kg żyta	100 kg żyta	7,97	8,25	8,62	8,54	8,63	8,68	8,83	8,83	8,54	8,54	8,59	8,54	8,56	100,1						104,5	100,1	
Opłata powierzchni lokalów handlowego	za 1 m ²	25,35	25,57	26,04	25,98	26,01	26,06	26,06	26,06	26,09	26,06	26,11	26,04	26,09	100,4						101,8	100,4	
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	105,96	104,19	106,75	106,92	106,67	106,55	106,47	106,17	106,63	106,69	107,33	107,32	107,53	100,7						102,5	100,7	
Składka ubezpieczenia Autocasco ciągnika	1 rok	525,51	573,35	658,09	638,98	656,76	662,55	662,55	663,25	664,01	662,36	664,55	665,01	666,34	105,0						114,8	105,0	
Odsetki kredytu krótkoterm. 10 tys. zł	za 1 rok	736,06	690,18	662,17	685,59	686,10	678,19	671,90	665,16	649,00	639,63	628,90	632,13	633,39	91,9						95,2	91,9	
Odsetki kredytu średnioterm. 50 tys. zł	za 1 rok	6202	5932	5699	5934	5885	5807	5758	5694	5590	5519	5429	5426	5437	91,3						96,1	91,3	

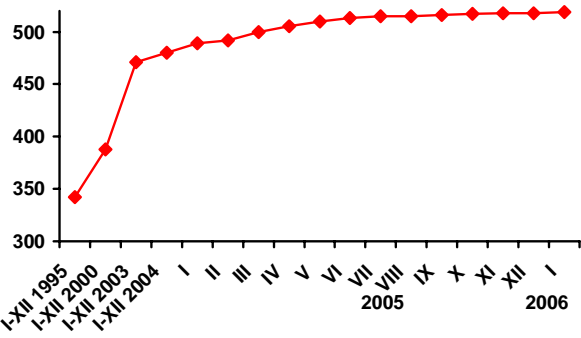
Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 5. Ceny detaliczne wybranych usług wyrażone w dt (kg, l) produktów rolnych

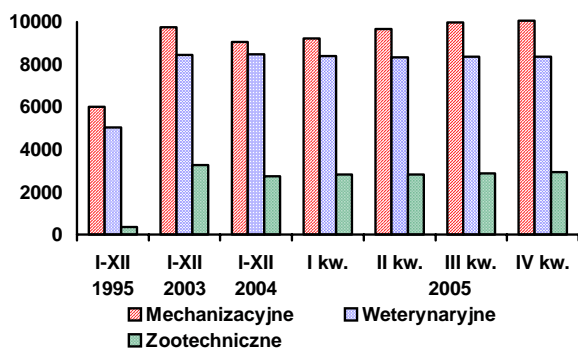
Rodzaje usług	Jedn. miary	Wyrażone w dt (kg, l)	2003		2004		2005												2006		I-XII 05 I-XII 04		I 2006 I 2005	
			I-XII	I-XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	I	I				
Orka pługiem	za 1 godz.	dt pszenicy	1,8	1,8	2,5		2,2	2,4	2,4	2,4	2,5	2,7	2,6	2,6	2,6	2,6					138,9			
Siew siewn. rzędow.	za 1 godz.	dt pszenicy	1,5	1,5	2,1		1,9	2,0	2,0	2,0	2,1	2,3	2,2	2,1	2,1						140,0			
Opryskiwanie roślin	na obsz.1 ha	dt pszenicy	1,2	1,2	1,7			1,6	1,6	1,7	1,7	1,8	1,7	1,7	1,7						141,7			
Rozsiew nawozów szt.	na obsz.1 ha	dt pszenicy	1,2	1,3	1,7	1,5	1,6	1,7	1,7	1,8	1,7	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	130,8			
Zbiór zielonek siewk.	za 1 godz.	l mleka	205	195	210				207	208	220	222	220	216							107,7			
Sprzet zbóż kombajnem	za 1 godz.	dt pszenicy	4,5	4,6	6,2						6,1	6,6	6,4								134,8			
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	dt ziemn.	3,8	4,7	4,7						2,6	3,0	3,7	5,6	6,1						100,0			
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	kg żywca drobiu		12,7	13,9		15,0	14,5	13,2	13,0	12,5	12,4	12,5	14,1	15,1						109,4			
Unasienienie sztuczne krowy	1 szt.	l mleka	55	49	49	46	47	48	48	50	50	51	51	49	49	47	48	48	48	48	100,0	104,3		
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	kg żywca bydła	7,2	6,0	5,1	5,4	5,1	5,0	5,0	5,0	4,9	4,9	5,0	5,1	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	85,0	100,0		
Przewóz samoch. 10 ton cełgł. 20 km	na odległ. 20 km	kg żywca trzody	37,3	30,0	32,5	32,2	31,4	31,2	34,5	34,6	33,7	31,1	29,7	30,3	32,4	33,7	33,7	33,7	33,7	33,7	108,3	110,6		
Naostrzenie lemieszka	1 szt.	kg żyta	29	30	42	36	38	38	40	41	42	47	46	44	44	42	42	42	42	42	140,0	105,6		
Praca mechanika przy napr. masz. rol.	za 1 godz.	dt pszenicy	0,6	0,6	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	133,3	114,3		
Oplata prac murarskich	za 1 dzień	dt pszenicy	1,3	1,3	1,8	1,6	1,6	1,6	1,7	1,7	1,8	1,7	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	138,5	106,2		
Oplata projektu budynku inv. -skład.	1 szt.	dt kukurydzy	19,4	21,5	27,9	26,2	26,4	26,6	27,2	29,0	28,1	27,0	25,3	25,7	32,0	31,7	30,0	28,31	30,0	28,31	129,8	108,1		
Śrutowanie na paszę	100 kg żyta	kg żyta	23	23	31	28	28	28	29	30	31	35	33	31	31	30	30	27	30	27	134,8	96,4		
Oplata powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	kg żywca trzody	7,9	6,2	6,8	6,7	6,6	6,6	7,2	7,3	7,1	6,5	6,2	6,3	6,7	7,3	7,2	7,7	7,2	7,7	109,7	114,9		
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	l mleka	147	120	115	110	111	112	114	117	117	118	119	118	116	114	111	113	111	113	95,8	102,7		
Składka ubezp. Autocasco ciągnika	1 rok	dt pszenicy	11,5	11,9	17,9	15,4	15,7	16,6	17,2	17,3	18,1	17,7	19,2	18,6	18,5	18,5	18,4	17,7	18,4	17,7	150,4	114,9		
Odsetki kredytu krótk. 10 tys. zł	za 1 rok	dt jęczmienia	16,7	14,2	17,5	17,4	17,5	15,4	16,0	19,9	18,2	19,6	17,8	16,6	17,1	17,2	17,1	16,8	17,1	16,8	123,2	96,6		
Odsetki kredytu średn. 50 tys. zł	za 1 rok	dt pszenicy	136	123	155	145	146	150	154	152	157	152	162	155	153	151	150	145	150	145	126,0	100,0		

Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERiGŻ-PIB.

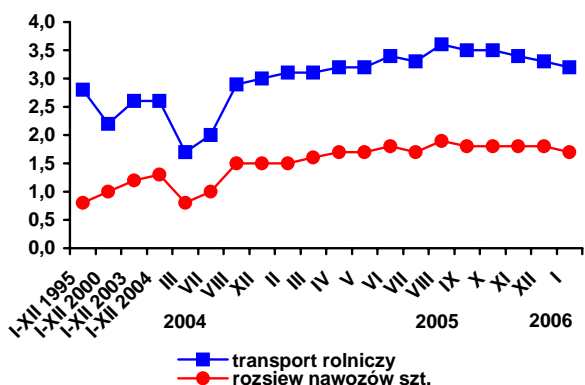
Rys. 1. Liczba krów ocenianych (tys. sztuk)

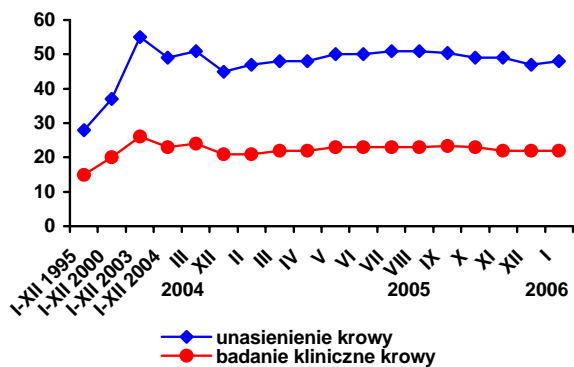
Rys. 2. Liczba placówek usług rolniczych

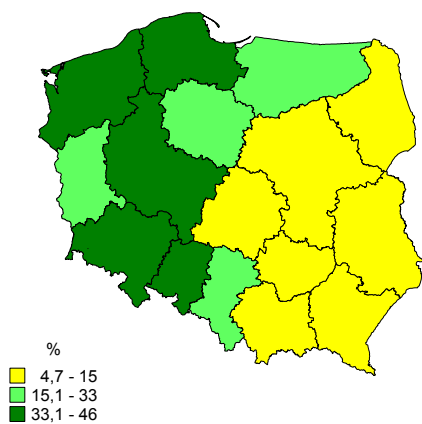
Rys. 3. Ceny wybranych usług wyrażone w dt pszenicy

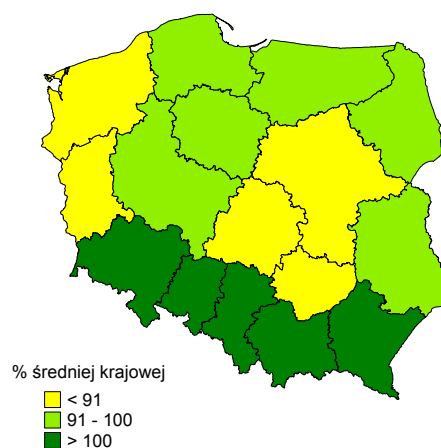
Rys. 4. Ceny wybranych usług weteryn.-zooteczniczych wyrażone w litrach mleka

Rys. 5. Udział krów ocenianych w pogłowie ogółem w styczniu 2006 roku

Rys. 6. Zróżnicowanie cen usług inseminacji krów w III kwartale 2005 roku

Źródło: Jak w tabelach 1 i 5.